Haram Ayların En Hürmetlisi Olan Zülhicce Ayınızı ve Kurban Bayramınızı Tebrik Eder, Yüce Rabbimizden Fazîletli Amellerine Muvaffakiyetler Dileriz!

Lâlegül

Aylık İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl: 7 Sayı: 78 Zülka'de - Zülhicce 1440 AĞUSTOS 2019 Fiyatı: 15 TL

s.04 Bir Hadîsin Bir Senedinin Mevzû Olması Diğer Tarîkten Gelen İsnâdının da Mevzû Olmasını Îcâb Ettirmez
Ahmet Mahmut ÜNLÜ

s.18 "Muhammed Beşerdir, Vahiyden Mücerred Dürüst Bir İnsandır" Diyenlerin ve Bu İtikatta Olanların, İslam İnancından Yoksun Olduklarında Asla Şüphe Yoktur
Resul BÖLÜKBAŞ

s.22 Üstad Mehmet Şevket Eygi Hakka Yürüdü!
Dr. Ahmet GELİŞGEN

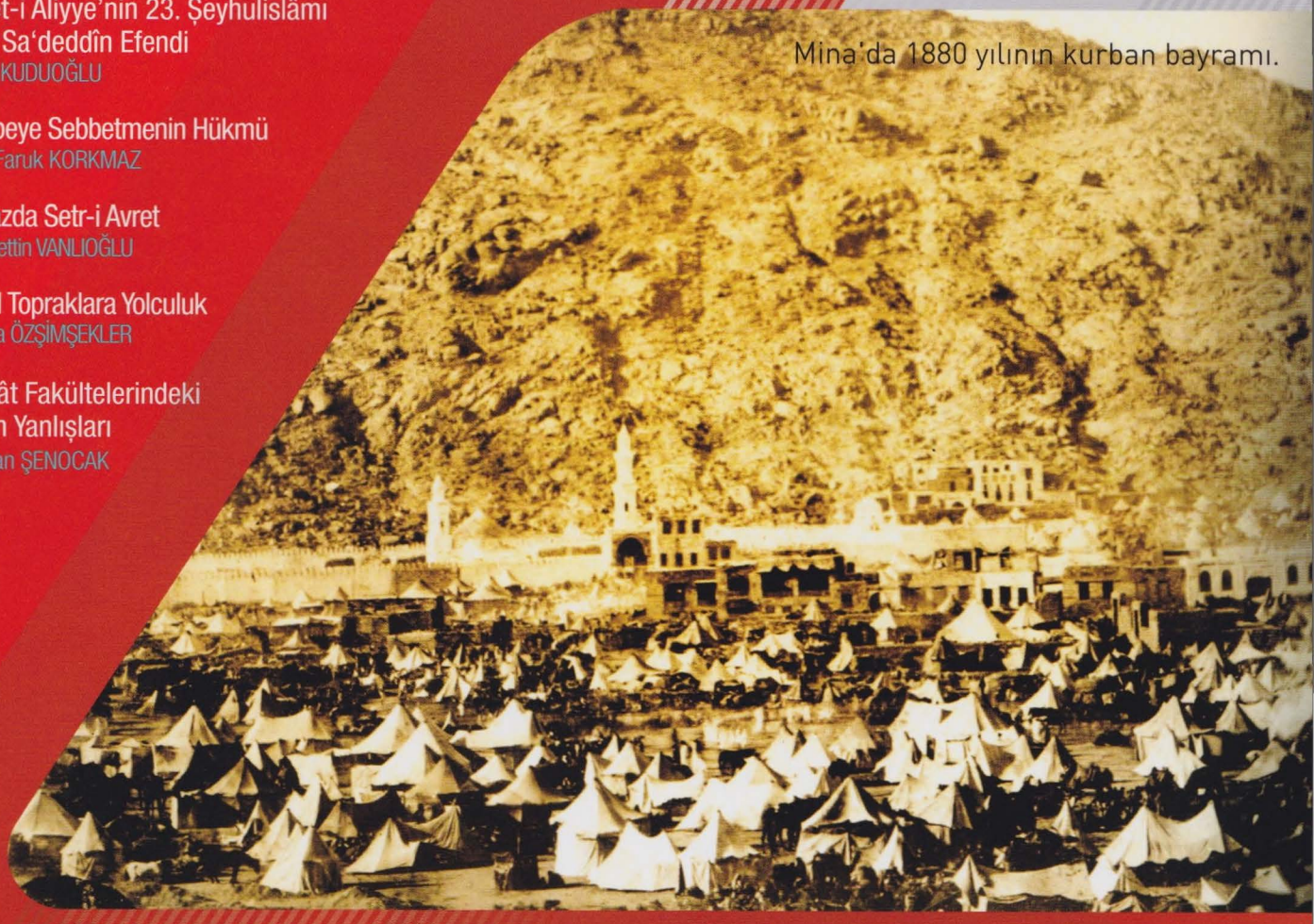
s.26 Devlet-i Aliyye'nin 23. Şeyhulislâmı Hoca Sa'deddîn Efendi
Hasan KUDUOĞLU

s.34 Sahâbeye Sebbetmenin Hükmü
Ömer Faruk KORKMAZ

s.38 Namazda Setr-i Avret
Hüsamettin VANLIOĞLU

s.42 Kutsal Topraklara Yolculuk
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

s.50 İlâhiyât Fakültelerindeki Eğitim Yanlışları
Dr. İhsan ŞENOCAK

Mina'da 1880 yılının kurban bayramı.

Okuyandan, Bulunduğu Kişiden ve Mahalden Cinleri, Şerleri ve Hastalıkları Uzaklaştıran Duâ sh: 6-16

Arefe Gecesinin ve Gününün Fazîletli Zikir ve Duâları sh: 66-71

Zülhicce'nin İlk On Gecesinin ve Gününün Namazları, Oruçları, Zikir ve Duâları sh: 59-65

Bayram Gününün Zikirleri sh: 73-75

Sene Sonu ve Sene Başı Duâları sh: 75-77

Hızır *(Aleyhisselâm)*ın Yeni Yıl Duâsı sh: 77-78

Borçların Kolayca Ödenebilmesi İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler sh: 64-65

Bayram Namazından Sonra Kılınacak Çok Fazîletli Nâfile Namazlar sh: 71-73

EDİTÖRDEN

11 Ağustos Pazar Günü **Kurban Bayramı**'nı idrak edeceğiz. **Zilhicce Ayı**'nın onunda başlayıp dört gün devam eden Kurban Bayramı, bu günlerde kurban kesildiği için bu isimle müsemmadır.

Kurban kesmenin, Allah-ü Teala'nın en hoşnut olduğu ibadetlerden biri olduğu, **Hz. Âişe** *(Radıyallahu anha)*'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte şöyle ifade edilmektedir.

"Ademoğlu Kurban Bayramı günü, Allah katında kurban kesmekten daha sevimli hiç bir amel işlememiştir. O kurbanlık hayvan kıyamet günü boynuzları, kılları ve tırnaklarıyla gelecektir. Kurbanın kanı yere düşmeden önce Allah katında hemen kabul olunur. O halde kurbanın sevabı böyle olunca, kurban kesmekle gönlünüz hoş ve müsterih olsun." *(Tirmizi, Edahi:1; İbn-i Mace, Edahi: 3)*

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* de bizzat kurban kesmiştir. Veda Haccı'nda ise yüz tane kurban ayırmış, altmış üç tane kurbanı bizzat Kendisi (altmış üç yıllık ömrüne bedel olarak) kesmiş, geri kalanlarını da Hz. Ali'ye emrederek Ona kestirmiştir. Ve bütün Müslümanlar, Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'e uyarak asırladır Kurban Bayramı'nda, Allah-ü Teala'ya bir yaklaşma vesilesi olarak kurbanlarını kesmişlerdir. Böylece kurban ibadeti Müslüman toplumların bir simgesi ve şi'arı haline gelmiştir.

Kurbanlık Hayvana Yumuşak Davranmak

İslam dini kurban olacak hayvanın yaşı, niteliği ve vasıflarından tutunda, hayvana nasıl davranılması gerektiğine kadar bizlere beyan etmiştir. Kesim yerine götürülürken ve kesim yapılırken hayvana eziyet edilmemesi ve acı çektirilmemesinden tutunda, kesim anında nelere dikkat edilmesi gerektiğine kadar gerekli olan bütün usûl ve âdâbı bize öğretmiştir.

Kurban kesecek olan kardeşlerimiz bu usüllere riayet etmeli, çevre temizliği ve hijyen şartlarına da dikkat ederek ibadet rûhuna yakışmayan çirkin ve kötü görüntülere sebebiyet vermemelidir.

Çünkü, kurban kesimlerinde yapılan bir takım ferdi yanlışlıkları gündeme getirip Müslümanların bayram sevincini sabote eden ve bu sevince gölge düşürmek isteyenler illa çıkıyor. Onun için, kurban kesimine tahsis edilen yerlerin dışında kesilen kurbanların ortalığa saçılan kanlarını, gelişigüzel çevreye atılan kurban kesim artıklarını ya da vatandaşın elinden kaçırdığı büyük baş hayvanı kameraya çekerek, ekranlarda döndüre döndüre gösteren ve bu görüntüler üzerinden dinimize ve inancımıza saldıranlara kesinlikle fırsat vermemeli, bu konuda gereken hassasiyet ve gayreti göstermeliyiz.

Bedelini Vermek Kurban Yerine Geçer mi?

Her türlü fetvayı alabileceğiniz bir hoca bulmanın mümkün olduğu günümüzde, bazı reformist ilahiyatçılar, **"kurban kesmeyip bedelini vermek, kurban yerine geçer"** fetvası verebiliyorlar. Bu tür fetvalar yanlıştır, üstelik İslam Dini'nin şe'âir derecesindeki bir emrini tahrif etmeye yönelik bir görüş olduğundan, kesinlikle kabul edilemez...

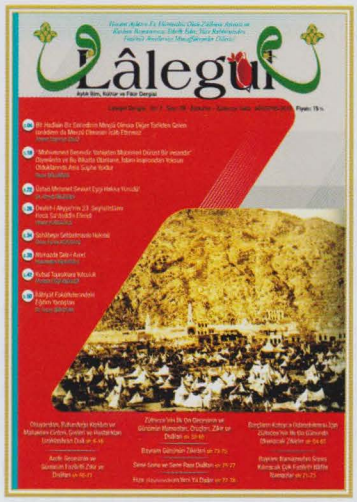
Her ibadetin kendine has bir yapılış şekli vardır ve hiçbir ibadet başka bir ibadetin yerine geçmez. Kurban kesmek de başlı başına bir ibadettir, bunun bedelini verip tasaddukta bulunmak ise başka bir ibadettir. Dolayısıyla kurban kesmek yerine bedelini veren kimse, **"kurban"** ibadetini değil, **"sadaka"** ibadetini yapmış olur. Ve İmam-ı Âzam'a göre vacip olan kurban borcu da üzerinden düşmüş olmaz.

Kıymetli Lâlegül Dergisi Okurları!

Bir hicrî senenin daha sonuna geldiğimizi ve hicrî 1441 yılına gireceğimizi de hatırlatmış olayım. 30 Ağustos (29 Zilhicce) Cuma Günü'nü, 31 Ağustos (1 Muharrem) Cumartesi Günü'ne bağlayan gece **Hicrî Yılbaşı**'mızdır.

Bu vesileyle, hepinizin gerek Kurban Bayramı'nızı, gerekse Hicrî Yılbaşı'nızı tebrik eder; hem bizler hem de tüm İslam Âlemi hakkında hayırlara vesile olmasını Yüce Rabbimden niyâz ederim.

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri - Tevfikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
180 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
200 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM **TL HESABI**
İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM **EURO HESABI**
İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM **DOLAR HESABI**
İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

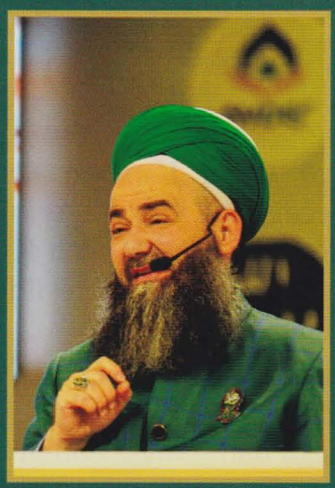
ABONE İŞLEMLERİ
0212 435 10 58

BİLGİ
www.laleguldergisi.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

BİR HADÎSİN BİR SENEDİNİN MEVZÛ OLMASI DİĞER TARÎKTEN GELEN İSNÂDININ DA MEVZÛ OLMASINI ÎCÂB ETTİRMEZ

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ ▶4

32 YESEVİ YOLU
48 İDDEF - Kardeşin İçin Kurbanını Paylaş
54 VUSLAT - Vuslat Derneği Ramazan Ayı Faaliyetleri

• DUALAR, ZİKİRLER ve FAZÎLETLİ AMELLER •

56 Haram aylardan zülhıcce ayının fazîletleri
56 Zülhıcce'nin ilk onunda yapılan ibâdetlerin her günde yapılandan daha fazîletli olduğu
58 Zülhicce'nin sekizinci, dokuzuncu ve onuncu gecelerinin fazîleti
58 Terviye, arefe ve nahr (kurban bayramı) geceleri okunacak istiğfarlar
59 Zülhıcce'nin ilk on gecesinin ve gününün namazları
60 Arefe günü namazları
61 Zülhicce'nin on gününün oruçları, zikir ve duâları
63 Geçmiş ve gelecek günahların bağışlanması için zülhicce'nin ilk on gününde okunacak zikirler
64 Borçların kolayca ödenebilmesi için zülhicce'nin ilk on gününde okunacak zikirler
65 Terviye, arefe ve nahr (kurban bayramı) geceleri okunacak istiğfarlar
66 Arefe gecesinin duâları, fazîletli zikir ve duâları
66 Teşrîk tekbirleri
68 Arefe günü okuyanın duâlarını kabûl ettirecek ve bütün hacılara dahî şefâat etme salâhıyeti kazandıracak zikirler
69 Arefe günü rasûlüllâh ﷺin ve sahâbe-i kirâmın okuduğu bâzı duâlar
71 Bayram gecesi ve gününün vazîfeleri
71 Kurban bayramı gecesi namazı
71 Bayram namazından sonra kılınacak çok fazîletli nâfile namazlar
73 Bayram gününün zikirleri
73 İki bayramda rasûlüllâh ﷺin okuduğu mühim bir duâ
74 İki bayram günlerinde okunacak enbiyâ duâları
75 Muharrem ayında okunacak mühim duâlar
75 Sene sonu duâsı - Sene başı duâsı
77 Hızır (aleyhisselâm)ın yeni yıl duâsı
78 Sene sonu ve sene başı oruçları
79 Muharrem hilâli görüldüğünde okunacak duâ
79 Muharrem ayı namazları

"MUHAMMED BEŞERDİR, VAHİYDEN MÜCERRED DÜRÜST BİR İNSANDIR" DİYENLERİN VE BU İTİKATTA OLANLARIN, İSLAM İNANCINDAN YOKSUN OLDUKLARINDA ASLA ŞÜPHE YOKTUR

■ RESUL BÖLÜKBAŞ
▶18

ÜSTAD MEHMET ŞEVKET EYGİ HAKKA YÜRÜDÜ!

■ Dr. AHMET GELİŞGEN
▶22

DEVLET-İ ALİYYE'NİN 23. ŞEYHULİSLÂMI, SULTÂN SELÎM'İN NEDÎMİ OLAN HASAN CAN'IN OĞLU, "TÂCÜ'T-TEVÂRÎH" MÜELLİFİ VE HAÇOVA MEYDAN MUHÂREBESİ'NİN MUZAFFERİ HOCA SA'DEDDÎN EFENDİ -2-

■ HASAN KUDUOĞLU
▶26

SAHÂBEYE SEBBETMENİN HÜKMÜ

■ ÖMER FARUK KORKMAZ
▶34

NAMAZDA SETR-İ AVRET

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU
▶38

KUTSAL TOPRAKLARA YOLCULUK

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
▶42

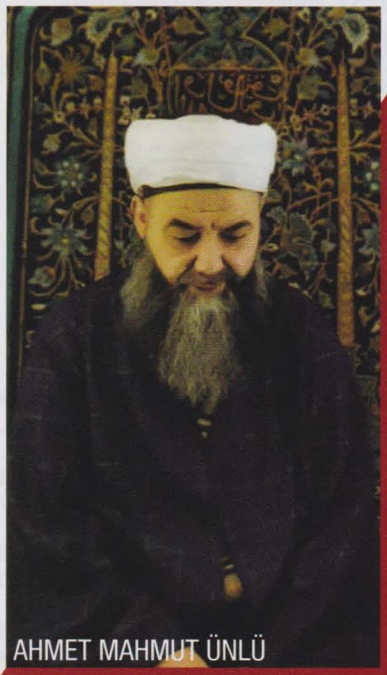

İLÂHİYÂT FAKÜLTELERİNDEKİ EĞİTİM YANLIŞLARI

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK
▶50

FREKANS

Uydu adı	Türksat 4A
Lokasyon	Doğu
Frekans	12423
Polarizasyon	Yatay (H)
Sembol Oranı	30000
FEC	3/4

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ZAYIF HADÎSLERLE AMEL MÜSTEHAB SAYILMIŞTIR

Bir Rivâyete "Mevzû" Demek Tehlikeli Bir Şey Olduğundan Bu Hususta İhtiyâta Riâyet Gerekir -7-

BİR HADÎSİN BİR SENEDİNİN MEVZÛ OLMASI DİĞER TARÎKTEN GELEN İSNÂDININ DA MEVZÛ OLMASINI ÎCÂB ETTİRMEZ

Herkesten önce **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamdederiz, herkesten sonra **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamdederiz ve her hâl üzere **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamdederiz.

Allâh-u Te'âlâ, Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e, Ehl-i Beyti'ne ve ashâbına, salevâtından ve selâmlarından hiçbir şey eksik kalmayacak şekilde salât-ü selâm eylesin ve onları tarafımızdan hayırla mükâfatlandırsın.

Evvelki yazılarımda beyân ettigim vechile; **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den bizlere ulaşan hadîs-i şerîfler hakkında çok titiz davranmalı ve gücümüz nisbetinde her biri ile amel etme husûsunda gayretli olmalıyız. Hiç değilse onlara îmandan mahrum olmamalıyız.

Günümüz insanının başına gelen musîbetlerin en büyüklerinden biri hiç şüphesiz hadîs-i şerîflere îtirâz eden hoca kılıklı birtakım müfsidlerin ortaya attıkları şüphelere aldanma tehlikesidir.

Zîrâ hadîs-i şerîflerde gayb âlemi ile ilgili ve âhirette yaşanacaklarla alâkalı olarak beyân edilen hususların, fazîlet ve müjdelerin, azap ve tehditlerin bâzısı aklın tavrının ötesinde olduğu için, gayba îmânı zayıf olan zavallılar bunlara şüphe ile yanaşmakta, akademisyen geçinen bâzı İblislerin açıklamaları da onların marazlarını artırmaktadır.

Dolayısıyla bu yazılarımız müminlerin îmânını artıracak nitelikte olduğu gibi **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hadîs-i şerîflerine karşı kalplerinde şüphe hastalığı bulunan bîçarelerin de karanlıklarına daha ziyâde zulmet ilâve edecektir.

Allâh-u Te'âlâ cümlemize hadîs-i şerîflere îmân husûsunda yakînî bir îtikād ihsân eyleyip bu inanç üzere Yüce Zâtı'na ve en büyük elçisi olan **Habîbi Edîbi** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e kavuşmayı nasîb eylesin. Âmîn!

BİR HADÎSİN BİR SENEDİNİN MEVZÛ OLMASI DİĞER TARÎKTEN GELEN İSNÂDININ DA MEVZÛ OLMASINI ÎCÂB ETTİRMEZ

Şu bilinsin ki; muhaddislerin beyânı vechile; bir hadîs-i şerîfin bir tarîkten gelen isnâdının "Mevzû" olması, kendisinde mecrûh bulunmayan diğer tarîkten gelen isnâdının "Mevzû" olmasını iktizâ etmez.

Bu ve iki sonraki yâni Ekim ayındaki yazımızda sizlere bu konu ile alâkalı iki misal vermeyi düşünüyoruz.

Birinci misal olarak sizlerle bu yazımda "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in **Ebû Dücâne** *(Radıyallâhu Anh)*ı cinlerin şerrinden kurtarmak için **Cinlere Yazdığı Mektûb Hakkındaki Hadîs-i Şerîf"i paylaşacağım.**

İkinci olarak da "Çarşamba gününün uğursuzluğu hakkındaki hadîs-i şerîf" ile alâkalı olarak o hususta da bu hükmün geçerli olduğunu inşâallâh bir sonraki yazımızda arzetmeye çalışacağım.

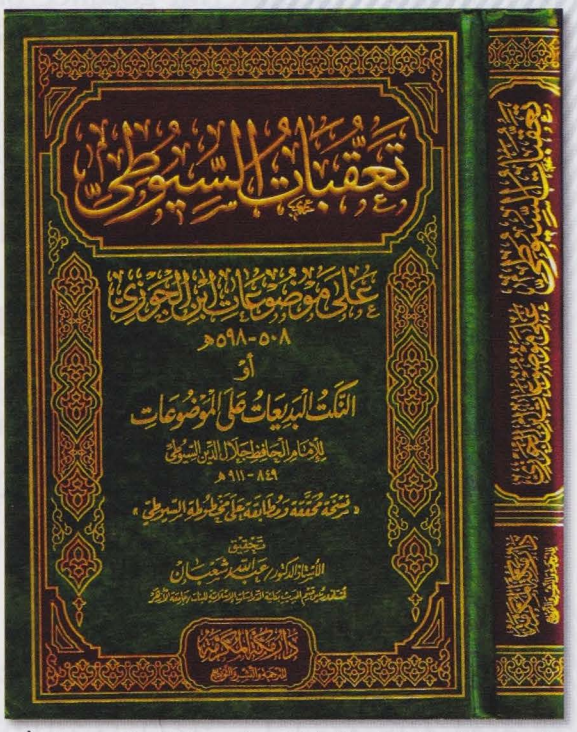
Cinlere Yazılan Mektûb Hakkındaki Hadîs-i Şerîf Farklı Bir Tarîkten Rivâyet Olunduğu İçin "Mevzû" Değildir

Şu bilinsin ki; bir önceki başlık altında "Bir hadîs-i şerîfin bir tarîkten gelen rivâyetinin 'Mevzû' olması diğer tarîkten gelen rivâyetinin de 'Mevzû' olmasını îcâb ettirmez" şeklinde başlık atmıştık.

Buna vereceğimiz ilk misal "Cin Mektûbu" diye bilinen ve **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in **Alî** *(Radıyallâhu Anh)*a yazdırıp **Ebû Dücâne** *(Radıyallâhu Anh)*a cinlerden korunması için verdiği duâ ile ilgili hadîs-i şerîftir.

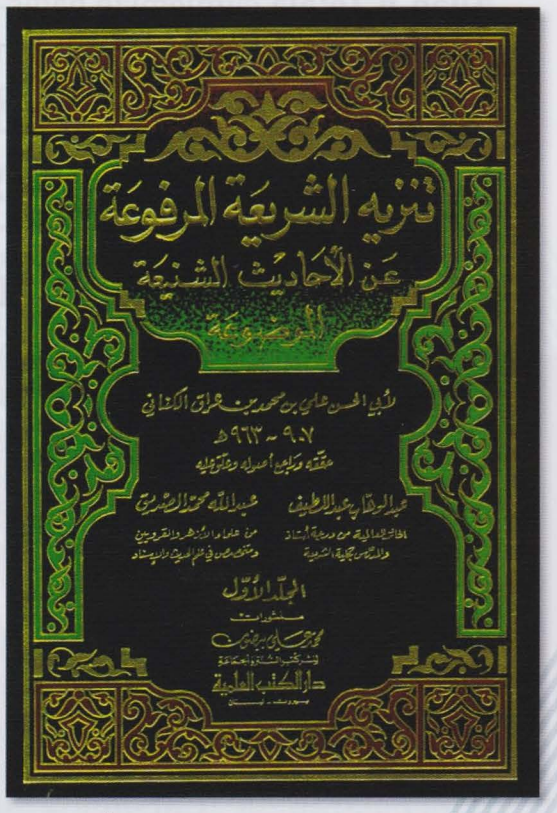
İbnü'l-Cevzî bu hadîs-i şerîfin bir tarîkten gelen isnâdı hakkında "Mevzû" hükmü verdi ise de **Beyhakî** *(Rahimehullâh)* gibi diğer muhaddisler bu hadîs-i şerîfi başka tarîkten naklettikleri için buna "Mevzû" denemez.

Nitekim **İbnü'l-Cevzî** *(Rahimehullâh)* bu hadîs-i şerîfe "Mevzû" derken senedinde ismi geçen **Mûsâ el-Ensârî** *(Radıyallâhu Anh)*dan dolayı: "Sahâbeden **Mûsâ** adında kimse yok."

İmâm-ı Süyûtî'nin "et-Te'akkubât" adlı eseri

diyerek konu hakkında illet açıklamışsa da **Süyûtî** *(Rahimehullâh)* ***"et-Te'akkubât"*** isimli eserinde, büyük muhaddis **İbnü Arrâk** *(Rahimehullâh)* da ***"Tenzîhü'ş-şerî'a"*** isimli kıymetli eserinde:

İbnü Arrâk (Rahimehullâh)ın "Tenzîhü'ş-şerî'ati'l-merfû'a 'ani'l-ehâdîsi'ş-şenî'ati'l-mevzû'a" isimli eseri

"**Beyhakî** *(Rahimehullâh)* ***'Delâilü'n-nübüvve'*** isimli eserinde bunu (Ebû Dücâne'nin hırzini) başka tarîkten farklı bir lafızla bâzı ziyâde ve noksanlarla tahrîc etmiştir (ki onda Mûsâ el-Ensârî adında biri yok)." (**es-Süyûtî,** *et-Te'akkubât / en-Nüketü'l-bedî'ât, rakam:250, sh:239;* İbnü **'Arrâk,** *Tenzîhü'ş-şerî'a, 2/324-325)* diyerek **İbnü'l-Cevzî**'nin bu hükmünün kendi senedi hakkında sözkonusu olabileceğine ama **Beyhakî**'nin senediyle gelen hadîs-i şerîfe "Mevzû" denemeyeceğine dikkat çekmişlerdir.

Zâten **İmâm-ı Süyûtî** *(Rahimehullâh)* **İbnü'l-Cevzî**'nin birçok hadîse "Mevzû" derken onun farklı tarîkten geldiğine îtibâr etmeden bunu yaptığı için yanlışa düştüğünü beyân sadedinde:

"Şunu bil ki; **Hâkim, İbnü Hıbbân** ve **Ukaylî** gibi hadîs hâfızlarının âdetleri şöyle cereyân etmiştir ki; onlar bâzı kere bir hadîsin husûsî bir sened haysiyetiyle bâtıl olduğuna hüküm verirler, ama o metin başka tarîkten başka bir senedle mâruf (ve makbûl) olur.

İşte **İbnü'l-Cevzî** muhaddislerin o bâtıl senedde geçen râvînin terceme-i hâlini yaparken onu cerhettiklerini görünce onların bu hükmüne aldanarak o hadîs-i şerîfin metninin genel mânâda 'Mevzû' olduğuna karar vermiş ve bu türden bir çok hadîsi ***'el-Mevzû'ât'*** kitabında îrâd etmiştir.

Ama onun bu yaptığı aslâ yakışan bir şey değildir. Ulemâdan birçoğu bu sebeple onu ayıplamıştır ki onların sonuncusu da **Hâfız İbnü Hacer**'dir." demiştir. (**es-Süyûtî,** *el-Le'âli'l-masnû'a, 1/108;* **el-Leknevî,** *el-Ecvibetü'l-fâzıle, sh:32 -Mecmû'atü Resâili'l-Leknevî-, 4/424)*

Cin Mektûbu ile Alâkalı Hadîs-i Şerîfin Metni ve Tercemesi

Beyhakî *(Rahimehullâh)*ın tahrîcine göre; **Hâlid ibni Ebî Dücâne**, babası **Ebû Dücâne** *(Radıyallâhu Anhümâ)*nın şöyle dediğini rivâyet etmiştir:

عَنْ خَالِدِ بْنِ أَبِي دُجَانَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ أَبِي أَبَا دُجَانَةَ يَقُولُ: «شَكَوْتُ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقُلْتُ: «يَا رَسُولَ اللهِ! بَيْنَمَا أَنَا مُضْطَجِعٌ فِي فِرَاشِي، إِذْ سَمِعْتُ فِي دَارِي صَرِيرًا كَصَرِيرِ الرَّحَى، وَدَوِيًّا كَدَوِيِّ النَّحْلِ، وَلَمْعًا كَلَمْعِ الْبَرْقِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَزِعًا مَرْعُوبًا، فَإِذَا أَنَا بِظِلٍّ أَسْوَدَ مُوَلٍّ يَعْلُو، وَيَطُولُ فِي صَحْنِ دَارِي فَأَهْوَيْتُ إِلَيْهِ فَمَسِسْتُ جِلْدَهُ، فَإِذَا جِلْدُهُ كَجِلْدِ الْقُنْفُذِ، فَرَمَى فِي وَجْهِي مِثْلَ شَرَرِ النَّارِ، فَظَنَنْتُ أَنَّهُ قَدْ أَحْرَقَنِي، [وَأَحْرَقَ دَارِي]»، فَقَالَ

رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «عَامِرُكَ عَامِرُ سُوءٍ يَا أَبَا دُجَانَةَ وَرَبِّ الْكَعْبَةِ! وَمِثْلُكَ يُؤْذَى يَا أَبَا دُجَانَةَ!»، ثُمَّ قَالَ: «ائْتُونِي بِدَوَاةٍ وَقِرْطَاسٍ، فَأُتِيَ بِهِمَا فَنَاوَلَهُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَقَالَ: «اُكْتُبْ يَا أَبَا الْحَسَنِ»، فَقَالَ: «وَمَا أَكْتُبُ؟» قَالَ: «اُكْتُبْ:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ. هٰذَا كِتَابٌ مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِلَى مَنْ طَرَقَ الدَّارَ مِنَ الْعُمَّارِ، وَالزُّوَّارِ، وَالصَّالِحِينَ، إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمٰنُ! أَمَّا بَعْدُ: فَإِنَّ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْحَقِّ سَعَةً، فَإِنْ تَكُ عَاشِقًا مُولَعًا، أَوْ فَاجِرًا مُقْتَحِمًا أَوْ رَاغِبًا حَقًّا أَوْ مُبْطِلًا، هٰذَا كِتَابُ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَنْطِقُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ، ﴿إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾، وَ﴿رُسُلُنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ﴾، اُتْرُكُوا صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا، وَانْطَلِقُوا إِلَى عَبَدَةِ الْأَصْنَامِ، وَإِلَى مَنْ يَزْعُمُ أَنَّ مَعَ اللهِ إِلٰهًا آخَرَ. ﴿لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾، يُغْلَبُونَ ﴿حٰمٓ﴾، لَا يُنْصَرُونَ، ﴿حٰمٓ ۞ عٓسٓقٓ﴾، تَفَرَّقَ أَعْدَاءُ اللهِ، وَبَلَغَتْ حُجَّةُ اللهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾.»

قَالَ أَبُو دُجَانَةَ: «فَأَخَذْتُ الْكِتَابَ فَأَدْرَجْتُهُ وَحَمَلْتُهُ إِلَى دَارِي، وَجَعَلْتُهُ تَحْتَ رَأْسِي وَبِتُّ لَيْلَتِي فَمَا انْتَبَهْتُ إِلَّا مِنْ صُرَاخِ صَارِخٍ يَقُولُ: «يَا أَبَا دُجَانَةَ! أَحْرَقْتَنَا -وَاللَّاتِ وَالْعُزَّى- الْكَلِمَاتُ. بِحَقِّ صَاحِبِكَ لَمَا رَفَعْتَ عَنَّا هَذَا الْكِتَابَ، فَلَا عَوْدَ لَنَا فِي دَارِكَ، وَقَالَ غَيْرُهُ فِي أَذَاكَ، وَلَا فِي جِوَارِكَ، وَلَا فِي مَوْضِعٍ يَكُونُ فِيهِ هٰذَا الْكِتَابُ.»

قَالَ أَبُو دُجَانَةَ: «فَقُلْتُ لَا، وَحَقِّ صَاحِبِي رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا أَرْفَعَنَّهُ حَتَّى أَسْتَأْمِرَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ»، قَالَ أَبُو دُجَانَةَ: «فَلَقَدْ طَالَتْ عَلَيَّ لَيْلَتِي بِمَا سَمِعْتُ مِنْ أَنِينِ الْجِنِّ وَصُرَاخِهِمْ وَبُكَائِهِمْ، حَتَّى أَصْبَحْتُ فَغَدَوْتُ، فَصَلَّيْتُ الصُّبْحَ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَخْبَرْتُهُ بِمَا سَمِعْتُ مِنَ الْجِنِّ لَيْلَتِي، وَمَا قُلْتُ لَهُمْ. فَقَالَ لِي: «يَا أَبَا دُجَانَةَ! ارْفَعْ عَنِ الْقَوْمِ، فَوَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُمْ لَيَجِدُونَ أَلَمَ الْعَذَابِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.»

"Bir kere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e derdimi anlatmak için:

'Yâ **Rasûlellâh**! Bir keresinde ben yatağımda uzanmışken evimin içinde değirmen sesi gibi bir gürültü, arı uğultusu gibi bir uğultu duydum ve şimşek çakışı gibi bir parıltı gördüm. Bunun üzerine korkulu bir hâlde dehşet içerisinde başımı kaldırdım ki bir de ne göreyim!

Evimin ortasında arkasını dönüp kaçan siyah bir gölge gördüm ki o uzayarak yukarı doğru çıkıyordu. Ona uzanıp derisine dokunduğumda, baktım ki cildi kirpi derisi gibi idi. O anda yüzüme ateş kıvılcımları gibi bir şeyler attı ki ben onun beni de evimi de yaktığını zannettim.' dedim.

Bunları duyan **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Ey Ebû Dücâne! Ka'be'nin Rabbi'ne yemîn olsun ki** (cinlerden) **senin evinde bulunanlar kötü ziyâretçiymişler. Ey Ebû Dücâne! Senin gibi birisine hiç eziyet edilir mi?!'** buyurduktan sonra **'Bana bir kalem kâğıt getirin.'** buyurdu.

Kâğıt kalem getirildiğinde onları **Alî ibni Ebî Tâlib** *(Radıyallâhu Anh)*a uzatarak **'Ey Hasen'in babası! Yaz.'** diye emir buyurdu. O: 'Ne yazayım?' diye sorunca **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! İşte bu (mektup)**, âlemlerin Rabbi olan Allâh'ın Rasûlü Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **tarafından, evlere kalmak için gelen**(cin)**lere, ziyâret için gelen**(cin)**lere ve sâlih** (iyi kötü tüm cin) **lere** (onları evden ocaktan engellemek için yazılmış) **bir fermandır. Yâ Rahmân! Ancak hayırla gelen** (bu mektubun engellemesinden) **müstesnâ** (olsun)**!**

Artık bundan sonra! Şüphesiz bize ve size âit olan haklarda (birbirimizi rahatsız etmeyecek kadar) **genişlik vardır.** (Ey bu Müslüman'ı rahatsız eden cin!) **Eğer sen çok tutkun bir âşık veyâ izinsiz giren bir fâcir ya da haklı yâhut haksız arayış içinde olan biri isen; işte Allâh-u Tebârake ve Te'âlâ'nın bu kitabı gerçekten bize ve size karşı hakkı konuşmaktadır.**

(Allâh-u Te'âlâ:) **'Şüphesiz Biz sizin sürekli yapmakta olduklarınızı dâimâ kaydeder olduk.'** *(el-Câsiye Sûresi:29'dan)*

'Elçilerimiz sizin yapmakta olduğunuz hîleleri (bir bir) **yazıyorlar.'** (buyuruyor.) *(Yûnus Sûresi:21'den)*

Artık bu fermânın sâhibini terk edin de putlara tapanlara ve Allâh'tan başka ilâh olduğunu iddiâ edenlere gidin.

'O (Allâhu Azîmüşşâ)**ndan başka hiçbir ilâh yoktur, O'nun Zâtı'ndan başka her şey yok olacaktır. Hüküm O'na âittir ve siz ancak O'na döndürüleceksiniz.'** *(el-Kasas Sûresi:88'den)*

Mağlup olacaklardır. 'Hâ! Mîm!' *(el-Mümin Sûresi:1)*

Yardım görmeyeceklerdir.

'Hâ! Mîm! 'Ayn! Sîn! Kāf!' *(eş-Şûrâ Sûresi:1-2)*

Allâh düşmanları dağıldı ve Allâh'ın hucceti (hedefine) **ulaştı. Güç ve kuvvet ancak Yüce ve Büyük olan Allâh**(ın yardımı) **iledir.**

'Onlara karşı Allâh sana yetecektir. O ziyâde işitendir, hakkıyla bilendir.' *(el-Bakara Sûresi:137'den)***"** diye yaz." buyurdu.

Ebû Dücâne *(Radıyallâhu Anh)* bundan sonra yaşadıklarını şöyle anlattı: "Bu mektûbu alıp katlayarak evime götürdüm ve onu başımın altına koydum. O gece uykumdan çığlık atan birinin sesinin haykırışıyla uyandım ki o ses: 'Ey **Ebû Dücâne**! Lât ve Uzzâ'ya yemîn olsun ki bu kelimeler bizi yaktı.

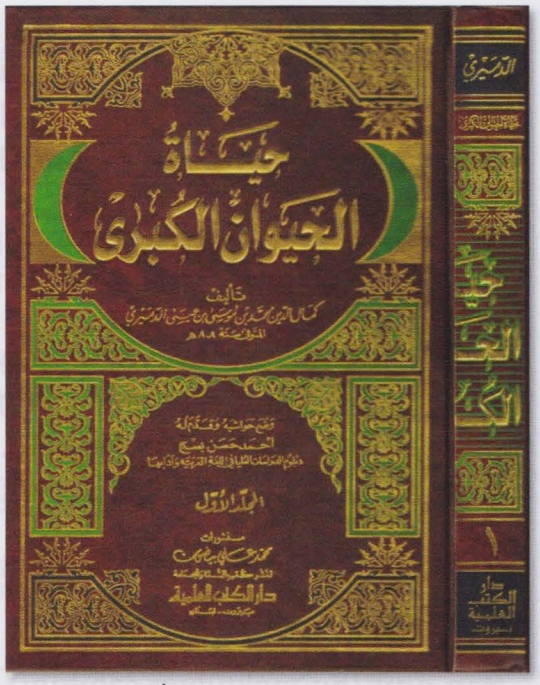
Arkadaşının (Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in) hakkı için bu mektubu bizden kaldır. Bir daha senin evine de, sana eziyete de, senin civârına da ve bu mektûbun bulunduğu herhangi bir yere de aslâ dönmeyeceğiz.' diyordu.

O zaman ben: 'Sâhibim (sohbetinde bulunduğum) **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hakkı için, ben ona danışmadıkça bu mektûbu aslâ kaldırmayacağım.' dedim. Böylece cinlerden duyduğum inilti, bağırtı ve ağlama yüzünden o gecem çok uzun geçti.

Sabah olur olmaz doğru gidip **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile berâber sabah namazını kıldım ve (namazın ardından) o gece boyunca cinlerden duyduklarımı ve onlara ne dediğimi kendisine bildirdim. O da bana:

«يَا أَبَا دُجَانَةَ! اِرْفَعْ عَنِ الْقَوْمِ، فَوَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُمْ لَيَجِدُونَ أَلَمَ الْعَذَابِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.»

'Ey Ebû Dücâne! O topluluktan mektûbu kaldır. Beni hak ile peygamber olarak gönderen Zât'a yemin ederim ki; onlar bu azâbın acısını kıyamete kadar hissedecektir.' buyurdu." **(el-Beyhakî,** *Delâilü'n-nübüvve, rakam:3044, 7/118-120;* **el-Kurtubî,** *et-Tizkâr fî efdali'l-ezkâr, rakam:682, sh:421-422;* İbnü **'Abdilberr,** *el-İstî'âb, rakam:1060, 2/652;* **es-Süyûtî,** *el-Hasâisu'l-kübrâ, 2/166-167;* **ed-Demîrî,** *Hayâtü'l-hayevâni'l-kübrâ, 2/361;* **Muhammed Hakkî en-Nâzillî,** *Mefze'u'l-halâiq, sh:162-163)*

İmâm-ı Demîri'nin "Hayâtü'l-hayevâni'l-kübrâ" adlı eseri

Faydalı Mâlûmât

1) Osmanlı meşâyihının ulularından olan Nâzillili **Muhammed Hakkî** *(Rahimehullâh)*ın **Beyhakî, Kurtubî** ve **İmâm-ı Zerencerî**'den cem ettiği rivâyette bâzı ilâveler mevcuttur. Nitekim mektûbun başında besmeleden sonra En'âm Sûresi'nin ilk âyeti mezkûrdur. Daha sonra **"Muhammed"** ism-i şerîfinden önce "Lafza-i Celâl" mezîd olup "Rabbi'l-âlemîn" lafzından önce de bir "Lafza-i Celâl" ilâve edilmiştir. Mektûbun sonuna doğru da Duhân Sûresi'nin ilk iki âyet-i kerîmesi ilâve bulunmaktadır. **(Muhammed Hakkî en-Nâzillî,** *Mefze'u'l-halâiq, sh:162)*

2) İmâm-ı Zerencerî *(Rahimehullâh)*ın rivâyetinde burada:

«بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَمِنَ اللهِ وَإِلَى اللهِ وَلَا غَالِبَ إِلَّا اللهُ وَلَا أَحَدَ سِوَى اللهِ وَلَا أَحَدَ مِثْلَ اللهِ، بِسْمِ اللهِ، أَسْتَفْتِحُ بِاللهِ وَأَتَوَكَّلُ عَلَى اللهِ، أُعِيذُ صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا فِي حِرْزِ اللهِ حَيْثُ كَانَ وَحَيْثُمَا تَوَجَّهَ لَا تَقْرَبُوهُ وَلَا تُفْزِعُوهُ وَلَا تُضَارُّوهُ قَاعِدًا كَانَ أَوْ قَائِمًا وَلَا فِي الْأَكْلِ وَلَا فِي الشُّرْبِ وَلَا فِي الْاِغْتِسَالِ وَلَا فِي كُلِّ حَالٍ مِنَ الْأَحْوَالِ وَلَا بِاللَّيْلِ وَلَا بِالنَّهَارِ وَكُلَّمَا سَمِعْتُمْ ذِكْرَ كِتَابِي فَأَدْبِرُوا عَنْهُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ غَالِبُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأُعِيذُهُ بِاللهِ وَبِعِزَّةِ اللهِ وَقُدْرَتِهِ وَبِمَا اسْتَنَارَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَأَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَهُوَ مَكْتُوبٌ تَحْتَ الْعَرْشِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ.»

"Allâh'ın adıyla! Allâh(ın yardımı) **ile! Allâh'tan** (kuvvet alarak)**! Allâh'a** (yönelici olarak)**! Allâh'tan başka hiçbir gâlip yoktur. Allâh'tan başka kimse**(nin gerçek mânâda varlığı) **yoktur! Allâh gibi kimse yoktur! Allâh'ın adıyla! Allâh ile başlangıç yapıyorum ve ancak Allâh'a güveniyorum!**

Bu mektûbun sâhibini bulunduğu her yerde ve yöneldiği her cihette Allâh'ın koruması içerisinde (O'nun hıfzına) **sığındırıyorum!**

Otururken de, ayaktayken de, yerken de, içerken de, yıkanırken de ve hâllerinden hiçbir hâlde ne gece ne gündüz sakın ona yaklaşmayın, onu korkutmayın ve ona zarar vermeye çalışmayın. Her ne zaman bu mektûbumun adını işitirseniz on(a sâhip olan şahıs)**dan uzaklaşın.**

Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, O her şeye gâliptir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir.

Ben onu (bu mektûbun sâhibini) **Allâh'ın Zâtı'na, Allâh'ın izzetine, kudretine ve Arş'ın altında yazılı bulunan o güneşin kendisiyle nurlandığı ve ayın kendisiyle zıyâdâr olduğu isimlerine sığındırıyorum.**

Allâh'tan başka hiçbir ilah yoktur. Muhammed, Allâh'ın elçisidir." **(Muhammed Hakkî en-Nâzillî,** *Mefze'u'l-halâiq, sh:162)* şeklinde ilâve vardır.

3) Muhammed Hakkî en-Nâzîllî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; ulemâ: "Bu yazı kimin yanında yâhut evinde bulunursa cinler onun evine bir daha gelemez, evinin etrâfında ve bu yazının bulunduğu mevzide de zarar vermeye muktedir olamazlar, bunda bir çok fazîlet ve sayısız faydalar mevcuttur." demişlerdir. **(Muhammed Hakkî en-Nâzillî,** *Mefze'u'l-halâiq, sh:163)*

Cin Mektûbunun Farklı Rivâyetleriyle Cem Edilen Metni

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ) هٰذَا كِتَابٌ (مِنَ اللهِ وَ)مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ (اللهِ) رَبِّ الْعَالَمِينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِلَى مَنْ طَرَقَ الدَّارَ مِنَ الْعُمَّارِ وَالزُّوَّارِ وَالصَّالِحِينَ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمٰنُ! أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْحَقِّ سَعَةً، فَإِنْ تَكُ عَاشِقًا مُولَعًا أَوْ فَاجِرًا مُقْتَحِمًا أَوْ رَاغِبًا حَقًّا أَوْ مُبْطِلاً، هٰذَا كِتَابُ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَنْطِقُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ، ﴿إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾، وَ﴿رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ﴾، اُتْرُكُوا صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا وَانْطَلِقُوا إِلَى عَبَدَةِ الْأَصْنَامِ وَإِلَى مَنْ يَزْعُمُ أَنَّ مَعَ اللهِ إِلٰهًا اٰخَرَ

﴿لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾، يُغْلَبُونَ، ﴿حٰمٓ﴾، لَا يُنْصَرُونَ، ﴿حٰمٓ ۞ عٓسٓقٓ﴾، (حٰمٓ ۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ) تَفَرَّقَ أَعْدَاءُ اللهِ وَبَلَغَتْ حُجَّةُ اللهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾.»

(«بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَمِنَ اللهِ وَإِلَى اللهِ وَلَا غَالِبَ إِلَّا اللهُ وَلَا أَحَدَ سِوَى اللهِ وَلَا أَحَدَ مِثْلَ اللهِ، بِسْمِ اللهِ، أَسْتَفْتِحُ بِاللهِ وَأَتَوَكَّلُ عَلَى اللهِ، أُعِيذُ صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا فِي حِرْزِ اللهِ حَيْثُ كَانَ وَحَيْثُمَا تَوَجَّهَ لَا تَقْرَبُوهُ وَلَا تُفْزِعُوهُ وَلَا تُضَارُّوهُ قَاعِدًا كَانَ أَوْ قَائِمًا وَلَا فِي الْأَكْلِ وَلَا فِي الشُّرْبِ وَلَا فِي الْاِغْتِسَالِ وَلَا فِي كُلِّ حَالٍ مِنَ الْأَحْوَالِ وَلَا بِاللَّيْلِ وَلَا بِالنَّهَارِ وَكُلَّمَا سَمِعْتُمْ ذِكْرَ كِتَابِي فَأَدْبِرُوا عَنْهُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ غَالِبُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأُعِيذُهُ بِاللهِ وَبِعِزَّةِ اللهِ وَقُدْرَتِهِ وَبِمَا اسْتَنَارَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَأَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَهُوَ مَكْتُوبٌ تَحْتَ الْعَرْشِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ.»)

Bu Hadîs-i Şerîfi Beyhakî'nin İbnü'l-Cevzî'den Gelen Tarikten Farklı Bir İsnâd ile Rivâyet Etmiş Olması Bunun Mevzû Olmadığına Delâlet Eder

1) Mevzû hadîs tahrîc etmeme şartına riâyet eden **Beyhakî** *(Rahimehullâh)*ın bu hadîs-i şerîfi tahrîc etmiş olması bu rivâyetin aslı olduğuna delâlet eder.

Nitekim **İmâm-ı Beyhakî** *(Rahimehullâh)* ***"Delâilü'n-nübüvve"*** isimli eserinin mukaddimesinde asılsız rivâyetlere yer vermediğini beyân sadedinde şu ilimleri kaydetmiştir:

"Müteahhir âlimlerden pek çoğu kendi kitaplarında özellikle mûcizeler bâbında 'Sahîh'i 'Sakîm (illetli)'den, 'Meşhûr'u 'Ğarîb'den, 'Mervî (rivâyetlerde aslı sâbit)' olanı 'Mevzû (uydurma)'dan seçmeksizin pek çok rivâyet nakletmişlerdir. Niyeti güzel olan insanlar da onların hepsini makbûl saymışlar, niyeti kötü olanlar ise hepsini toptan reddetmişlerdir.

Benim usûl ve fürû (îtikād ve fıkıh) hakkında yazdığım kitaplarımdaki âdetim ise; rivâyetlerden 'Sahîh' olanıyla yetinmek ya da 'Sahîh' olanla olmayanı ('Zayıf' olanı) birbirinden seçerek tesbit etmektir.

Benim bundan maksadım ise kitaplarıma bakan Ehl-i Sünnet kimselerin neye îtimâd edecekleri husûsunda basîret sâhibi olmalarını ve kalbinde haktan sapma bulunan bid'at ehlinin bu sâyede Ehl-i Sünnet'in delillerinde t'an edecek bir nokta bulamamasını temîn etmektir.

Nitekim Ehl-i Sünnet'ten olan hadîs hâfızları râvîlerin hâllerini anlama husûsunda çok gayret sarfetmişlerdir ki onların bu ictihâdı hakkında derin düşünenler onların rivâyetler arasından makbûl ve merdûd olanları temyiz (seçip ayırma) husûsunda hiçbir gayreti eksik etmediklerini kolaylıkla anlayabilirler.

Hattâ muhaddis bir oğul, babasında rivâyetini reddettirecek bir durum görürse veyâ bir baba oğlunda yâhut kardeş kardeşinde böyle bir hâl müşâhede ederse, kolaylıkla onu t'an edebilmiş ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın dînini muhâfaza husûsunda ne bir tenkitçinin kınaması, ne akrabâlık bağı, ne de maddî menfaatler onları bunu yapmaktan engelleyememiştir.

Muhaddislerden bu hususta nakledilen kıssalar pek çoktur ki benim tasnîf ettiğim kitaplarımda bu hususta çok örnekler yazılmıştır.

Yazdığım eserlerde rivâyetlerin 'Sahîh' olanı ile 'Sakîm (illetli)' olanı arasında nasıl temyîzde bulunduğuma vâkıf olan kişiler içerisinden, **Allâh**'ın tevfîkı her kime yardımcı olmuşsa o kişi bu beyânımda benim ne kadar sâdık olduğumu bilecektir. Ama kim bu hususta iyi düşünmez ve **Allâh**'ın tevfîki de ona müsâit (destek) olmazsa ben ne kadar uzun anlatsam da, beyanlarım ona hiçbir fayda vermeyecektir.

Nitekim **Allâh-u Azze ve Celle**:

﴿وَمَا تُغْنِى الْاٰيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ﴾

'Ne (bunca) **âyetler, ne de uyarılar** (akıllarını doğruyu bulma yönünde kullanmayarak) **inanmamakta** (ısrarcı) **olan bir topluma fayda vermez.'** *(Yûnus Sûresi:101)* buyurmuştur.

Hâsılı; ben bu (*'Delâilü'n-nübüvve'*) kitabımda hangi hadîsi îrâd etti isem, peşine onun sahîh olduğuna işâret edecek bir ifâde getirmişimdir. Yok eğer rivâyetin peşine bir şey zikretmeyip mübhem bıraktıysam, o da o rivâyetin (zayıf olsa da) yazdığım konuda makbûl olduğuna delâlet etmektedir.

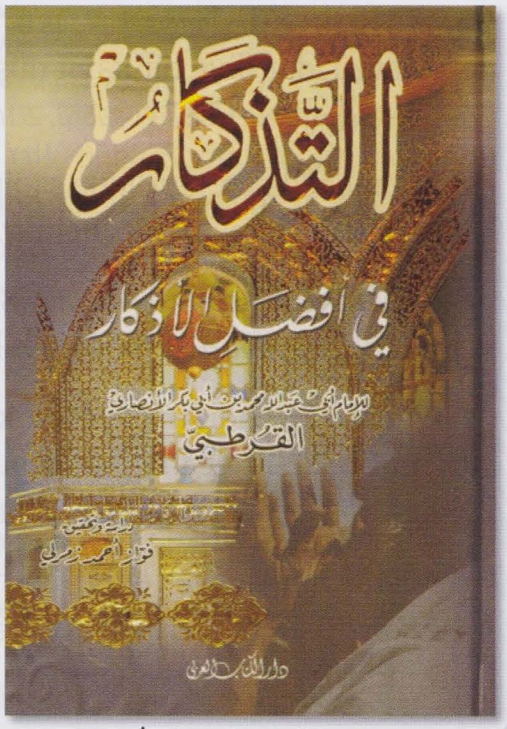
Zîrâ duâlar, sevap ve azap, terğîb ve terhîb, tefsîr, siyer ve fazîletli ameller (ile mûcizeler) gibi kendisine fıkhî bir hüküm tealluk etmeyen konularda, isnadların araştırılmasında müsâhele (derin araştırma yapmamak) ve râvîler hakkında müsâmahalı davranmak muhaddislerin genel kabûlüdür. Ama hangi rivâyetin senedinde zâfiyet varsa onun da 'Zayıf' olduğuna peşisıra işâret etmişimdir." **(el-Beyhakî,** *Delâilü'n-nübüvve, 1/34, 46-47)*

Beyhakî *(Rahimehullâh)*ın hadîs ilmi hakkında 40 sayfalık bir mukaddime yaptıktan sonra kaleme aldığı bu açıklama böyle büyük bir âlimin beyanlarına îtimâd eden bizim gibi îtikād sâhibi Müslümanları elbette iknâ edici mâhiyettedir. Zîrâ kendisi hadîs ilminin zirvesinde bulunan en büyük muhaddislerdendir.

Nitekim "**Ebû Dücâne**'nin hırzi (cin mektûbu)" hakkındaki rivâyeti zikrettikten sonra: "**Ebû Dücâne**'nin hırzi hakkında benim bu rivâyetimin hâricinde uzun bir rivâyet daha mevcuttur ki o 'Mevzû'dur, rivâyeti helâl olmaz." **(el-Beyhakî,** *Delâilü'n-nübüvve, 7/120)* diye kayıt düşmüş olması ve bu kayıtları düşmeden önce kitap telîf edenler

hakkındaki tenkitleri onun kendi kitâbının başında bize verdiği sözlere kendisinin riâyetkâr olduğunun en büyük delîlidir.

Zâten **Süyûtî** *(Rahimehullâh)*: "**Beyhakî** *(Rahimehullâh)* eserlerinde 'Mevzû' olduğunu bildiği bir hadîse yer vermeme şartını iltizâm etmiş ve bu şartı yerine getirmiş bir kimsedir." (**es-Süyûtî,** *el-Le'âli'l-masnû'a, 1/88)* dedikten sonra bu konuda başka bir şâhide hâcet yoktur.

İmâm-ı Kurtubî'nin "et-Tizkâr fî efdali'l-ezkâr" isimli eseri

2) Büyük muhaddis **İbnü Abdilberr** *(Rahimehullâh)* da: "**Ebû Dücâne** *(Radıyallâhu Anh)*a nisbet edilen Hırz (cinlerden koruma) duâsı hakkındaki hadîs 'Zayıf'tır." (**İbnü 'Abdilberr,** *el-İstî'âb, rakam:1060, 2/652)* diyerek bunun yâni **Beyhakî** tarîkinden gelen rivâyetin "Mevzû" olmadığını beyân etmiştir. Zîrâ "Mevzû" olan bir rivâyet hakkında "Zayıf" tâbiri kullanılamaz.

3) Yine böylece **Kurtubî** *(Rahimehullâh)* ***"el-Müfhim"*** isimli eserinde **İbnü Abdilberr** *(Rahimehullâh)*ın: "Bu hadîs-i şerîfte geçen Hırzü Ebî Dücâne (Ebû Dücâne'nin cinlerden korunma duâsı) 'Zayıf'tır." şeklindeki sözünü nakletmiştir. (**el-Kurtubî,** *el-Müfhim, 6/385)*

İşte bu beyân, bu hadîs-i şerîf ile alâkalı **Beyhakî** rivâyetinin kendisi nezdinde de "Mevzû" olmadığına delâlet etmektedir. Zâten **İmâm-ı Kurtubî** *(Rahimehullâh)* Kur'ân-ı Kerîm'in âyetlerinin fazîletlerini açıkladığı ***"et-Tizkâr"*** isimli eserinde **Hâfız Ebû Nasr Ubeydullâh es-Siczî el-Vâilî**'nin (Ö.444) *(Rahimehullâh)*, ***"el-İbâne"*** isimli eserinde bu hadîs-i şerîfi isnâdıyla tahrîc ettiğini naklederek bu rivâyeti kendisiyle amel edilmek üzere zikretmiştir. (**el-Kurtubî,** *et-Tizkâr fî efdali'l-ezkâr, rakam:682, sh:421-422)*

4) Yazımızın başında da zikrettiğimiz üzere; **İbnü'l-Cevzî** *(Rahimehullâh)* bu hadîs-i şerîfe "Mevzû" derken bu rivâyetin senedinde ismi geçen **Mûsâ el-Ensârî** *(Radıyallâhu Anh)*dan dolayı: "Sahâbeden **Mûsâ** adında kimse yok." (**İbnü'l-Cevzî,** *el-Mevzû'ât, rakam:1660, 3/428)* diyerek, bu hadîse niçin "Mevzû" dediğini ta'lîl etme cihetine gitmişse de **Süyûtî** *(Rahimehullâh)* ***"et-Te'akkubât"*** isimli eserinde:

"**Beyhakî** *(Rahimehullâh)* ***'Delâilü'n-nübüvve'*** isimli eserinde bunu tahrîc etti." (**es-Süyûtî,** *et-Te'akkubât / en-Nüketü'l-bedî'ât, rakam:250, sh:239)* diyerek **İbnü'l-Cevzî**'nin bu hükmünü iptâl etmiş bulunmaktadır.

Zîrâ **Beyhakî** bu hadîs-i şerîfi başka tarîkten farklı bir lafızla tahrîc etmiştir ki onda **Mûsâ el-Ensârî** adında biri yoktur. Dolayısıyla **İmâm-ı Süyûtî** *(Rahimehullâh)* bu ifâdesi ile; **İbnü'l-Cevzî**'nin bu hükmünün ancak kendi senedi hakkında geçerli olabileceğine dikkat çekmiştir ki bu da **Beyhakî**'nin senediyle gelen hadîs-i şerîfe "Mevzû" denemeyeceğine delâlet etmektedir.

5) Zâten **Süyûtî** *(Rahimehullâh)*ın ***"el-Hasâisu'l-Kübrâ"***da bu rivâyeti alması ve peşine "Mevzû"dur diye bir kayıt düşmemesi, onun bunu kabulle telakkî ettiğine delâlet eder. **(es-Süyûtî,** *el-Hasâisu'l-kübrâ, 2/166-167)*

Zîrâ muhaddisler nezdinde sâbit olan kâideye göre: "Mevzû olan bir rivâyet ancak hâli beyân edilerek nakledilebilir."

6) Alî Haydar Efendi *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin de kaynak kitaplarından olan ***"Hayâtü'l-hayevân"*** sâhibi büyük muhaddis **İmâm-ı Demîrî** *(Rahimehullâh)*:

"**Beyhakî** bu hadîsi rivâyet ettikten sonra: '**Ebû Dücane**'nin hırzi hakkında rivâyet ettiğim bu lafzın dışında bu konuda uzun bir hadîs daha varid olmuştur ki o 'Mevzû'dur, rivâyeti helâl olmaz.' demiştir. **(el-Beyhakî,** *Delâilü'n-nübüvve, 7/120)*

Beyhakî'nin rivâyet ettiği bu hadîsi ise **İmâm-ı Kurtubî** de ***"et-Tizkâr fî efdali'l-ezkâr"*** isimli eserinde rivâyet etti." **(ed-Demîrî,** *Hayâtü'l-hayevân, 2/361)* diyerek bu hadîsin "Mevzû" olmadığını açıkça beyân etmiştir.

Bu yazımızı burada nihâyete erdirirken inşâallâh bir sonraki sayımızda sizlere **İbnü'l-Cevzî**'nin "Mevzû" dediği "Göklerin ve yerin anahtarları" olan zikirlere diğer ulemânın "Zayıf" diyerek amele teşvîk ettiği husûsunda bir makāle arz edeceğim.

Allâh-u Te'âlâ cümlemize **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hadîs-i şerîflerine îtikād husûsunda ihtiyâta riâyeti ve bu hususta aşırıya kaçanların laflarına îtibâr etmemeyi nasîb eylesin. Âmîn!

Cin Mektûbu ile Berâber Hıfz İçin Okunup Yazılacak Hıcâb

Tâbi'înin ulularından **Humeyd et-Tavîl** *(Radıyallâhu Anh)*ın nakline göre; **Enes** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır: "**Ebû Bekr es-Sıddîk** *(Radıyallâhu Anh)*ı şöyle anlatırken işittim:

عَنْ حُمَيْدٍ الطَّوِيلِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: «سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ: «لَمَّا خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ مَكَّةَ يُرِيدُ حِرَاءَ وَاتَّبَعَتْهُ قُرَيْشٌ وَنَذَرَتْ قَتْلَهُ وَأَنْ يُلَطِّخُوا أَصْنَامَهُمْ مِنْ دَمِهِ هَبَطَ عَلَيْهِ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ: «يَا مُحَمَّدُ! رَبُّكَ يُقْرِئُكَ السَّلَامَ وَقَدْ أَنْزَلَ إِلَيْكَ دُعَاءً تَدْعُوا بِهِ يَجْعَلُ اللهُ بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ سِتْرًا وَمَنْ كَتَبَهُ وَعَلَّقَهُ فِي مَنْزِلِهِ أَوْ دَعَا بِهِ فِي سَفَرِهِ لَمْ يَتَخَوَّفْ مِنْ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ وَلَا سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَيَدْفَعُ اللهُ عَنْهُ آفَاتِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَيَزِيدُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي رِزْقِهِ وَيُذْهِبُ السَّهْوَ مِنْ قَلْبِهِ، قُلْ: «يَا كَبِيرَ كُلِّ كَبِيرٍ! يَا سَمِيعُ! يَا بَصِيرُ! يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ! يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ! يَا عِصْمَةَ الْبَائِسِ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ! يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ! يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ! يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ! أَسْأَلُكَ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ! وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْمُضْطَرِّ الضَّرِيرِ، أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَبِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِأَسْمَائِكَ الثَّمَانِيَةِ التَّامَّةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى قَرْنِ الشَّمْسِ أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا»، فَلَمَّا تَعَلَّمَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهُ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: «يَا نَبِيَّ اللهِ! عَلِّمْنِي هٰذَا

الدُّعَاءَ فِدَاكَ أَبِي وَأُمِّي»، وَعَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى أَنَّهُ بَعَثَ بِهٰذَا الدُّعَاءِ إِلَى أَخٍ لَهُ أَسِيرٍ بِالدَّيْلَمِ وَكَانَ مُكَبَّلاً بِالْحَدِيدِ فَلَمَّا قَالَهَا انْحَلَّتْ وَخَرَجَ بِإِذْنِ اللهِ تَعَالَى.»

"**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Mekke'den (ilk önce Sebîr Dağı'na yönelip sonra o mübârek dağın: 'Yâ Rasûlellâh! Senin benim üzerimde yakalanıp da bu sebeple Allâh-u Te'âlâ'nın bana azap etmesinden korkarım.' demesi üzerine Hirâ Dağı'nın: 'Bana gel yâ Rasûlellâh! Bana gel.' demesi netîcesinde) Hirâ'ya doğru giderken Kureyş onun peşine düştü ve onu öldürüp kanını putlarına süreceklerine dâir adakta bulundular.

İşte tam o anda **Cibrîl** *(Aleyhisselâm)* inerek şöyle dedi: 'Yâ **Muhammed**! **Rabbin** sana selâm söylüyor. Muhakkak şu anda öyle bir duâ indirdi ki sen onunla duâ yapacaksın, **Allâh-u Te'âlâ** da seninle onların arasına büyük bir perde yerleştirecek.

Her kim bunu yazar ve bulunduğu yere (evine veyâ dükkânına) asarsa yâhut yolculuğunda bu duâyı okursa hiçbir inatçı şeytandan ve zâlim sultandan korkmaz. **Allâh-u Te'âlâ** gece ve gündüz gelecek âfetleri ondan defeder, **Allâh-u Azze ve Celle** onun rızkını artırır ve kalbinden sehvi (hatâ yapma zâfiyetini) giderir. (Bu duâyı okumak istiyorsan:)

'Ey her büyükten büyük olan! (Ey her şeyden haberdâr olan!) **Ey hakkıyla işiten! Ey her şeyi gören! Ey ortağı ve vezîri bulunmayan! Ey güneşi ve ışık saçan ayı yaratan! Ey korku içinde zora düşüp eman arayan kimsenin sığınağı! Ey küçük çocukları bile rızıklandıran! Ey kırılmış kemiği kaynatıp iyileştiren! Ey her inatçı zorbayı kırıp geçiren! Ben Senden istekte bulunuyorum, zora düşmüş muhtaç bir kimsenin yaptığı bir duâ ile Sana yalvarıyorum!**

Ben zarâra uğramış ve çâresiz kalmış kimsenin duâsıyla Sana duâ ediyorum. Ben Arş'ını azîz kılan (ve 'Büyük Arş', 'Keremli Arş' diye vasfetmene vesîle olan Zâtın'a has özel tecellîler ve üstün) **sebepler hürmetine, Kitabın'da bulunan rahmet anahtarları bahşına ve güneşin en üst tarafında yazılmış bulunan** (geride zikredilmiş) **o tastamam sekiz ismin bereketine benim şu hâcetimi görmeni** (beni tüm belâlardan, düşmanlardan ve hastalıklardan korumanı, bütün dileklerimi yerine getirmeni, sıkıntılarımı gidermeni ve lütf-u kereminle rızkımı genişletmeni) **Senden niyâz ediyorum.'** de."

Nebî *(Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)* bu duâyı öğrenince **Ebû Bekr es-Sıddîk** *(Radıyallâhu Anh)* ona: "Yâ **Nebiyyellâh**! Babam-anam sana fedâ olsun, bu duâyı bana da öğret." dedi.

Süfyân-ı Sevrî *(Radıyallâhu Anh)* bu duâyı Deylem'de esir düşmüş zincirlerle bağlı bir kardeşine yazıp gönderdi, o kişi bunu okur okumaz zincirler çözüldü ve biiznillâhi te'âlâ o kişi ondan çıktı. (**Muhammed ibnü 'Abdilazîz,** *Zikru Şüyûhı'ş-Şerîf Ebi'l-Fazl, 1/48;* **er-Râfi'î,** *et-Tedvîn fî ahbâri Kazvîn, 3/135;* **'Abdülkādir el-Cîlânî,** *el-Ğunye, 2/253;* **Muhammed en-Nâzillî,** *Mefza'u'l-halâiq, sh:163; Bu duâ hakkında benzer bir rivâyet için bkz.:* ed-Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs, rakam:1996, 1/489; Parantez içinde zikredilenlerin kaynakları için bkz.:* el-Beğavî, *Me'âlimü't-Tenzîl, 1/111;* İsmâ'îl Hakkî, *Rûhu'l-beyân, 1/165)*

Muhammed Hakkî en-Nâzillî *(Rahimehullâh)*: "Yanında bu duâ bulunan kişi dâimâ belâlardan korunur ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın lütfuna mazhar olur. Bu yüzden cin mektûbu ile berâber bu koruyucu hicâb (nüsha) yazılıp teyemmünen ve teberruken üstte taşınır. Ayrıca saralılar, hastalık ve ağrı sancı çekenler üzerine tam bir îtikād üzere takılır. Bunu yapacak olanlara tarafımızdan hat ve kalemle izn-ü icâzet verildi." demiştir. (**Muhammed en-Nâzillî,** *Mefza'u'l-halâiq, sh:163)*

Duânın Okunuşu:

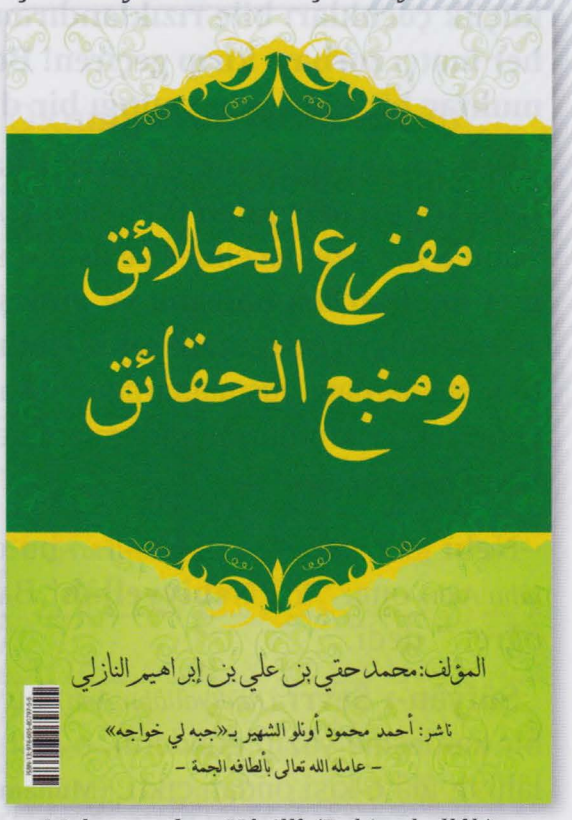
«يَا كَبِيرَ كُلِّ كَبِيرٍ! (يَا خَبِيرُ!) يَا سَمِيعُ! يَا بَصِيرُ! يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ! يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ! يَا عِصْمَةَ الْبَائِسِ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ! يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ! يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ! يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ! أَسْأَلُكَ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ! وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْمُضْطَرِّ الضَّرِيرِ، أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَبِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِأَسْمَائِكَ الثَّمَانِيَةِ التَّامَّةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى قَرْنِ الشَّمْسِ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي هٰذِهِ.»

*Not: Bu dergimizin sonunda sizlere kendiniz koparıp keserek evlerinizin ve odalarınızın kapılarının üstüne yâhut yastıklarınızın içine koyabilmeniz için veyâ muska olarak üzerinizde taşıyabilmenize elverişli olacak şekilde bastığımız "**Ebû Dücâne**'nin hırzi (cin mektûbu)" hediye edilmektedir.*

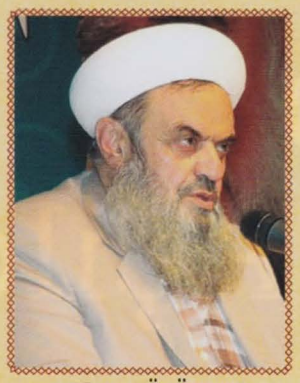
*Bunun evvelce bastıklarımızdan farkı ise ihtiyâtan farklı rivâyetler cem edilmesi hasebiyle daha kuvvetli olduğuna îtikād etmemizdir. İnsanlarımızın birçoğunun cinlerden muzdarip olduğu günümüzde bizi onların şerrinden koruyacak en büyük silah hiç şüphesiz ki **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in onlara yazdığı bu mektuptur.*

Nitekim hadîs-i şerîfte okuduğunuz üzere; bu kelimeler cinleri yazılı bulunduğu yere bir daha dönme gücü bulamayacakları nisbette kaçırmaktadır.

Ayrıca cin mektubu ile birlikte yazımızın sonunda zikrettiğimiz duânın nüsha (muska)sı da bu ayki dergimizle birlikte sizlere hediye edilecektir.

Muhammed en-Nâzillî (Rahimehullâh)ın "Mefza'u'l-halâiq ve menbe'u'l-hakāik" adlı eseri

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

"MUHAMMED BEŞERDİR, VAHİYDEN MÜCERRED DÜRÜST BİR İNSANDIR" DİYENLERİN VE BU İTİKATTA OLANLARIN, İSLAM İNANCINDAN YOKSUN OLDUKLARINDA ASLA ŞÜPHE YOKTUR

Hiç şüphesiz Hazreti Muhammed elbette bir beşerdir. Ama aynı zamanda Cenab-ı Hakk'ın vahyine muhataptır. Yani o konuştuğu zaman hevasından konuşmaz konuştukları ancak kendisine vahyedilen "vahiy"den ibarettir.

Bu hususta yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmaktadır:

Necm Sûresi (3)

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى ﴿٣﴾

"O, nefis arzusu ile konuşmaz."

Necm Sûresi (4)

اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحٰى ﴿٤﴾

"(Size okuduğu) Kur'an ancak kendisine bildirilen bir vahiydir."

Yûnus Sûresi (15)

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَا اَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي اَنْ اُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰى اِلَيَّ اِنِّي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

"Âyetlerimiz kendilerine apaçık birer delil olarak okunduğunda, (öldükten sonra) bize kavuşmayı ummayanlar: 'Ya (bize) bundan başka bir Kur'an getir veya onu değiştir.' dediler. De ki: 'Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben ancak bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edecek olursam, elbette büyük bir günün azabından korkarım."

Yûnus Sûresi (16)

قُلْ لَوْ شَاءَ اللهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰيكُمْ بِهٖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُراً مِنْ قَبْلِهٖ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

"De ki: 'Eğer Allah dileseydi, ben size onu okumazdım, Allah da size onu bildirmezdi. Ben sizin aranızda bundan (Kur'an'ın inişinden) önce (kırk yıllık) bir ömür yaşadım. Hiç düşünmüyor musunuz?'"

Bu ayetlerde Hazreti Muhammed Mustafa (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Efendimizin beşer olduğu gibi aynı zamanda resul olduğuna da itikat etmemizin farz olduğunu anlıyoruz. Bir şairin şiirinde ifade ettiği gibi:

محمد بشر لا كالبشر

بل هو ياقوتة بين الحجر

"Hazreti Muhammed bir beşerdir ama sıradan bir beşer gibi değildir. O taşların arasında yakut gibi değere sahiptir."

Getirmiş olduğumuz kelime-i şehadette de:

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله

"Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şehadet ederim ki Hazreti Muhammed Allah'ın kulu ve resulüdür" derken; bu şahadette önce kul yani beşer olduğunu ancak bununla beraber aynı zamanda "Allah'ın vahyine muhatap resul olduğunu" itiraf ve tasdik ediyoruz. Ancak "bu itiraf ve tasdik sahipleri" mümin ve muvahhid olabilirler.

Yine Kur'an-ı Kerim de şöyle buyrulmaktadır:

Fetih Sûresi (29)

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ وَالَّذِينَ مَعَهٗٓ اَشِدَّٓاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَٓاءُ بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعاً سُجَّداً يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِنَ اللهِ وَرِضْوَاناً سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰيةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيلِ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْئَهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْراً عَظِيماً ﴿٢٩﴾

"Muhammed, Allah'ın Resülüdür. Onunla beraber olanlar, inkârcılara karşı çetin, birbirlerine karşı da merhametlidirler. Onların, rükû ve secde halinde, Allah'tan lütuf ve hoşnutluk istediklerini görürsün. Onların secde eseri olan alametleri yüzlerindedir. İşte bu, onların Tevrat'ta ve İncil'de anlatılan durumlarıdır: Onlar filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, ziraatçıların hoşuna giden bir ekin gibidirler. Allah kendileri sebebiyle inkarcıları öfkelendirmek için onları böyle sağlam ve dirençli kılar. Allah, içlerinden iman edip salih amel işleyenlere bir bağışlama ve büyük bir mükafat vaad etmiştir."

Bu ayette Muhammedun Resulullah ifadesiyle Hazreti Muhammed'in Allah'ın resulü olduğu Cenab-ı Hakk'ın şehadetiyle sabittir.

Yine Yasin-i şerifte de şöyle buyrulmaktadır:

Yâsîn Sûresi (1 - 3)

يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾

"Yâ Sîn. (Ey Muhammed!) Hikmet dolu Kur'an'a andolsun ki sen elbette dosdoğru bir yol üzere (peygamber) gönderilenlerdensin."

Burada da Yasin-i Şerifin üçüncü ayetinin ifadesinde te'kitli bir şekilde yüce Allah'ın şehadeti vardır. Hal bu iken bazı bedbahtlar Sünneti ve Hadis-i şerifleri yok sayarak "peygamber namaz kılmayı yahudiden öğrendi" diyecek kadar sapık sözde hocalar vardır. Bu ne mantık "yahudiden öğrendiğini yine yahudiye tebliğ etmek suretiyle onu İslam'a davet edecek" bu ne hezeyan?!!!

Hâlbuki yüce peygamberimize Cibril-i Emin gelerek bizatihi peygamberimize imam olmak suretiyle beş vakit namazı hem kıldırmış hem de vakitlerini tayin etmiş oldu.

İlk gün Cibril-i Emin yüce peygamberimize sabah namazının ilk vaktinde gelip sabah namazını kıldırdı. Keza öğlen namazını da güneşin zevalinden hemen sonrasında kıldırdı. İkindiyi ise her eşyanın gölgesi bir misli olunca kıldırdı. Akşam namazını ise gün batar batmaz kıldırdı. Yatsı namazını ise güneşin battığı yer olan mağripteki güneş kızarımsılığı geçer geçmez kıldırdı.

İkinci gün ise sabah namazını neredeyse güneş doğmaya çok yakın bir zamanda iken kıldırdı. Öğlen namazını her şeyin gölgesi bir misli oluncaya kadar tehir ederek kıldırdı. İkindiyi ise her şeyin gölgesi iki misli oluncaya kadar tehir ederek kıldırdı. Akşam namazını ise henüz güneşin kızarımsılığı geçmeden kıldırdı. Yatsıyı ise gecenin üçte biri geçtiği zamanda kıldırdı.

Böylece namazın vakitlerinin tespiti ve ne şekilde kılınacağı talim edilmiş oldu.

Daha sonra bu şekilde namaz devam etti.. ve yüce peygamberimiz şöyle buyurarak:

صَلُّو كَمَا رَاَيْتُمُونِي اُصَلِّي

"Beni namazda gördüğünüz gibi namaz kılınız" emri fermanı ile gözümüzün nuru namazı yüce peygamberimiz (aleyhisselam)dan tevarüs etmiş bulunuyoruz.

Yüce peygamberimizin beşer olmasının altında gizlenerek peygamberimizin yüce vasıflarını peygamberler hakkında vacip olan vasıfları unutarak "O'da bizim gibi bir insandır" demek suretiyle yüce peygamberimizin şanını tenkıs etmektedirler. Peygamberimizin beşer olmadığını söyleyen bir Müslüman zaten yoktur. Onun iki de bir beşer olduğunu söylemenin manasının altında eğer onun mucizelerini ve peygamberliğine delalet eden olağanüstü hallerini inkâr etmek yatıyorsa bu da küfürlerden bir küfürdür.

Bir kısım sözde ulema bunu da yapıyor yani mucizeleri inkâr ediyor. Sen peygamberin mucizelerinin hangisini inkâr edebilirsin. Birbirini öldüren, diri diri çocuklarını toprağa gömen, bir erkeğin istediği kadar kadınla evlenilmesini caiz gören, kan ve kıtalin hüküm sürdüğü, faizin insanları sömürdüğü böylesine cahiliye dönemini medeniyetin zirvesine çıkaran bir peygamberin bu hasleti başlı başına bir mucize değil midir?!!

Aynı zamanda günümüzde yaşayan ve peygamberimizin mucizesi olan hazreti Kur'an'ın hiçbir tebdil ve tağyire uğramadan günümüze kadar gelmesi ve mislini getirmek hususunda meydan okuması bunca bulağa ve fusahanın mislini getirmekten aciz kalması en büyük mucize değil midir?!!

Keza dünyanın her yerinde, her mescidinde, her minaresinde okunan ezan-ı Muhammedi ve esnasında getirilen şehadette hazreti Muhammedin Allah'ın resulü olduğu hususunu ilan etmesi böyle bir çağrı beşer olarak insanlardan benzerine nail olan başka bir insan var mıdır?!!

Dünyada her dakikada "Muhammed Allah'ın resulüdür" şeklindeki ifade ve bu ifadede hazreti Muhammedin inanılması ve günde beş defa tekrarlanması mucize değil de nedir?!!

Kaldı ki peygamberimizin işaretiyle ağaç yürüdü peygamberimizin önünde eğildi, elinde taş konuştu ve "Hazreti Muhammed Allah'ın peygamberidir" dedi. Sırtına yük yüklenen inek peygamberimizin oturduğu yöne başını çevirerek:

والله ما خلقت لهذا

"Ben yük taşımak için yaratılmadım" deyince orada bulunan ashab taaccüpten dolayı Subhanallah!

بقرة تكلمت والله

"Vallahi inek konuştu" dediklerinde yüce peygamberimiz cevaben:

تكلمت وصدقت

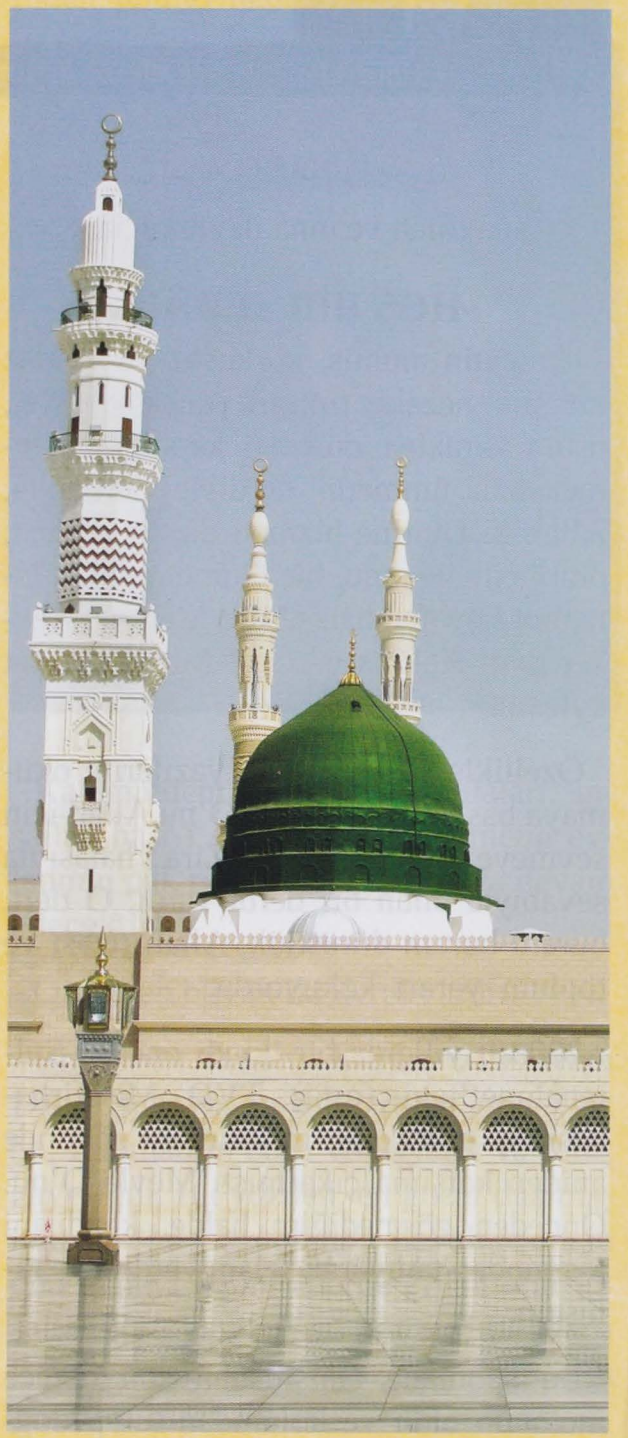
"Konuştu ve doğru söyledi" şeklindeki ifadesi ineğin konuştuğunu tasdik etmektir. Eğer senin kafan bunu almıyorsa mucize değişmez onu tasdik eder.

Bu gibi sözde ulemanın maksadı mucizeyi tamamen inkar etmek ise peygamberlerin peygamberliği neyle sabit olacak?!! Bunlar İbrahim aleyhisselam'ın ateşe atıldığı ve ateşin onu yakmadığı bir gülistana döndüğü Kur'an ayetiyle sabit olduğu halde bunu da inkâr edebiliyorlar.

Mantıkları ise şu: "ateş yakar ve yakmaması mümkün değildir" demek suretiyle ateşin hakikatine vurgu yapmaktadırlar. Hâlbuki Cenab-ı Hak müsaade etmeden ne ateş yakar, ne su akar, ne denizler dalga yapar, ne bu man kafalılar konuşabilir. Ama dilin kemiği yok konuşup dururlar. Maalesef imanlarını zayi ederler.

Bu kimseler ilahiyat okudular yakini imanımız artsın diye ama imanları şöyle dursun var olan eski imanları bile tamamen yok olup gidiyor. Bunların hezeyanları bu kadar değil ama bugün için vaktimin müsaadesi nispetinde bu kadarla yetinmek istiyorum Allah celle celalühu hidayetten mahrum olanlara hidayet nasip etsin.

Âmîn! Selam ve dua ile

ÜSTAD MEHMET ŞEVKET EYGİ HAKKA YÜRÜDÜ!

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

إنا لله وإنا إليه راجعون

(İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râciân!)

-HOŞ BİR SEDÂ!-

Ümmetin muhlis, korkusuz ve yılmaz mürşidi, nezaket timsali, örnek şahsiyet, üstün karakter, dünyevi karşılık beklemeksizin ümmetin derdiyle dertlenen, Allah'ın Dini'ne hizmeti düstur edinen, ömrü çile ile dolu, büyük mütefekkir, İstanbul beyefendisi, Üstad Mehmet Şevket Eygi Hakk'a yürüdü! Mevla rahmet eylesin!

Özellikle son 15 yıldır yazılarını okumaya başladıktan sonra, O'nu Allah için sevmeye başlamıştım. Zira hatasıyla sevabıyla onun bir derdi vardı. O dert, buram buram dürüstlük, Allah rızası ve toplum yararı kokuyordu.

2009'lı yıllarda bir ikindi öncesi, Sultanahmet'teki (eski) TVD Misafirhanesi'ne giderken, misafirhane önünde aniden karşıma çıkarmıştı Mevlâ O'nu. Önceden görmediğim halde, kendisini resminden tanıyarak selam verdim ve tanıştım.

Bu spontane tanışmadan son derece memnun oldu ve kolumdan tutup doğruca yakındaki bir lokantaya götürdü; yemek ikramında bulundu. Mevla mizanına koysun! İkindi ezanının okunması üzerine, yemekten kalkıp birlikte Çemberlitaş Camii'ne giderek namazı eda etmiştik.

Telefon kullanmadığı için maalesef, ondan sonra pek iletişim kuramadık. Sadece tanıştırdığı Yaveri dostumuz aracılığıyla seyrek de olsa selam gönderebiliyordum. Üstad kendisi de kitap imza günlerinde, bir dostumla birkaç kez Fakir'e selam göndermişti.

İki yıl öncesiydi, bir akşam vakti sonrası Sultanahmet'teki evinde bir dost aracılığıyla kendisini ziyaret imkânı bulmuştum.

Bundan 5 gün öncesinde de hafta sonunda İstanbul'da bulunuyordum. Bu fırsatla Yaveri'nden bir ziyaret talebinde bulunmuştum. Ancak bu dostumuz bana, Üstad'ın rahatsız olduğunu, dışarı çıkamadığı gibi ziyaretçi kabul edecek durumda da olmadığını üzülerek belirtti.

Son yıllarda Üstad, meğer cep telefonu edinmiş! Yaverinden öğrendiğim o telefondan Üstad'a, (telefondan) ilk ve son selam hürmetimi yazıp, sağlık afiyet ve

"hüsnü hatime/iman ile dünyadan ayrılma" niyazında bulunmuştum. Mesajımı okuduğunu tahmin ediyorum...

Ama cevap veremediler. Ve bu, kendisine son selamımız ve kelamımız olacakmış meğer... Mevla inşallah, aynı davanın dertlisi olarak cennetinde buluşturur...

Hasta vaziyetteki (ki bu hastalığın sekarat-ı mevt olduğu ortaya çıktı) bir Gönül İnsanı ve Dava Eri'nin, aynı günlerde yazılarının yayınlanmaya devam etmesini gıbta ve hayretle karşılamaktan kendimi alamamıştım doğrusu...

Yani Üstad Şevket Eygi, hadisi şerifte emredildiği gibi, *"yarın öleceğini de bilse, elindeki fidanı dikmeye"* bakıyordu; zîra gerisi yalandı... Nitekim o gün (06 Temmuz 2019 Cumartesi günü) de *"PARA"* başlıklı yazısı yayınlanmış.

Bugün (12 Temmuz 2019 Cuma) gönderdiği yazısının da *"AKLA DAİR"* başlığıyla 13 Temmuz 2019 Cumartesi günü yazısı olarak gazetesinde yayınlandığını internetten gördüm. (https://www.milligazete.com.tr/amp/makale/2856601/mehmed-sevket-eygi/akla-dair)

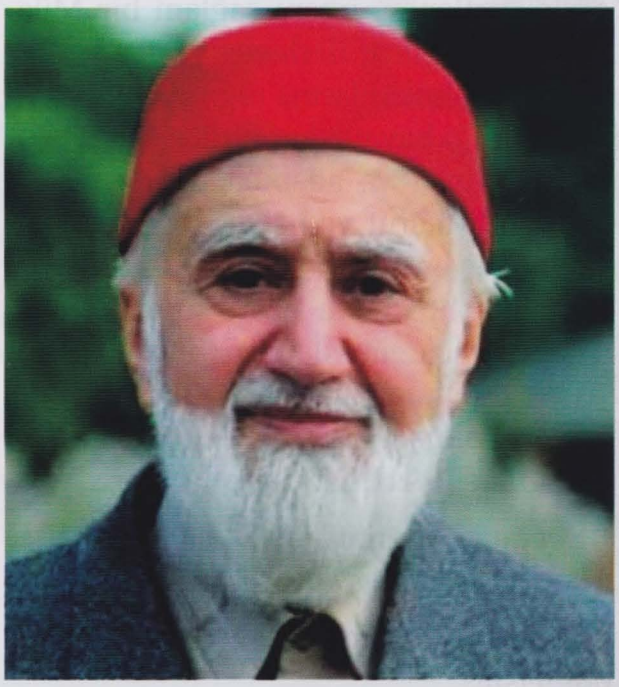
Görünen o ki, Üstad Şevket Eygi, ruhunu teslim ettiği günde de ümmeti irşad eden yazısını gazetesine teslim etti de öyle gitti bu dünyadan... Mevla amelini kabul buyursun!

İşbu durum, *"Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz..."* hadisinin sımsıcak bir tecellisi olsa gerek!

"Su testisi, su yolunda kırılır" diye de boşa dememişler demek ki!

Rahmetli Şevket Eygi Hoca, dünya ilimleriyle uhrevi ilimleri en güzel şekilde imtizaç etmiş bir Osmanlı münevveriydi. Feyiz dolu ilmi hazinesinden, üzerine titrediği İslam ümmetini, Müslüman Türk Milletini ve gençliğini kana kana doyurmayı amaçlamıştı. Tabii ki bu çeşmeden ibriğini doldurup içeni...

Okuyucusuna külte külte ilim dökmüyordu ama, ilimlerden ve tecrübeden süzülen "irfan"ı, kısa ve öz, yaşanabilir şekilde, şırıl şırıl çağlayan pınarlar gibi akıtıyordu. Bu haliyle onun irşadı, doğrudan pratiği hedefliyordu.

Kaleminden akan irfan damlaları, inşallah haşr-ı sabaha kadar ümmetin evladının pak ruhunu aydınlatmaya devam edecektir!

O'nun en büyük iki derdi vardı:

Birincisi; "hüsnü hatime" ile, yani Dar-ı Beka'ya imanla irtihal etmek ki bu, Rahman'ın emri ve hayatın var oluş gayesi idi. Bu yüzden, en güzel dua olarak da *"hüsnü hatime"* ile ölmek için dua etmeyi kabul ederdi. Allah onu inşallah lütfuyla *"hüsnü hatime"* ile Dar-ı Beka'ya çağırmıştır! Bize de aynı lütfu gösterir inşallah!

İkincisi de; tertemiz bir İslam toplumu oluşturmak ve o toplumdaki her ferdin imanını kurtarmaktı. Onun yolu da toplumu İslam itikadının aslı olan *"Ehl-i Sünnet"* inancına sahip kılmaktı...

O nedenle çağın modern ve sinsi haçlı seferi *"Ilımlı İslam"* ihanetine karşı, İslam evladını ve milletini uyarmayı, her fırsatta ve her yazısında kendine borç bilmişti... Mevla kendisinden kabul buyursun!

Üstad Şevket Eygi'nin, ümmetin derdiyle dertlenen, imanı sağlam bir Müslüman olduğuna; ilerleyen yaşına ve son derece kıt imkanlarına rağmen, tek başına yaşadığı hayatta her türlü riski göğüsleyerek, usul ve adabına uygun olarak emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker vazifesini en güzel şekilde ifa ettiğine; Ehli Sünnet itikadı üzere topluma rehberlik etmekten asla geri durmadığına; Allah, din, iman, millet ve vatandan başka derdi olmadığına ve bu uğurda çektiği sıkıntılara ŞAHİDİZ inşallah!

Evet, ümmetin irfan kaynağı ve mürşidi göçtü gitti bu dünyadan!

Böylesi üstadların Allah Teala yerlerini doluetsin!

Hayatta iken kıymeti bilinmedi. İnşallah, mematından sonra bıraktığı öğütlerinin kıymeti bilinir, yayınladığı eserler gençliğin rehberi olur ve böylece gençliğin imanının kurtuluşuna vesile olur!..

Üstad Şevket Eygi, hayatı tek başına, sabırla yaşadı. Hizmetini de yalnız başına yürüttü. Bundan hiç de şikayetçi olmadı, aksine haline daima şükretti.

İnşallah O, Yüce Mevla'nın emanetinde hizmetinin karşılığını kat kat fazlasıyla bulur ve melekler de ona yoldaş olur!

Mevla O'na rahmeti ile, gufranıyla ve merhametiyle muamele eylesin!

Taksiratını affeylesin!

Makamını âlî, kabrini cennet bahçesi eylesin!

"A'mâli sâliha"sını makbul eylesin!

Gönlünün derinliklerinden Rızâ-i Bârî için dökülen o öğüt yüklü satırlarını, katmerli sevabıyla mizanına koysun. Her kelimesini her harfini "a'mâli sâliha" yazsın! Taksiratı olduysa onları da affetsin!

O'nu da bizi de Cenneti'yle ve Cemali'yle müşerref kılsın!

Yakınlarına ve sevenlerine sabr-ı cemil, ecri cezîl ihsan eylesin! Âmin!

"Ey Koca Hünkar!

Sen Allah yolunda vazifeni yaptın ve bu suretle ömrünü tamamladın! Buna Allah, melekleri ve sâlih kulları buna şahittir inşallah!

Ümmete hayrı anlatan, hak yolu gösteren yazılarınla, aynı minvalde yayınladığın kitaplarla, Rasülümüz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in müjdesi gereği amel defterin de kıyamete kadar kapanmayacak, hanene sevap yazılmaya devam edecektir!

Sen, ümmet nezdinde hoş seda bıraktın, Allah da seni hoş seda ile karşılasın!"

Mevla bize de bu lütfu ihsan buyursun! Âmin!

Şimdi buradan; para kazanmak, kariyer, şöhret ya da nufuz elde etmek amacıyla için dini alanda makale ve kitap yazan, bu sûretle âlim görüntüsü veren zevatın da kulaklarını çınlatmış olalım...

Mevla hepimizi ıslah eylesin! Âmin!..

Ruhu için el-Fâtiha!

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN 23. ŞEYHULİSLÂMI, SULTÂN SELÎM'İN NEDÎMİ OLAN HASAN CAN'IN OĞLU, "TÂCÜ'T-TEVÂRÎH" MÜELLİFİ VE HAÇOVA MEYDAN MUHÂREBESİ'NİN MUZAFFERİ

HOCA SA'DEDDÎN EFENDİ

(Rahimehûllâh)

2. Bölüm

Vilâdet târihi: 943 / 1536-37 - Vefât târihi: 1008 / 1599

Şeyhulislâmlık târihi: 24 Şa'bân 1006 - 1 Nisan 1598 / 12 Rebî'ulevvel 1008 - 2 Ekim 1599

Şeyhulislâmlık müddeti: 1 yıl, 6 ay, 1 gün - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 23.Şeyhulislâm

Meşîhat makāmındaki sırası: 24 - Meşîhat dönemindeki pâdişâh: **3.Mehmed Hân**

Haçova'da kazanılan zafer, **Hoca Sa'deddîn Efendi**'nin nâmını ve etkisini daha da arttırdı. Ancak bu durum çok sürmedi. Zîra **Hoca Sa'deddîn Efendi, Cigalazâde Sinân Paşa**'nın **Dâmad İbrâhîm Paşa** yerine sadârete getirilmesini istediği için, dâmâdını tutan **Safiye Sultan**'la arası açıldı.

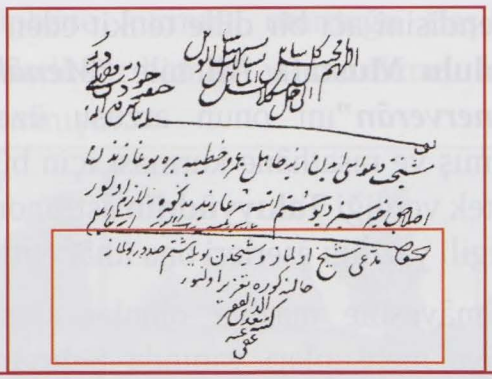
3.Mehmed Hân annesinin telkîniyle **İbrâhim Paşa**'yı yeniden sadârete getirirken **Hoca Sa'deddîn Efendi**'yi de hocalıktan azledip ulemâ tâyinlerine ve diğer devlet işlerine karışmamasını emretti (9 Cemâziyelâhir 1005 / 28 Ocak 1597).

Bu arada içlerinde **Şeyhulislâm Bostanzâde Mehmed Efendi** ile eski ders arkadaşı şâir **Kazasker Bâkî**'nin de bulunduğu muhâlifleri onun Mekke kadılığı ile merkezden uzaklaştırılmasını istemişlerse de artık "Pîr" olan **Hoca Sa'deddîn Efendi** için bu yola gidilmesi uygun görülmedi.

Fakat on ay sonra **İbrâhîm Paşa**'nın sadâretten alınması (Kasım 1597) ve **Bostanzâde**'nin ölümü **Hoca Sa'deddîn Efendi**'ye beklenmedik bir biçimde şeyhulislâmlık kapısını açtı.

- Şeyhulislâm Olması -

Yeni sadrazam **Hadım Hasan Paşa**, meşîhat makāmının kazaskerlerden **Bâkî** ya da **Karaçelebizâde Hüsâmeddîn**'e verilmesini arzettiği hâlde **3.Mehmed Hân, Hoca Sa'deddîn Efendi**'yi tercîh etti ve 24 Şa'bân 1006'da (1 Nisan 1598) hâce-i sultânî ünvânı ve ulûfesi bâki kalmak şartıyla şeyhulislâmlığa getirildi.

1- "Allâhümme yâ muhibbe külli sâil nes'elüke teshîle'l-vesâil ilâ halli müşkilâti'l-mesâil

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyyeden cevâb ne vechiledir ki?

Meşîhat dâvâsı iden Zeyd-i câhil Amr-i hatîbe 'Bire boğazından asılacak hayursuz." deyü şetm itse şer'an Zeyd-i mezkûre ne lâzım olur? Beyân buyrulup musâb oluna.

el-Cevâb: Allâhu Te'âlâ a'lem, müdde'î şeyh olmaz ve şeyden şetm sudûr bulmaz, hâline göre ta'zîr olunur.

Ketebehû el-fakîr Sa'deddîn. Ufiye anhû."

دُنْيَايَهْ مُژْدَهْ اُولْدِى سَعْدِى اَفَنْدِى مُفْتِى

*"Dünyâya müjde; oldu **Sa'dî Efendi** müftü." (1006/1598)*

mısra'ı şeyhulislâm oluşuna târih düşülmüştür. Pâdişah hocalığı ile şeyhulislâmlığı aynı anda yürüttüğü için "Câmi'u'r-riyâseteyn" ünvânıyla anılmaya başlandı.

3.Mehmed Hân hocasının fetvâ makāmına yükselmesine ilişkin olarak şöyle tarih düşürmüştü:

«اُولْدِى مُلَّامْ خَوَاجَهْ سَعْدُ الدِّينْ

*"Oldu mollam **Hoca Sa'deddîn**." (1006/1598)*

Böylece yeniden güç kazanan **Hoca Sa'deddîn Efendi** muhâliflerini bertaraf ederek devlet işlerine müdâhil oldu.

Hadım Hasan Paşa'yı sadâretten azlettirerek yerine **Cerrah Mehmed Paşa**'yı tâyin ettirdi, arkasından üçüncü defa bu mevkiye getirilen **Dâmâd İbrâhîm Paşa**'yı da kendisine uymak zorunda bıraktı.

Bu arada Macaristan seferine çıkan **Serdar Satırcı Mehmed Paşa**'ya gerekli tâlimatı bizzât vermiş, başarısızlığı üzerine de bir mektup göndererek onu azarlamış ve **İbrâhîm Paşa**'nın Uyvar seferi dolayısıyla gerekli maddî kaynağın temininde yardımcı olmuştur.

Ayrıca Kırım Hânı **2.Gâzî Giray** ile mektuplaştığı ve onunla iyi ilişkiler içinde olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan şeyhulislâm olarak fetvâ vermede büyük bir sürat gösteriyordu.

Her cumâ günü Ayasofya Câmii'nde kendisine sorulan meselelerle ilgili olarak Türkçe, Arapça veyâ Farsça yazılmış mensûr yâhut manzûm cevaplar veriyordu. *(Bkz. Resim-1)*

- Vefâtı -

Hoca Sa'deddîn Efendi 12 Rebîülevvel 1008 (2 Ekim 1599) günü **3.Murâd Hân** için Ayasofya'da okunacak mevlide gitmek üzere evinde abdest alırken fenalaştı, bu durumda iken câmiye gitti ve orada vefât etti.

Şeyhulislâmlığı on sekiz ay iki gün sürmüştür. Cenâze namazını Fâtih Câmii'nde, yerine getirilen **Şeyhulislâm Sun'ullâh Efendi** kıldırdı ve naaşı Eyüp'te yaptırmış olduğu dârülkurrâ hazîresine defnedildi. *(Bkz. Resim-2)*

نَاكَهَانْ كُوجْدِى خَوَاجَهْ سَعْدُ الدِّينْ

*"Nâgehan göçtü **Hoca Sa'deddin**." (1008/1599)*

mısraıyla ölümüne târih düşürülmüştür.

Hoca Sa'deddîn Efendi çeyrek yüzyıla yakın ilmiye mesleği yanında idârî ve siyâsî işlerde de söz sâhibi olmuştur. Zamânın birçok edip ve şâiri eserlerini ona ithâf etmişlerdir.

2- İstanbul'daki en büyük mezar şâhidesine sâhip olan Hoca Sa'deddîn Efendi'nin Eyüp Abdülkadir Efendi Câmii hazîresindeki kabri.

Baş şâhidesinin hazîre duvarına bakan yüzündeki kitâbe:

انتقل المولى العلامة ومعلم سلطان زمانه مفتي الأنام

وفي عصره وإنه شيخ الإسلام والمسلمين المجاهد الغازي

في سبيل الله على كلمة الدين الخواجه سعد الدين

محمد بن الحافظ حسن جان بن الحافظ محمد بن

الحافظ جمال الدين إلى رحمة رب العالمين حشرهم الله تعالى

"Efendimiz, büyük âlim, zamanının ve asrının sultânının hocası, halkın müftüsü ve hiç şüphesiz Şeyhulislâm ve Müslümanların hocası, Allâh'ın yolunda onun dîni üzere mücâhid ve ğâzî olan Hoca Sa'deddîn Muhammed ibni'l-Hâfız Hasan Can ibni'l-Hâfız Muhammed ibni'l-Hâfız Cemâlüddîn. Âlemlerin Rabbi'nin rahmetine (emânet olundular). Allâh-u Te'âlâ onları (hayırla) haşretsin."

Kendisini acı bir dille tenkit eden **Gelibolulu Mustafa Âlî** bile ***"Menâkıb-ı Hünerverân"***ını onun arzusu üzerine yazmış ve rasathâne kurması için büyük destek verdiği **Takıyyüddîn** astronomiyle ilgili yazdığı eserleri ona ithâf etmiştir.

Himâyesine mazhar olanlar arasında ilmiye mensupları yanında **Şehnâmeci Lokman** ve **Kınalızâde Hasan Çelebi** de sayılabilir.

- Şahsiyeti -

Devrinin önemli siyâsî olaylarında rol oynaması birçok muhâlifinin ortaya çıkmasına yol açmış ve hakkında bâzı suistimallere karıştığı yolunda ithamlarda bulunulmuştur. Özellikle oğullarını ve yakınlarını önemli mevkilere getirmesi ulemâ mesleğindeki bozulmaya sebep olarak gösterilir. Büyük ulemâ âilelerinin doğuşu da bu döneme dayandırılır.

Daha sağlığında oğullarını Anadolu ve Rumeli kazaskerliklerine getirtmiş, böylece Hocazâdeler âilesi ulemâ arasında nüfuzlu bir yer kazanmış ve bu âile etkisini sonraki asırlarda da sürdürmüştür.

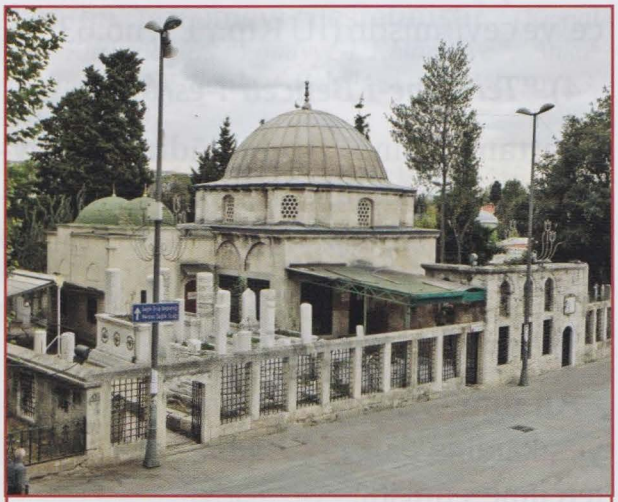
Nitekim **Hoca Sa'deddîn**'in beş oğlu da babaları gibi ilmiye sınıfına girmiş, ilk ikisi **Mehmed** ve **Es'ad** efendiler şeyhulislâmlığa, **Abdülazîz** ve **Sâlih** efendiler kazaskerliğe kadar yükselmiştir.

Torunlarından **Ebû Sa'îd Mehmed, Bahâî Mehmed** ve **Ebû Sa'îd**'in oğlu **Feyzullâh** efendiler de şeyhulislâmlık yapmışlardır.

- Hayır Eserleri -

Parayı sevdiği rivâyetlerine rağmen *(bkz.: Selânikî, Târîh, sh:445-446)* hayır ve hasenattan geri kalmayan **Hoca Sa'deddîn Efendi** Eyüp Câmii'nde herkese açık bir

kütüphâne kurmuş, oturduğu Beşiktaş semtinde bir hamam ve bir ekmek fırını yaptırmıştır.

3-Günümüzde Abdülkadir Efendi Câmii olarak anılan Sa'deddîn Efendi'nin Eyüp'teki Dârülkurrâsı

Eyüp'te bir dârü'l-kurrâ inşâ ettirmiştir. Burası daha sonra tekkeye ve mescide çevrilmiştir. Burası bugün Saçlı Abdülkadir Efendi Câmii olarak mâruftur. *(Bkz. Resim-3)*

Aslında yirminci **Şeyhulislâm Abdülkādir Efendi**'nin yaptırdığı mescid de bugün mevcut değildir. Şu anki mescid, eski Abdülkadir Efendi Mescidi'nin sol ilerisindedir.

4-Abdülkadir Ef. Mescidi'ni, Yahyâzâde Şeyh Hasîb Efendi'nin Rufâî dergâhı olarak kullandığı yıllara âit bir resim (1880)

Bitişiğindeki Yahyâzâde Tekkesi diye meşhur olan tekke, aslında **Hoca Sa'deddîn Efendi**'nin inşâ ettirdiği dâru'l-kurrâdır. **Hoca Sa'deddîn Efendi**'nin oğlu **Şeyhulislâm Es'ad Mehmed Efendi** burayı tarîk-i Halvetiyye'den Kastamonulu **Şeyh Şa'bân-ı Velî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin (ö.977/1569) hulefâsından **Şeyh Şa'bân Efendi**'ye (ö.1082/1671) zâviye olarak tevcîh eylediğinden tekkeye dönüşmüştür. *(Bkz. Resim-4)*

Hoca Sa'deddîn Efendi Servi Mahallesi'nde bir mescid de inşâ ettirmişti ki İzzet Mehmed Paşa Tekkesi civârında, Vezir Tekkesi Caddesi ile Yusuf Efendi Çiftliği Sokağı'nı birbirine bağlayan Sövenci Sokağı'nda bulunuyordu.bugün mevcut değildir.

5- Eyüp'teki Sofu Kara Ali ya da Ali Çavuş Câmii'ni de Hoca Sa'deddîn Efendi tâmir ettirmişitir

Hoca Sa'deddîn Efendi ayrıca Sofular'daki Sofu Ali Çavuş Mescidi'ni de tâmir ettirmiştir. *(Bkz. Resim-5)*

- İlmî Eserleri -

1) *"Tâcü't-tevârîh."* *(Bkz. Resim-6 ve 7)*

Hoca Sa'deddîn Efendi'ye bir târihçi olarak büyük şöhret kazandıran eseri ***"Tâcü't-tevârîh"***tir. ***"Hoca Târihi"*** adıyla da anılan eser, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan başlayarak **Yavuz Sultân Selîm Hân** devri sonuna (1520) kadar gelir.

Yazıldıktan kısa bir müddet sonra büyük bir alâkaya mazhar olan esere zeyiller yazıldığı gibi Avrupa'da daha 17. yüzyıldan îtibâren şöhret kazanarak tercümeleri yapılmıştır.

"Tâcü't-tevârîh" Maârif Nâzırı **Nevres Paşa** tarafından iki cilt hâlinde yayımlanmıştır *(İstanbul 1279, 1280)*.

Müellifin, babası **Hasan Can**'dan duyduklarına dayanarak kaleme aldığı ***"Selimnâme"*** ise **Yavuz Sultân Selîm Hân**'a âit menâkıb türü bâzı kıssalardan ibâret olup ***"Tâcü't-tevârîh"***in 2. cildinin sonuna ilâve edilmiştir (2/602-619).

Hoca Sa'deddîn Efendi'nin **Kânûnî Sultân Süleymân Hân** devrine âit notlarının sonradan oğulları tarafından düzenlendiği anlaşılmaktadır. **İsmet Parmaksızoğlu *"Tâcü't-tevârîh"***i sâdeleştirmek sûretiyle neşretmişse de (1-5, İstanbul 1974-1979) burada yer yer atlamalar ve yanlış anlamadan kaynaklanan hatâlar mevcuttur.

2) *"Tercüme-i Mir'âti'l-edvâr."*

Muslihuddîn-i Lârî'nin Farsça yazılmış ***"Mir'âtü'l-edvâr"***ını Türkçe'ye çevirmiştir. *(İstanbul Kütüphaneleri Tarih-Coğrafya Yazmaları Katalogları, Türkçe Tarih Yazmaları, 1.Fas. sh:91-95, İstanbul 1943-51)*

Hoca Sa'deddîn Efendi, Muslihuddîn-i Lârî'nin **2.Selîm Hân**'a takdîm ettiği ***"Mir'âtü'l-edvâr"*** adlı, son kısmı Osmanlı târihine âit umûmî (genel) dünyâ târihini Türkçe'ye çevirirken Osmanlılar kısmının tatmin edici olmaktan uzak bulunduğunu görerek başlangıçtan îtibâren bir Osmanlı tarihi yazmaya karar vererek ***"Tâcü't-tevârîh"***i yazmaya başlar.

3) *"Tercüme-i Risâle-i Kuşeyriyye."*

Hoca Sa'deddîn Efendi, Abdülkerîm el-Kuşeyrî'nin ***"er-Risâle"***sini Türkçe'ye çevirmiştir. (İÜ Ktp., TY, no:6332).

4) *"Tercüme-i Behceti'l-esrâr."*

Şattanûfî'nin **Abdülkādir-i Geylânî**'nin menâkıbına dâir ***"Behcetü'l-esrâr"***ını *(TSMK Ktp., Bağdat Köşkü, no:295)* Türkçe'ye çevirmiştir.

5) *"Tercüme-i Kasîde-i Emâlî."*

Ali ibni Osmân el-Ûşî'nin Mâtürîdiyye akāidine dâir ***"el-Emâlî"*** adlı eserini tercüme etmiştir.

Tercüme üzerine çalışma yapan **Kemal Edip Kürkçüoğlu**, eserin kendi kütüphânesinde yer alan mecmûada, **Muhammed ibni Malkoca**'nın yaptığı ***"Emâlî Kasîdesi Şerhi"***nin Arapça metin beyitlerinin hizâsına ince talikle yazılmış bir tercüme olduğunu belirtir.

Tercüme, 115 veraktan oluşan mecmûanın 1b-23a verakları arasında yer almakta olup 19 beyitlik bir mukaddime ile başlamaktadır. Her beyit bir beyitle tercüme dilmiş ve orijinal metnin kāfiye ve veznine aynen uyulmuştur.

6-Tâcü't-tevârîh'ten minyatürlü iki sayfa (İÜ Ktp., TY, nr. 5970, vr. 14a, 365b)

Kemal Edip Kürkçüoğlu, *"Lâmiyye-i Kelâmiyye"* başlığı altında kütüphânesindeki bir yazma mecmûa içinde yer alan bu tercümeyi neşretmiştir. *(Kemal Edib Kürkçüoğlu, "Lâmiyye-i Kelâmiyye", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı:3, sh:1-2, 1954)*

Hoca Sa'deddîn Efendi kendi ifâdesine göre bu tercümeyi aynı vezin ve kâfiye ile üç gecede hazırlayıp **3.Murâd Hân**'a sunmuştur.

İlk beytin tercümesi:

يَقُولُ الْعَبْدُ فِي بَدْءِ الْأَمَالِي
لِتَوْحِيدٍ بِنَظْمٍ كَاللَّآلِي

"Bu sözle eylerem bed-i Emâlî,
İdüp tevhîd içün nazm-ı leâli."

Son beytin tercümesi:

وَإِنِّي الدَّهْرَ أَدعُو كُنْهَ وُسْعِي
لِمَنْ بِالْخَيْرِ يَوْمًا قَدْ دَعَا لِي

"Benim her dem du'â-yı hayrım olur,
O kim bir gün bana ola du'âlı."

6) İçinde **Gâzî Giray**'ın **Hoca Sa'deddîn Efendi**'ye gönderdiği mektuplarla diğer bâzı mektupların bulunduğu

7-Tâcü't-tevârîh'in son sayfası (İÜ Ktp., TY, nr. 5970)

"Mekâtîb-i Sultânî" adlı bir mecmûanın *(Nuruosmaniye Ktp., no:4292)* **Hoca Sa'deddîn Efendi** tarafından tertip edildiği belirtilir.

Ayrıca **Selânikî**'nin kaydına göre Kırım Hânı **2.Gâzî Giray**'a sefere katılması için nasihat yollu mektup göndermiştir. *(Târih, sh:750)*

Na'îmâ da onun **Serdar Satırcı Mehmed Paşa**'ya gönderdiği mektûbun metnini vermiştir. (Târih, 1/197-201)

Rûhu için el-Fâtiha.

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 18/196-198; Müstakimzâde Süleymân Sa'düddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:36-38; Devhatü'l-meşâyih, Süleymaniye Ktp., Yazma Bağışlar, kayıt no:5497, verak:17b-18b; Nev'î Zâde 'Atâî, Hadâiku'l-hakāik fî tekmileti'ş-Şekāik, sh:429-431; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 3/18-19; Şemsüddîn Sâmî, Kāmûsu'l-a'lâm, 4/2568; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:345-349, 731-734; Bursalı Mehmed Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 3/67; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'i-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/404-408; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhulislâmları, sh:47-50; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:12; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:74-77; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:67; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/118-119; Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, 4/457-458; Ayvansarâyî, Hadîkatü'l-cevâmi', 1/272; Ahmed Refik, Âlimler ve Sanatkârlar, (haz. M.Necip Yılmaz), sh:97-126; Selânikî, Târih (İpşirli), bk. İndeks; Peçuylu İbrâhim, Târih, 2/451; Kâtib Çelebi, Fezleke, 1/44, 83; A.mlf., Keşfü'z-zunûn, 1/269, 284; Naîmâ, Târih, 1/68, 108, 138 vd., 150 vd., 160 vd., 197-201, 207 vd., 2/141; Rızâ, Tezkire, İstanbul 1316, sh:46; Karslızâde Cemâleddin Mehmed, Osmanlı Târih ve Müverrihleri Âyîne-i Zurefâ, İstanbul 1314, sh:20 vd.; İstanbul Kütüphaneleri Tarih-Coğrafya Yazmaları Katalogları, Türkçe Tarih Yazmaları, 1.Fas. sh:1-10, İstanbul 1943-51)

İletişim adresi: hasan.kuduoglu@outlook.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

SAHÂBEYE SEBBETMENİN HÜKMÜ

Sahabeyi sevmek Ehl-i Sünnet ve Cemaat yolunun şiarlarındandır. Ayrıca bu nokta, Sırat-ı müstakim üzere olmayı temsil eden bu pak yolu bidat ekollerden ayıran bariz vasıflardan bir tanesidir. İmam et-Tahâvî, Ehl-i Sünnet itikadının esaslarını beyan ettiği o umde metninde sahâbeye karşı olması gereken tutumumuzu şöyle dile getirir: "Resulüllah ﷺ'ın ashâbını severiz. Onlardan hiçbirini sevmek hususunda bir eksiklik göstermeyiz. Onlardan hiçbirinden beri olmayız. Onlara buğz edene ve onları hayırdan başkasıyla yâd edene buğz ederiz. Onları ancak hayırla yâd ederiz. Onları sevmek dindir, imandır, ihsandır. Onlara buğz etmek ise küfürdür, nifaktır ve tuğyan (azgınlık)dır."[1]

Ulema, sahâbeye sebbetmenin, onlar hakkında hakaretâmiz ifadeler kullanmanın hükmüyle alakalı muhtelif naslar ışığında farklı görüşler beyan etmişlerdir. Ne var ki ulemanın tamamı "Nebi'ye söven küfre girmiş olur, sahâbîye söven de fasık olmuş olur" noktasında ittifak etmişlerdir.[2] Kimi âlimler sahabeye sebbetmenin direkt küfür olacağını söylerken kimileri bunu bidat ve fısk olarak görmüşlerdir. Bizler de bu yazıda dört mezhep ulemasının bu konudaki görüşlerini özet bir şekilde aktarmaya gayret edeceğiz.

1. SAHABENİN TAMAMINA SEBBETMEK

Sahabenin tamamına onları tekfir etmeksizin sebbetmek Şafii ulemasından İmam es-Sübkî'ye göre şeksiz şüphesiz küfürdür.[3] Ne var ki Şafii mezhebi de dahil olmak üzere diğer mezheplerin uleması bu görüşte İmam Sübkî'ye muvafakat etmemişler ve bunun "fasıklık" olacağını söyleyerek ilgili cürmü işleyen kişinin edeplendirilmesi gerektiğini savunmuşlardır.[4] Elbette bu te'dîbi yapacak olan da devlet otoritesidir.[5] Fakat bunu helal sayarak yapacak olursa küfre gireceğine hükmedilmiştir.[6]

2. SAHABENİN BAZISINA SEBBETMEK

Sahabenin bazısına sebbetmeyi iki başlık altında incelememiz mümkündür: Sahabeden bir kısmına sahâbeliğinden dolayı sebbetmek veya sahabeliğin dışındaki bir sebepten ötürü sebbetmek.

a. Sahabeliğinden Ötürü Sebbetmek

Ulema, sahâbeliğinden dolayı bazı sahâbilere sebbetmeyi küfür olarak görmüşlerdir. Zira bu onların Hz. Peygamber ﷺ ile olan birlikteliklerini hafife almak anlamına gelecek ve Allah Resulü ﷺ'ne de saldırı anlamını taşıyacaktır. Tahavî'nin yukarıda aktardığımız sözündeki "Onlara buğz etmek ise küfürdür" ifadesinin anlamı budur.[7]

b. Sahabe Olmalarının Dışında Bir Nedenden Sebbetmek

Sahâbe oluşlarına mebni değil de başka bir sebebe dayalı olarak onlara sebbetmekle alakalı **Hanefiler** bunun küfür olmayacağını söylemişlerdir. Zira sahâbe hakkında uygunsuz konuştukları malum olmasına rağmen Mu'tezile ve Hâricîler tekfir edilmemektedir.[8] Bu söylediğimiz, şeyhayne (Ebubekir رضي الله عنه ve Ömer رضي الله عنه) sebbedilmesi meselesi için de geçerlidir.[9] Sahâbeden birine sebbetmek ve ona buğzetmek küfrü gerektirmez. Bilakis böyle bir kişinin dalalet ehli olduğuna hükmedilir.[10]

Mâlikîlere göre de bu küfür değildir, fasıklıktır.[11] Ve böyle birisi mübâlağa ile edeplendirilmelidir.[12] Nitekim bu noktada İmam Malik'in "Kim Peygamber ﷺ'e söverse öldürülür, kim de sahabeye söverse edeplendirilir" dediği nakledilmektedir.[13] Dolayısıyla Malikîlere göre Hz. Osman hakkında uygunsuz konuşup ondan beri olan Râfızîler şiddetli bir şekilde edeplendirilir. Hz. Ebubekir رضي الله عنه ve Ömer رضي الله عنه'e karşı bunu yapan kişinin cezası daha ağır olmalıdır. Mesela defaatça dövülmesi veya ölünceye kadar hapsedilmesi gibi. Fakat direkt olarak öldürme Peygamber ﷺ'e sebbeden kişiye uygulanır.[14]

Şafiilere göre sahâbeye muhtelif sebeplerden ötürü sebbeden kişi küfre girmez. Her ne kadar Şafii ulemasından İmam es-Sübkî'nin bu konudaki görüşü farklı olsa da sair Şafii fukahasına göre hüküm böyledir. İbn Hacer el-Heytemî bu noktaya vurgu yaparak İmam es-Sübkî'nin görüşünün mezhebi yansıtmadığını bilakis şahsî mülahazası olduğunu ve Şafii mezhebinin kaidelerine muhalif olduğunu söylemektedir.[15] İmam el-Gazzâlî de Hz. Ebubekir رضي الله عنه ve Hz. Ömer رضي الله عنه'in yahut sahâbeden bir kısmının fâsık olduğuna inananların tekfir edilemeyeceklerini bilakis fasık, ehl-i dalâlet ve ümmetin icmaına muhalefet eden kişiler olduklarını söylemektedir.[16]

Yine Şafii kaynaklarda sahabeye söven bidatçi kişinin şehadetinin kabul edileceği kaydedilmektedir. Çünkü o kişi bunu itikaden yapmakta, düşmanlıktan ötürü yapmamaktadır. Dolayısıyla tevili olduğu için onun tekfir edilmesi mümkün değildir.[17] Ne var ki bu durum onu âsî ve günahkâr olmadığı anlamına gelmemektedir.[18]

Hanbelîlere göre sahâbeye sebbeden kişi yaptığı işi helal sayarak yapıyorsa küfre girer. Aksi durumda kâfir olmaz.[19] Bilakis fasık olur.[20] İmam Ahmed'in bu bağlamda "Sahâbeye söven kişiyi devletin edeplendirmesi vacip olur" dediği nakledilmektedir.[21]

3. HZ. EBUBEKİR VE ÖMER رضي الله عنهما'E SEBBETMEK

Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer رضي الله عنهما'e sebbetmek sahâbeye sebbetme konusu içerisinde ayrı bir başlık altında incelenen bir meseledir. Bir kısım Hanefi kaynaklarda Şeyhayn'e söven veya haklarında kötü konuşan kişinin küfre gireceği, katlinin vacip olacağı ve tevbesinin de kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.[22] Buna göre Şeyhayn'e söven bir Râfızî kafirdir. Fakat sövmeyip sadece Hz. Ali عليه السلام'nin onlardan daha üstün olduğunu savunursa bidatçidir.[23]Lakin bu fetvâ muhakkik âlimler tarafından müşkil bulunmuştur. Zira Hanefîlere göre Peygamber ﷺ'e sebbeden kişinin bile tevbesi kabul edilmektedir. Ayrıca geride de aktardığımız gibi *el-İhtiyâr* tarzı eserlerde sahabeye söven kişinin kâfir değil dalalet ehli olacağı zikredilmektedir.[24] Diğer mezheplere baktığımızda da -bazıları dışında- genel olarak ulemanın bunu direkt olarak küfür görmediklerini müşahede ediyoruz.[25]

4. HZ. AİŞE'YE SEBBETMEK

Genel anlamda sahabeye sebbetme konusu ele alındıktan sonra husûsen Hz. Aişe'ye sebbetme konusunun ele alınması daha çok "İfk Hadisesi" ile ilgilidir. Zira bu konuda Kur'an-ı Kerim'de açık bir şekilde Hz. Aişe validemizin beraetine dair ayet olmasına rağmen onun -hâşâ- bu cürümden beri olmadığını savunan kimseler olmuştur. Ulema bu noktada Hz. Aişe'ye bu çirkin iftirayı atanların açıkça ayete muhalefet etmelerinden ötürü küfre gireceklerini söylemişlerdir. Nitekim İmam Mâlik, "Kim Aişe'ye sebbederse öldürülür. Çünkü Kur'an'ın onu tebrie etmesine muhâlefet etmiştir" demiştir.[26] Bu noktada Hanefiler de böyle bir kişinin kafir olacaklarını söylemişlerdir. Zira bu iddianın şüphe arz edebilecek hiçbir yanı yoktur.[27] Şafiilere göre de değişen bir durum yoktur: Hz. Aişe'ye zina nispet eden kişi kâfir olur.[28] Hanbelîler de kişinin bu durumda kâfir olacağını söylemektedirler.[29]

Fakat Hz. Aişe'ye zina iftirası değil de başka bir sebeple sebbeden kişinin hükmü küfür değildir. Bu konu yukarıda bahsi geçen "sahâbîye sebbeden kişinin hükmü" başlığı altında değerlendirilir.

Dipnotlar

1 Ebu Ca'fer et-Tahâvî, *Beyânu Akîdeti Ehli's-Sünne ve'l-Cemâ'a*, Daru İbn Hazm, Beyrut-Lübnan, 1995, Baskı: I, s. 29

2 el-Mâverdî, Ali b. Muhammed, *el-Hâvî fî Fıkhi'ş-Şafi'î*,Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1994, Baskı: I, XVII/173

3 Takıyyuddin es-Sübkî, *Fetâva's-Sübkî*, Daru'l-Ma'rife, Beyrut, Lübnan, II/575

4 ed-Derdîr, Ebu'l-Berekât Ahmed b. Muhammed el-Adevî, *eş-Şerhu'l-Kebîr*, IV/312; Ahmed es-Sâvî, *Buğyetu's-Sâlik li Akrebi'l-Mesâlik*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1995, IV/231;ed-Desûkî, Muhammed, *Hâşiyetu'd-Desûkî ale'ş-Şerhi'l-Kebîr*, Daru'l-Fikr, Beyrut, IV/312

5 el-Merdâvî, Alâuddin Ebu'l-Hasen, *el-İnsâf fî Ma'rifeti'r-Râcihi mine'l-Hilâf*, Daru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, Beyrut-Lübnan, 1419, Baskı: I, X/182

6 Muhammed b. Müflih, *el-Furû' ve Tashîhu'l-Furû'*, Müessesetu'r-Risâle, 2003, Baskı: I, X/182

7 es-Sübkî, *a.g.e.*, II/575

8 İbn Âbidîn, *Reddu'l-Muhtâr ale'd-Dürri'l-Muhtâr*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 2000, V/11

9 İbn Âbidîn, *Tenbîhu'l-Vulâti ve'l-Hükkâm alâ Hükmi Şâtimi Hayri'l-Enâm*,(Mecmu'atu'r-Resâil içerisinde) el-Mektebetu'l-Ezheriyye li't-Türâs, Kahire, 1432, Baskı: I, I/636

10 el-Mavsılî, Abdullah b. Mahmud, *el-İhtiyârli Ta'lîli'l-Muhtâr*, Matbaatu'l-Halebî Kahire, 1937, IV/151

11 Ebu'l-Hasen Ali b. Abdüsselam, *el-Behce fî Şerhi't-Tuhfe*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, Lübnan, 1998, Baskı: I, I/416;ed-Derdîr, *eş-Şerhu'l-Kebir*, IV/312; el-Abderî, Ebu Abdillah Muhammed b. Yusuf, *et-Tâc ve'l-İklîl li Muhtasari Halil*, Daru'l-Fikr, 1398, VI/288

12 Muhammed İllîş, *Minahu'l-Celîl alâ Muhatasari Seyyid Halîl*, Daru'l-Fikr, 1989, IX/243

13 Kadı İyâz, *eş-Şifâ bi Ta'rîfi Hukûki'l-Mustafâ*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, II/308

14 Kadı İyâz, *a.g.e.*, II/308-9

15 İbn Hacer el-Heytemî, *es-Savâ'iku'l-Muhrika alâ Ehli'r-Rafdi ve'd-Dalâli ve'z-Zendeka*, Müessesetu'r-Risâle, Lübnan, 1997, Baskı: I, I/131

16 el-Gazzâlî, Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed, *Fedâihu'l-Bâtıniyye*, Müessesetu Dâri'l-Kütübi's-Sekâfiyye,Kuveyt, s. 149

17 ed- Dimyâtî, Ebubekir b. Seyyid, *Hâşiyetu İ'âneti't-Tâlibîn*, Daru'l-Fikr, Beyrut, IV/290

18 er-Remlî, Şemsuddin Muhammed, *Nihâyetu'l-Muhtâc ilâ Şerhi'l-Minhâc*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1984, VI/78

19 el-Merdâvî, *a.g.e.*, X/244

20 Mustafa es-Suyûtî er-Rahîbânî, *Metâlibu Uli'n-Nühâ fi Şerhi Ğâyeti'l-Müntehâ*, el-Mektebu'l-İslâmi, 1961, VI/274

21 Muhammed b. Müflih, *a.g.e.*, X/105

22 İbn Nüceym, *el-Bahru'r-Râik*, Daru'l-Ma'rife, Beyrut, V/136

23 Şeyh Nizâm, *el-Fetâva'l-Hindiyye*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1991, II/264

24 İbn Âbidîn, *Reddu'l-Muhtâr*, XVI/296

25 Celâleddin es-Suyûtî, *İlkâmu'l-Hacer limen zekkâ Sâbbe Ebîbekrin ve Umer*, Thk: Ahmed Ferid el-Mezîdî, Yayınevi, Tarih: Yok, s.196

26 es-Sübkî, Taküyyuddin, *es-Seyfu'l-Meslûl alâ men Sebbe'r-Resûl*, Daru'l-Feth, Ammân- Ürdün, 2000, Baskı I, s. 417

27 İbn Âbidîn, *Reddu'l-Muhtâr*, V/11

28 Zekeriyya en-Nevevî, *Ravzatu't-Tâlibîn ve Umdetu'l-Müftîn*, el-Mektebu'l-İslâmî, Beyrut, X/64

29 es-Sübkî, *es-Seyfu'l-Meslûl*, s. 418

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKIH KURULU

NAMAZDA SETR-İ AVRET

Allah Teâlâ'ya hamd, Resulü'ne ve Resulü'nün âilesine, ashâbına ve izinden giden tüm Müslümanlara salât-u selâm olsun.

Namazda örtülmesi gerekli olan yerleri örtmek namazın şartlarındandır. Buna fıkıh dilinde "setr-i avret" denir.

Setr-i avret; namaz içinde ve dışında olmak üzere iki ayrı hükme tâbîdir. İkisi arasında kadınlar için az da olsa fark vardır. Şunu da belirtelim ki erkeklerin setr-i avretiyle ilgili Maliki mezhebinde yanlış anlaşılan baldırların avret olmaması namaz içi setr-i avretle alakalı bir konudur. Namaz dışında erkeğin baldırlarının açık olması hiçbir mezhepte caiz olmadığı gibi Maliki mezhebinde de caiz değildir. *İbn Kudame; el-Muğnî*

Setr-i avretin farz oluşu şu ayet-i kerimeyle sabittir:

"Ey Âdemoğulları! Her mescitte ziynetinizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez." *Arâf Sûresi:31*

Âlimler, bu ayet-i kerimedeki ziynetten maksadın avret yerlerini kapatan elbise, mescitten maksadın ise namaz olduğunu ve namaz içinde kapanmanın emredildiğini söylemiştir.

Ayrıca bu konuya dair birçok hadis-i şerif vardır.

Hazret-i Ayşe, Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*den şöyle rivayet etmiştir: "Allah Teâlâ buluğa ermiş kızın namazını örtünmeksizin kabul etmez." *İbn Hibban, Kitabu's-Salat, bâb:Şurûtu's-Salat. Ebu Davut, Kitabu's-Salat, bab:el-Mer'e Tusallî bi Ğayr-i himar*

Erkeklerin avret yerleri; göbek altından diz kapağı altına kadardır.

Ebu Said el-Hudrî *(Allah ondan razı olsun)*, Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Erkeğin avreti göbeğinden diz kapağına kadar olan yerdir." *Müsnedu'l-Hâris kitabu's-salat, bâb: ma cae fi'l-avret:143*

Kadınların ise; el, yüz ve ayakları hariç tüm bedeni avrettir. Başlarından kulaklarının üstüne sarkan saçları dâhil bütün bedenlerinin örtülü olması gerekir.

Abdullah b. Ömer *(Allah ondan razı olsun)* Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kuşkusuz kadın avrettir. Dışarı çıktığında şeytan onu saptıracak fırsat gözetir." *et-Tirmizî, er-Rada; bab;18; hadis no:1173*

Kadının iki elinin avuç içi, örtünmesi zorunlu yerlerden ayrılmıştır. Çünkü bunlar avret değildir. Ellerin sırt kısmı ise örtünmesi gereken yerlerden sayılır. Ayakların dış kısımları avret değildir. Fakat iç kısımları avret yani örtünmesi gereken yerlerdendir. *Şerhu Munyeti'l-Musallî/Haleb-i Sağîr*

Avret olan bir uzvun dörtte biri, bir rükün müddetince açık kalacak olursa namaz fâsit olur. Şayet açılan uzuv amel-i kesir yapılmadan derhal kapatılacak olursa namazın fasit olması önlenmiş olur. *Bahru'r-Râik*

Ayrıca birkaç uzuvdan dörtte birden az açılması durumunda bakılır; şayet hepsinin toplamı en sahih kabul edilen görüşe göre açılan uzuvlardan en küçük olanının dörtte birine ulaşırsa namaz bozulur, aksi halde bozulmaz.

Bir rükün miktarı demek; kıyam veya rükû gibi bir rüknün eda edilebileceği en asgari zaman dilimi demektir. Şöyle ki; kıyamdaysa kıyam, rükûdaysa rükû, secdedeyse secdenin yapılacağı en az müddet esas alınır. Bu İmam Ebu Yusuf'un *(Allah ona rahmet etsin)* görüşüdür. İmam Muhammed'e göre *(Allah ona rahmet etsin)* bir rüknün eda edilebileceği en asgari müddetin geçmesiyle namaz fasit olmaz. Belki bir rüknü o halde tamamlamakla namaz fasit olur. *Şerhu Munyeti'l-Musallî/Haleb-i Sağîr*

Kadınların saç, sırt, karın, el bilekleri veya ayak gibi uzuvlarından, erkeklerin diz ve göbek arasında bulunan uzuvlardan herhangi birinden dörtte birinin bir rükün müddeti açık kalması durumunda da namaz fasit olur.

Kadının başından sarkan saçı da avrettir. Özellikle sarkan ifadesi kullanılmıştır. Zira sarkan saçın avret olmadığını, avret olanın baş üzerinde bulunan saçın olduğu söylenmektedir.

Bu söz kesinlikle doğru değildir. İbrahim el-Halebî (ö: 956) Hazretleri kendi zamanında yaygın olan bu hükmün doğru olmadığını özellikle vurgulamak için el-Mültekâ isimli eserinde "sarkan" ifadesini kullanmış ve kadının mutlak olarak saçının avret olduğunu ifade etmiştir. *Mecmau'l-Enhur*

Netice olarak kadınların namazda başlarından kulaklarının üstüne sarkan saçları dâhil bütün bedenlerinin örtülü olması gerekir.

Abdullah b. Ömer *(Allah ondan razı olsun)* Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kuşkusuz kadın avrettir. Dışarı çıktığında şeytan onu saptıracak fırsat gözetir." *et-Tirmizî, er-Rada; bab;18; hadis no:1173*

Ancak iki elin avuç içi, örtünmesi zorunlu yerlerden ayrılmıştır. Çünkü bunlar avret değildir. Ellerin sırt kısmı ise örtünmesi gereken yerlerden sayılır. Ayakların dış kısımları avret değildir. Fakat iç kısımları avret olup örtünmesi gereken yerlerdendir.

Hanefi mezhebinde son dönemlerin en önde gelen âlimlerinden Muhammed Emin b. Abidin (ö.1252) namaz bahsinde avretten bahsederken şöyle der: Kadının el ve yüzünün namazda avret olmadığı sahih görülen görüştür. Ayaklar ise bazı âlimlere göre; namazda avret değil, diğer bazılarına göre ise; namazda avrettir. İbn Abidin, namazda setr-i avreti anlatırken devamla şöyle der: Ayakların altı hakkında üç sahih kavil vardır. Birinci ve en sahih olan kavle göre; ayakların altı avret değildirler. İkinci kavle göre ayaklar alt ve üstü mutlak surette avrettirler. Üçüncü kavle göre namaz dışında avret, namaz içinde avret değildirler.

Bu üç rivayette ayakların üstünden bahsedilmemiştir.

Kemal İbnu'l-Hümâm›ın (ö.861) Zâdu'l-Fakîr adlı mukaddimesinde şu vardır: Sahih olan kavle göre ayağın dörtte birinin açılması namaza mânidir. Ayağın üstü açılsa namaz bozulmaz. et-Timurtâşî bu kavli İ'ânetü›l-Fakîr adlı şerhinde el-Hulâsa'ya nispet etmiş; sonra da İbn Maze'nin, el-Muhitu'l-Burhânî adlı eserinden naklen ayağın altı hakkında iki rivayet olduğunu, bunlardan daha sıhhatli olanına göre avret sayıldığını söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

İhtilâf, sadece ayağın altı hakkındadır. Üstü tartışmasız olarak namaz içinde avret değildir. Onun için ayağın üstünün açılması sonucunda namazın bozulmayacağına katiyetle hüküm vermişlerdir. Lâkin allâme Kâsım b. Kutluboğa'nın sözünde ihtilâfın ayağın altında olduğu gibi üstünde de mevcut olduğuna işaret vardır. Çünkü bunu naklettikten sonra şöyle demiştir: "Sahih olan şudur ki, ayağın dörtte birinin açılması namaza mânidir. Zira ayağın üstü gösterilmesi yasak olan ziynet yeridir."

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: "Kadınlar gizledikleri ziynetleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar!" *Nur Sûresi /31*

Elin avuç kısmının avret olmadığı tartışılmazken, üst kısmının avret olup olmadığı tartışma konusu yapılmıştır. Namaz dışında avret olduğunu söyleyenler çoğunluktadır. İhtiyatın gereği namazda ve namaz dışında avretmiş gibi davranmaktır.

Ergenlik çağına henüz girmemiş çocuklar, herhangi bir ibadetle mükellef değillerdir. Ancak ibadet etmeleri durumunda sevaba nail olacakları bildirilmiştir. Bundan da anlaşılacağı üzere kız çocuklarının başları açık namaz kılmalarında bir beis yoktur. Ancak ileride kötü alışkanlara düşmemek ve örtü gibi meziyeti üstün olan bir ahlaka alışkanlık kazanmak için namaz esnasında başını kapayarak kılmalarıyla emredilirler. *Reddü'l-Muhtâr*

Altındaki uzvun vasıflarını tümüyle belirten ince elbiselerle kılınan namaz, sahih değildir. Ancak elbise kalın olduğu halde vücudun şeklini belirtecek kadar dar ve vücuda yapışık olsa örtünme yerine gelmiş olacağı için namaza engel olmaması gerekir. Aynı şekilde altını gösteren tülbent ve elbiselerle kılınan namaz da sahih değildir. Çünkü setr-i avretten maksat avretin belirgin olmayacak şekilde örtülmesidir. Bu türlü giysilerle avretin örtülmüş sayılması doğru değildir.

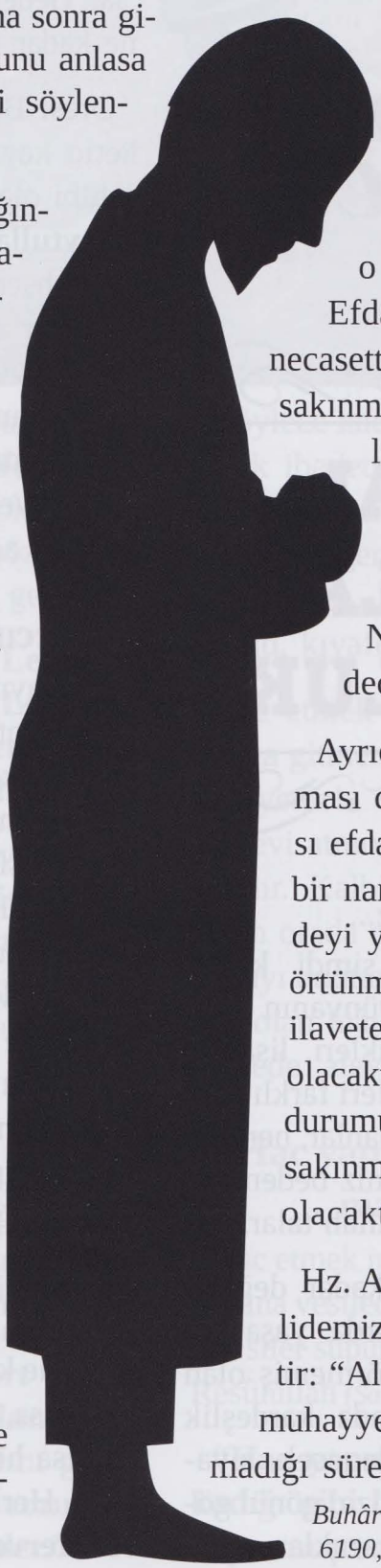
Giyecek elbisesi bulunduğu halde gecenin zifiri karanlığında kimsenin bulunmadığı bir yerde çırılçıplak olduğu halde kılınan namaz da sahih değildir.

Namaz esnasında elbisesinin yakasından avret mahallini gören kişinin namazı fasit olmaz. Bundan anlaşılan; kişinin avreti başkalarına nazaran avret sayılsa da kendisine itibarla avret sayılmayacağıdır.

Yanında giyecek bir şey yok zannıyla namazı çıplak olarak kılsa daha sonra giyecek bir elbisenin var olduğunu anlasa namazı iade etmesi gerektiği söylenmiştir.

Giyecek bir şeyleri olmadığından çıplak olan kişiler namazlarını cemaat yapmadan tek başlarına oturarak ve ima ederek kılarlar. Faziletini idrak etmek için cemaat yapacak olsalar namazları sahih olur. Fakat evvelkisi daha faziletlidir. Bu durumda imam öne geçmeyip ortalarında durur. İmamla birlikte cemaat, avret mahallerini daha çok örtebilmek için ayaklarını kıbleye doğru uzatarak ellerini dizleri üzerine koyarlar. Rükû ve secdelerini ima ile yaparak namazlarını kılarlar.

İmam öne geçecek olsa da namazları sahihtir. Ancak daha faziletli olan ayrı ayrı kılmalarıdır. Ayrı kılmaları durumunda her birinin diğerinden uzaklaşması gerekir. İçlerinde giyinik biri bulunacak olursa imam olup öne geçmesi gerekli olur. Çıplak olan cemaatin ise giyinik imamın arkasında mümkünse tek saf halinde durmaları ayrı ayrı kılmalarından daha faziletlidir.

Temiz elbisesi bulunmayan birisi için hüküm; elindeki elbisedeki necaset miktarına göre değişir. Şöyle ki; şayet elbisenin dörtte biri ya da daha fazlası temiz, kalan kısımlar necis ise o elbiseyi giyerek namazı kılması vaciptir.

Eğer temiz miktar dörtte birden az ise veya tamamı necis ise bu durumda muhayyer olup, dilerse çıplak olarak, dilerse de o elbiseyle namazını kılar. Efdal olan ikincisidir. Çünkü necasetten sakınmak çıplaklıktan sakınmak gibi farz ise de çıplaklıktan sakınmak daha önemli ve kuvvetli bir farzdır. Zira çıplaklıktan sakınmak çoğu zaman farzdır. Necasetten sakınmak ise sadece namaz esnasında farzdır.

Ayrıca çıplak olarak namaz kılması durumunda oturarak kılması efdaldir. Fakat oturarak kıldığı bir namazda kıyam, rükû ve secdeyi yapamayacaktır. Bu yüzden örtünmeyi terk etmiş olmasına ilaveten bu farzları da terk etmiş olacaktır. Necis elbiseyle kılma durumunda ise sadece necasetten sakınma farzını yerine getirmemiş olacaktır.

Hz. Ayşe *(Allah ondan razı olsun)* validemizden şöyle rivayet edilmiştir: "Allah Resulü iki şey arasında muhayyer kaldığı zaman günah olmadığı sürece en kolayını seçerdi." *el-Buhârî 3560; Muvatta 1603; Müslim: 6190, 6193*

Güldeste
Mustafa Özşimşekler

KUTSAL TOPRAKLARA YOLCULUK

Hac mevsimindeyiz...

Hacı adayları şimdi kutsal topraklardalar. Dünyanın dört bir tarafında yaşayan renkleri, lisanları, örfleri, kılık ve kıyafetleri farklı ama inançları bir olan Müslümanlar, her gün en az beş defa yöneldiğimiz bedenlerimizin kıblesi olan Beytullah'talar.

Kutuplardan Ekvatora kadar değişik iklimlerde ve coğrafyalarda yaşayan, daha önce birbirini hiç görmemiş olan ümmeti Muhammed, orada kardeşlik şuuru ile birbirine kenetlenecek, siyahıyla-beyazıyla omuz omuza, gönül gönüle birbirleriyle kaynaşacaklar.

Allah-ü Teala'nın rahmetinin yağmur gibi yağdığı, vahye ev sahipliği yapan o mübârek beldelerde, dünyanın muhtelif yerlerinden gelen Müslümanlar boşalan gönül bataryalarını doldurup mânevî azıklarını alacaklar. Bedenlerine, kanlarına, hatta iliklerine kadar iman cereyanı yayılacak...

Orası Beytullah! Allah'ın evi... Bereketin kaynağı olan o Beyt'e, Kâinatın sahibi olan Hz. Allah İsmini izafe edip **"Beytullah"** demiş ve oraya ayrı bir şeref bahşetmiş. Orada öyle bir atmosfer, öyle bir mânevî cereyan var ki; zayıf olan kuvvetlenir, uyuşuk olan canlanır, hasta olan şifa bulur. İnsan Allah'a kulluk yapmak için orada yepyeni bir kuvvet ve yepyeni bir kuvve-i maneviyye kazanır adeta.

Haccın gerçek manası tevhid

Hac aynı zamanda, bazı Müslümanların ifrat ve tefrit derecesindeki bölgecilik, kavmiyetçilik, ırkçılık ve renk taassubunu da yerle bir eder. Orada bütün Müslümanlar; Arabı-Acemi, Türkü-Kürdü, Azerisi- Özbeği evvelce giydiği her türlü mahallî kıyafetlerden soyunur ve tek bir kıyafete; **"ihram elbisesi"**ne bürünürler. İnsanlar arasında sınıf farkı göremezsin, kim zengin - kim fakir, kim amir - kim memur, kim işçi - kim patron bilemezsin. Herkesin başı açık, ayağı çıplak, üzerlerinde iki parçadan oluşan kefen misali dikişsiz, bembeyaz **ihram elbisesi** vardır…

Her ne kadar yaşadıkları beldeler farklı da olsa, dilleri, renkleri, kültürleri ayrı da olsa hepsi aynı amelle meşgul olurlar… Herkes **Kâ'be**'yi tavaf eder, **Safa** ve **Merve** tepeleri arasında Sa'y eder.

Hepsi **Mina**'ya çıkar, **Arafat**'ta vakfeye durup akşam olunca **Müzdelife**'ye iner, sonra da şeytan taşlarlar. Her yokuşta, her inişte ve her dönemeçte aynı sözü terennüm edip yüksek sesle telbiye getirirler:

- Lebbeyk Allâhümme Lebbeyk! Lebbeyke Lâ Şerike Leke Lebbeyk! İnne'l-Hamde Ve'n-Ni'mete Leke ve'l-Mülk Lâ Şerike Lek!

"Buyur Allahım buyur! Davetine bütün samimiyetimle icabet ettim. Buyur Allahım buyur! Senin eşin, ortağın yoktur. Buyur Allahım buyur! Hamd Senin, nimet Senin, mülk Senin! Bunların hiç birinde eşin ortağın yoktur!"

Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, Hac veya Umre yaparken telbiye getirenler hakkında şöyle buyurmuştur:

"Telbiyede bulunan hiçbir müslüman yoktur ki onun sağında ve solunda bulunan taş, ağaç sert toprak onunla birlikte telbiyede bulunmasın, bu iştirak (sağ ve solu tarafını göstererek) **şu ve şu istikamette arzın son hududuna kadar devam eder."**

Böylece hac mevsiminde İslâm birliği gerek ibadette, gerek kıyafette, gerekse lisanda en güzel şekilde tecelli eder ve haccın gerçek manası olan **"tevhid"** zuhûr eder. İnançta tevhid... İbâdette tevhid, kıyafette ve lisanda tevhid...

Hac etmek çok önemli bir ibâdettir. Hacca gitmemek ise ne büyük bir mahrumiyettir!.. O havayı teneffüs edip o manevi atmosferi mutlaka yaşamak lazımdır. Kalbiniz ne kadar katı olursa olsun orada mutlaka yumuşayacak, ağlamayı unutan gözler yaşaracak, küllenmiş olan mânevî duygular o mukaddes beldede alevlenecektir.

Hac yapanlara toptan af ve mağfiret vardır

Hac etmek insanın mağfirete mazhar olmasına vesiledir. Kişinin hata ve günahlarını siler süpürür, tertemiz yapar. Nitekim Resûlüllah *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)*:

"Hac yapın! Çünkü suyun kiri yıkadığı gibi hac da günahları yıkar." buyurmuştur.

Hz. Ali *(Radıyallâhü Anh)* şöyle anlatıyor:

"Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* ile tavaf ediyorduk, dedim ki:

- Ya Rasûlellah! Anam babam Sana feda olsun bu Beyt nedir?

Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdu ki:

- Ya Ali! Allâh-ü Teâlâ bu Beyti, dünyada ümmetimin günahlarına keffâret olsun diye kurdu!..

Ali ibni Muvaffak, başından geçen şöyle bir olay anlatır:

"Arefe gecesi **Mina**'da **Mescid-i Hayf**'ta zikirle meşgul olurken bir ara bana geçkinlik hali geldi, dalmışım. Rüyamda iki tane meleğin semâdan indiğini gördüm. Aralarında şöyle konuşuyorlardı:

- Bu sene hacca gelenlerin kaç kişi olduğunu biliyor musun?

- Bilmiyorum, kaç kişi geldi?

- Tam tamına altı yüz bin kişi geldi... Peki, bunlardan kaç kişinin haccının kabul edilip günahlarının af edildiğini biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum, kaç kişi af edildi?

- Allâh-ü Teâlâ bunların içinden sadece altı kişinin haccını kabul edip günahlarını af etti...

Bu konuşmadan sonra melekler yükselip gözden kayboldular. Ben uykumdan korku ve endişe içinde uyandım. Haccım kabul olmayacak diye üzülüp tedirgin oldum. Zira haccı kabul edilen o altı kişiden biri olabilmek çok zordu…

Arafat'ta, Meş'ari Haram'da bir taraftan dua edip diğer taraftan da üzüntü içinde bunları düşünüyordum. Bir ara yorgunluktan dolayı bana bir ağırlık çöktü ve yine bir geçkinlik hali arız oldu. Uyku ile uyanıklık arasındaki bu geçkinlik esnasında, evvelce gördüğüm iki meleği tekrar gördüm. Aynı şekilde semadan indiler ve yine aralarında konuşmaya başladılar. Biri diğerine sordu:

- Rabbimizin bu geceki hükmünü biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum nedir bu hüküm?

- Allah-ü Teâlâ haccı kabul olan ve günahları af olan altı kişi hürmetine, onlardan her biri için yüz bin kişiyi af etti. Böylece bu sene hac eden altı yüz bin kişinin hepsinin haccı kabul oldu ve günahları da mağfiret olundu...

Kıymeti okurlarım!

Orası böyle bir yer, orası adeta toptan pazar. Af ve mağfiret pazarı…

Allah-ü Teala dostlarının hürmetine herkesin haccını kabul buyurup günahlarını af ediyor. O kutsal topraklarda her daim Allah'ın nice dostları bulunduğuna göre, (Çünkü Allah'ın evi, dostlarından boş kalmaz) öyleyse mesele orada bulunabilmek, hac ibadetini bi hakkın yapabilmektir.

Kulların işlediği öyle günahlar vardır ki, onlar ancak Arafat'ta vakfe ile af olunur. Resûlüllah *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* bir Hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Şeytan Arefe Günü'nde olduğu (hacıların Arafat'ta vakfede olduğu gün)

gibi başka hiçbir günde daha küçük, daha matrud, daha hakir ve kızgın görülmedi. Bunun sebebi Allah-ü Teala'nın rahmetinin inmesinden ve günahların bağışlanmasından başka bir şey değildir."

Rivâyet edilir ki;

Sâlihlerden bir zat, bir kafileye katılıp onlarla birlikte hacca gitti. Arefe Günü olduğunda tüm Huccâc-ı kiram ile birlikte Arafat'a çıktılar. Vakfelerini yaptılar, dualar ettiler, gözyaşı döktüler ve akşam olunca oradan ayrılıp Müzdelife'ye doğru hareket ettiler.

O zat çantasını Arafat'ta vakfe yaptıkları yerde unuttu. Daha sonra bir ihtiyacı olup da çantası lazım olunca, onu Arafat'ta unuttuğunu hatırladı. İçinde çok lüzumlu eşyaları vardı, mecburen çantasını almak için tekrar dönüp Arafat'a çıktı. Vakfe yaptıkları yere geldi, baktı ki çantası bıraktığı yerde duruyor, onu alıp hemen geri döndü.

Geri dönerken vadiyi geçiyordu ki, orada daha önce görmediği ve rastlamadığı birçok maymun, domuz gibi hayvanlarla karşılaştı. Bu kadar çok vahşi hayvan burada ne arıyordu, buraya nasıl ve nereden gelmişlerdi?.. Çok şaşırdı ve çok korktu. Koşar adımlarla oradan uzaklaştı, nefes nefese kafilesinin bulunduğu yere geldi.

Korkudan benzi atmış, rengi kaçmış bir haldeydi. Onun bu halini gören arkadaşları hemen etrafını sardılar, su getirip elini yüzünü yıkadılar, su içirdiler. O zat toparlanıp kendine geldikten sonra, gelirken gördüklerini arkadaşlarına anlattı. Tabi onlar da şaşırdılar. "Nasıl olur?" dediler.

Çünkü birkaç saat önce orada yüz binlerce hacı vakfe yapmış ama hiç biri, bir tane bile maymun ve domuza rastlamamıştı. Şimdi bu hayvanlar neyin nesiydi ve nerden gelip orayı istila etmişlerdi? Hiç biri bu duruma bir mana veremedi...

O kafilede gönül ehli bir zat olan Ebu Ubeyde b. Kasım da bulunuyordu. "Bu durumu bir de ona anlatalım bakalım ne diyecek?" dediler. Ve huzuruna çıkıp olan biteni kendisine arz ettiler. Ebu Ubeyde b. Kasım dedi ki:

- Arkadaşınızın o gördükleri, Arafat'ta vakfe yapan hacıların günahlarıdır.

Hacılar Arafat'tan ayrılırken hepsini orada bırakmışlar. (Yani; Arafat'ta hacılardan dökülen günahlar, arkadaşınıza maymun ve domuz suretinde görünmüş)

Resûlüllah *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* bir Hadis-i şeriflerinde buyurdu ki:

"İnsanların günahça en büyük olanı, Arafat'ta vakfe yapıp da Allah'ın onun günahlarını af etmeyeceğini zannedendir."

Hac yapmanın sevabı

Hac ibadeti bir cihetten namaz gibi bedenî, bir cihetten de zekât gibi mâli bir ibadettir. Yani hem malla, hem de bedenle yapılan bir ibadettir. Hac, Rabbimizin bize büyük bir lütfu olan sıhhat ve servetimiz için bir şükran borcudur.

Cabir İbni Zeyd *(Radıyallâhü Anh)* buyurdu ki:

"Oruçla namaz bedeni yorar, malı yormazlar. Sadaka ise malı yorar bedeni yormaz. Hiç şüphe yok ki ben; hem malı, hem de bedeni hacdan daha çok yoran bir şey bilmiyorum."

Dolayısıyla hac hem mala hem de bedene tekabül ettiğine göre, elbette sevabı da çok olacaktır.

Peygamber Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)*'e bir Arap köylüsü geldi ve dedi ki:

- Hacca gitmek istiyordum fakat kaçırdım. Halen de ihramlı vaziyetteyim. Bana emir buyur, ne yapayım ki hacıların eriştiği sevaba ben de erişeyim?

Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* o kişiye şöyle buyurdu:

- Ebu Kubeys Dağı kadar altının olsa, hepsini de Allah yolunda harcasan, yine de hacıların kazandığı sevaba nâil olamazsın! (Bununla birlikte) **Hacca giden kimse teçhizatı** (yükü) **ile yola çıktığında, onlardan neyi kaldırır ve indirirse Allah onun için on iyilik yazar, on kötülüğünü siler ve derecesini de on kat yükseltir. Devesine bindiği zaman, devesi her ayağını kaldırıp indirdiğinde aynı şekilde sevap yazılır, günahları silinir ve dereceleri yükseltilir.**

Kâbe-i Muazzama'yı tavaf eder, Safa-Merve arasında sa'y eder, daha sonra saçını tıraş eder veya kısaltırsa, anasının kendisini doğurduğu gündeki gibi günahlarından sıyrılır. O kimse varsın amellerine yeniden başlasın."

Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* böyle buyurduktan sonra, Arap köylüsüne döndü ve:

- Bu anlatılanları duydun. Bir düşün, hacca gidenin sevabına bu halinle nasıl yetişebilirsin?"

İşte imkânı olupta hacca gitmeyen kimseler, maalesef bu ecir ve kazançları kaçırıyorlar. Manen öyle ecir ve sevaplar var ki, bunları kazanmak ancak orada mümkün oluyor. Nitekim Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* bir hadis-i şerifte:

"Mescidi Haramda kılınan bir namaz yüz bin namaza muadildir." buyurmuştur.

Bir başka hadisi şerifte ise:

"Kâ'be üzerine her gün ve gecede Allah'ın yüz yirmi rahmeti yağar. Bunun altmış tanesi tavaf edenlere, kırk tanesi Kâ'be etrafında namaz kılan ve ibâdet edenlere, yirmi rahmet ise Beytullah'ı seyredenleredir." buyurmuştur.

Orası öyle bir yer ki, insan hiçbir şey yapmasa ve orada oturup Ka'be'yi seyretse bile, adeta yağmur gibi yağan Allah'ın rahmetinden istifade ediyor. Nitekim Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Ka'be'ye bakan, başka beldelerde son derece ibadet eden gibidir"

Yani başka beldelerde yaşayan bir kimse, sabaha kadar ibadet edip akşama kadar oruç tuttuğunda ne kadar sevap kazanacaksa, Ka'be'yi seyreden Allah'ın misafirleri de, işte o kadar sevaba nail oluyor.

Orada boş yok... İster Ka'be'yi tavaf et, ister etrafında ibadet et, istersen hiç ibadet etmeyip oturduğun yerden Allah'ın evini seyret, hiç kimse mahrum kalmıyor ve herkes kazanıyor. O kutsal topraklarda, Allah'ın misafirlerine daha nice mânevi ikramlar, faziletler ve dereceler ihsan olunuyor.

Haccı Mebrûr'un karşılığı ancak Cennettir.

Hac yapmanın elbette bir takım zorlukları vardır. Her şeyden önce kendi memleketinden çok uzak bir beldeye, farklı bir coğrafyaya gidiyorsun. Ekvatoral bir iklim ve alışık olmadığın aşırı sıcaklar, bununla birlikte müthiş bir kalabalıkla karşılaşıyorsun. Yani insan doğal olarak daralıp bunalabilir. Ayrıca şeytan da Huccâc-ı kiram'ın haccını ifsad etmek için özellikle uğraşır, netice olarak sinirler gerilir ve tahammüller iyice azalır. Belki basit bir meseleden dolayı anlaşmazlıklar olur, kavgalar çıkar. En sakin, en uysal adam bile bağırıp çağırmaya başlar.

Onun için burada bir sabrediyorsak, orada on kat sabretmek lazım. Omzuna çarparlar, ayağına basarlar, adam gelir seni ezip geçer sonra dönüp; **"hacı sabır"** der... Dişini sıkacaksın, içine atacaksın, sesini kısacaksın ve sabredeceksin...

Bunu yapmak elbette kolay iş değil ama cenneti kazanmak için de böyle davranmak şarttır. Zira Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)* buyurdu ki:

- Haccı Mebrûr'un (makbul haccın) **karşılığı ancak Cennettir!**

- Mebrur hac nedir? diye sorduklarında Efendimiz *(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)*:

- Güzel söz söylemek ve yemek yedirmektir, buyurdu.

Demek ki, Mebrur Hac yapabilmenin ilk şartı, **"güzel söz"** söylemektir. Hac vazifelerini yaparken etrafındaki insanlara bağırıp çağırmamak, yol arkadaşlarınla çekişmemek, itişip kakışmamaktır.

Nitekim Rabbimiz:

"... Hacda cidal yoktur..." *(Bakara: 197)* buyurmuştur.

Hacca gidenlerin hepsi Allah'ın misafirleri değil mi?.. Öyleyse ev sahibinin hatırı için onlara karşı olan davranışlarımız daha yumuşak ve naif olmalıdır. Âyet-i kerime'de de buyrulduğu üzere; hacda insanlarla çekişmek, cedelleşip münakaşa etmek, milletle hır gür yapmak, sövüşmek dövüşmek olmamalıdır!..

Mevlana Celâleddin- Rûmî *(Kuddise Sirruhu)* ne güzel söylemiş:

Dil bedest âver ki hacc-ı ekberest
Ez hezârân Kâ'be yek dil bihterest
Kâ'be bünyâd-ı Halîl-i âzerest
Dil nazargâh-ı Celîl-i Ekberest.

Bir gönül yapmak, Hacc-ı Ekber'dir

Binlerce Kâ'be yapmaktan bir gönül almak daha iyidir.

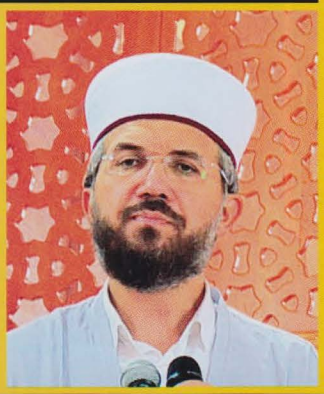
(Zira) **Kâ'be, Azeroğlu Halil İbrâhim'in binâsıdır;**

Gönül ise Yüce Allah'ın nazargâhıdır...

Kul yapısı olan Ka'be'yi tavaf için hacca giderken, Allah yapısı nice kalpler kırılacak olursa, biz kaybederiz şeytan kazanır. Onun için sabır hacı sabır!..

Rabbim şimdiden tüm huccâc-ı kiram'ın haccını mebrur eylesin. Gitmeyenlere en kısa zamanda, gidenlere de helâl mal ile tekrar gidebilmek nasip eylesin.

Fi Emânillah!

İLÂHİYÂT FAKÜLTELERİNDEKİ EĞİTİM YANLIŞLARI

DR. İHSAN ŞENOCAK

- Oryantalist Faaliyetler mi, Muhalled Usuldeki Eğitim mi Tehlike?!-

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü'nün himayesinde 18-19 Nisan 2019 tarihleri arasında üç eski Diyanet İşleri Başkanının katılımıyla "Türkiye'de Yüksek Din Öğretimi Çalıştayı" düzenlendi. Yayımlanan sonuç raporuyla sorunlar ve çözüm önerileri 11 maddede özetlendi (http://www.omu.edu.tr/tr/icerik/turkiyede-yuksek-din-ogretimi-calistayi-sonuc-raporu-aciklandi).

Raporla alakalı mülahazalarımı maşeri vicdanla paylaşmak isterim:

1. Pek çok sınavda başarı göstererek İmam-Hatip Lisesini bitiren, Üniversite sınavını kazanarak İlahiyat fakültesine yerleşen idealist bir öğrenci, fakülteden mezun olduktan sonra vaiz ya da müftü olmak istediğinde Diyanet tarafından Eğitim Merkezlerinde -Osmanlı'daki medrese sisteminin muhtasar hali diyebileceğimiz bir müfredat çerçevesinde- üç yıl eğitime tabi tutulmakta ardından vaiz olarak atanmaktadır. Eğitim Merkezlerine giriş sınavlarında Fakülte yıllarında ya da daha önce medresede okuyan, özel dersler alan öğrenciler -genelde- arkadaşlarına nisbetle daha başarılı olmaktadır. Manzara bundan ibaretken niçin raporda muşahhas olarak İlahiyatlardaki eğitimin mevcut haliyle yetersizliğinden ve yeniden inşasının nasıl olması gerektiğinden bahsedilmemekte; buna mukabil Raporun sekizinci maddesinde, İlahiyat talebesinin Tefsir, Hadis, Fıkıh gibi ilimlerde derinlik kazanmasına yardımcı olan muhalled usuldeki eğitim tehdit olarak algılanmaktadır. Diyanet'e ait Eğitim Merkezlerinde bu dersleri okutan hocalarla, İlahiyat fakültelerimizde Kur'an'a ve Sünnet'e vukufiyetiyle temayüz eden akademisyenlerin kahir ekseriyeti medresede okuyan kimselerdir. Buna rağmen ra-

porda medresenin riskli alan ve baş sorun gibi gösterilmesi nasıl izah edilebilir?

2. Raporun sekizinci maddesinde Türkiye'deki vakıf ya da derneklerin medrese usulündeki çalışmalarının mahzurlu olduğuna işaret edilmektedir. Oysa bildiriye imza atan hocaların önemli bir bölümü farklı vakıf, dernek, enstitü, araştırma merkezi gibi müesses yapılarda öğrenci faaliyeti yürütmektedir. Bir vakıf ya da derneğin faaliyetinin meşruiyetini ilgili akademisyenler mi yoksa ülkede cari olan hukuk sistemi mi belirler? Bu raporu yayımlayan hocaların dernek ya da vakıflarında verilen dersler meşru, diğerleri gayr-ı meşru mudur? Hangi kriterler esas alınarak, muhalled usulde bir müfredat takip eden vakıflar riskli alan olarak addedilmekte, ilgili hocaların enstitü ya da dernekleri muteber kabul edilmektedir? İlim ve irfan yoluyla İslam'a hizmet etmek, raporu imzalayan akademisyenlerin tekelinde midir? Fıkıh, tefsir, hadis gibi dersleri okutan kişinin yeterliliği mi yoksa ilgili hocalarla fikir birliği içerisinde olması mı önemlidir?

3. Raporun beşinci maddedesinde İLİTAM bağlamında çeşitli dini yapıların ve cemaatlerin devlet kademelerine adam yerleştirmesinden bahsedilmektedir. İLİTAM'la alakalı -mevcut yapıyı koruyarak- bir düzenleme yapılmalıdır. Fakat İLİTAM üzerinden vakıfları hedef almak hangi vicdanla ifade edilebilir? Her şeyden önce bilinmelidir ki, vakıf ve cemaatler adam yerleştirme yeri değil, adam yetiştirme müesseseleridir. Kim aksi bir ameliye içerisinde olursa hakikate ihanet eder. Hal bu iken "a" ya da "b" kuruluşunun kadrolaşma istismarı nasıl olur da bütün ilim ve irfan merkezleri için bir bühtanına medar yapılır? Aynı mantıktan hareketle "a" üniversitesi, istediği bir öğrenciyi araştırma görevlisi olarak almak için ondan daha vasıflı olanları dışarda bırakacak şekilde şartlar belirlerse "Akademyada kadrolaşma var!" diye genellemeci bir yaklaşım içerisine girmek bütün bir akademyaya haksızlık olmaz mı?

4. Cemaat faaliyetlerinin zararlarına dikkat çekilen raporu hazırlayan akademisyenlerin önemli bir bölümü "a" ya da "b" vakfında kurucu veya yöneticidir. Onların vakıfları ya da dernekleri de belli gayeler etrafında toplanan fertlerden müteşekkil değil midir? Mesela "a" vakfını kuran akademisyenler, hedef gösterdiği "b" vakfındaki ilim adamlarına yönetimlerinde yer verir ya da ders okutma imkanı sunar mı?! İki yıldır Üniversite yönetimleri tarafından konferansları iptal edilen bir talib-i ilim olarak soruyorum: Devletin imkanlarını kullanarak kendileri dışındaki yapıları ötekileştirip hedef göstermek hangi ilmî ve fikrî kriterlerle izah edilebilir?

5. Üniversitelerin lisans programından mezun olan öğrenciler Tıpta, Hendesede, Fizikte doktora yapmak için Batılı ülkelere elbette gidebilir. İslam'a her türlü iftirayı meşru gören Oryantalist merkezlerine niçin İlahiyat öğrencisini gönderiyoruz? Vatikan, bir tane öğrencisini Hristiyanlığı daha iyi öğrensin diye Osmanlı Medreselerine göndermiş midir? -Endülüs'teki medreselerde ki talebeler, Müslüman alimlerden Hristiyanlık üzerine değil, Matematik, Hendese gibi ilimleri okumaktaydı.-

Ehemmiyetine binaen tekrar sorayım: Vatikan tek bir öğrencisini Hrıstiyanlık üzerinde ihtisas yapması için medreseye göndermemişken, biz Emperyalist faaliyetlerin önünü açmak için kurulan Oryantalist merkezlerine İlahiyat talebelerini hangi saikle okumaya göndermeye devam ediyoruz? Osmanlı Devleti'nin bölünüp parçalanmasının en büyük amil-

lerinden biri olan İngilizler'in kurduğu merkezlerde İlahiyat talebesinin doktora yapması aynı zaman bir güvenlik sorunu değil midir? İngilizler bu kürsüleri gayesiz bir ameliye ya da -haşa- Allah rızası için mi kurdu?!

- Bakıllani(r.a.) örneğinde olduğu gibi mutebahhir bir alim olduktan sonra Batılla hesaplaşmak ya da kütüphanelerinde araştırmak yapmak için Oryantalist merkezlerine benzer müesseselere elbette gidebilir. Maksadımız ilişkinin bütünüyle kesilmesi değil, talebe hocalık münasebetidir. Buna rağmen oryantalistlerden etkilenmeyen öğrenciler de vardır.-

6. Elbette klasik/muhalled usulün de çok eksikleri vardır. Mevcut haliyle asla yalnız başına kafi değildir. Fakat hiç mi maslahatı yoktur ki hedef gösterilmektedir?

7. Medrese, Oryantalist merkezlerden daha mı yıkıcıdır ki, raporda İlahiyat talebesinin klasik usulde ders okumasının tehlikesinden bahsedilirken, İngiliz aklının kontrölündeki Oryantalist Merkezlerinde doktora yapmanın mahzurlarından hiç söz edilmemektedir.

8. Raporda, İmam-Hatiplerin nicelik itibariyle artmasının öğrenci niteliğinde düşüşe sebep olduğu, çare olarak da "ilahiyat fakültelerine girişte asgari yüzdelik başarı dilimi belirlenmesi" önerilmektedir. Bilinmelidir ki, İlahiyatla İmam-Hatip arasında tohumla başak gibi bir münasebet vardır. Nasıl başağın kalitesi tohumda mündemiçse, İmam-Hatip talebesi de ilimde, sanatta, fikirde istikametini İlahiyat'tan mezun olan muallimden alır.

Bu ülkenin imkanlarıyla okuyanların özelde bu toprakların insanına genelde ise topyekün Ümmet'e vefa borcu vardır. Çare, nitelikli öğrenciyi İlahiyata alıp, İmam-hatipleri kaderiyle baş başa bırakmak değil, yarınlara dair umudumuz olan İmam-Hatip öğrencisine ilimde, fikirde, sanatta en önde olma idealini aşılayacak, onları ilimle inşa edecek muallimler mezun edecek bir İlahiyat müfredatı hazırlayarak Türkiye'nin önünü açmaktır.

9. Abdulhakim Arvasi ve Mehmed Zahid Kotku fikir ve siyaset cephesinde İslam'a yol açan, hakikatin eşya ve hadiseye tatbikine öncülük eden Necip Fazıl'ı ve Necmeddin Erbakan'ı yetiştirdi. Cemaatleri tehdit olarak gösteren raporun müellifleri müşteki oldukları İmam-Hatipler'de Necip Fazıl gibi bir fikir ve sanat, Necmeddin Erbakan gibi bir siyaset ve dava adamı yetiştirecek kadroların talim ve terbiyesi için niçin bir öneride bulunmaz?

10. İlahiyatların adedinin (105), diyanet personelinin (150 bin) ve imam-hatip liselerinin sayısının 28 Şubat öncesine nisbetle birkaç kat artmasına rağmen camilerdeki cemaat sayısının ve beş vakit namaz kılanların oranının düşmesi, tesettürün teberrüce dönüşmesi, boşanma oranlarının artması, kendi vakıfları dışındaki bütün müesseseleri riskli yapılar olarak gören akademisyenler için de mevcut din eğitiminin yetersizliği anlamına gelmez mi? Nasıl bir irşad dili aileyi ve gençliği bu savrulmadan kurtarabilir? Sekülarizmin etkisinin her geçen gün daha çok hissedildiği toplumumuzda imam, vaiz, müftü, akademisyen olarak görev yapacak ilahiyat öğrencilerinin davet ve tebliğdeki muvaffakiyeti nasıl bir dil ve diyalektikle temin edilebilir? Niçin raporda bu hususa değinilmemiştir?

11. İran ve Suud, üniversitelerinde yetiştirdiği öğrencilerle İslam Aleminde mezhep çatışmasını körüklerken bin yıl

müslümanlara istikamet tayin eden bir medeni birikimin varisleri olarak, bizdeki İlahiyatlardan mezun olan yabancı uyruklu öğrenciler niçin -birkaç resmi görev dışında- ülkelerinde ilmi manada bir inisiyatif alamamaktadır? Neden öteki kabul edilen medreseyi engelleme gayreti yerine, kurucu metinler yazacak kuşakların yetişmesi için i'mal fikr etmiyoruz?

12. İslam Medeniyeti'nin cihan hakimiyeti talebi herkesin malumudur. Din-i Mübîn'in siyasî, ictimaî ve fikrî manada bugünün insanına ne söylediği, neler vadettiği, yeni bir dünyayı nasıl kuracağıyla alakalı kaç tez hazırladık? Sezai Karokoç'un "İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü" kitabı çapında ki ön açıcı eserleri telif edecek İlahiyatçıların yetişmesi için tavsiyeleriniz nelerdir?

13. Osmanlı Medreselerinde yazılan kitaplardan bir kısmı Mısır'da ders kitabı olarak okutulurdu. Medrese fiilen kapatıldığı yılarda da, Mustafa Sabri Efendi, Muhammed Zahid Kevserî (r. aleyhim) gibi isimlerle İslam dünyasında çekim merkezi olmayı başarmıştı. İlahiyat fakülteleri her nev'i devlet desteğine sahip olmasına rağmen niçin İslam dünyasında tanınan, eserleri ders kitabı olarak okutulan alimler yetiştiremedi? Neden raporda bu sorunun izalesiyle alakalı bir madde yoktur?

14. Niçin raporda Kuramer vasıtasıyla Diyanet'in imkanlarını kullanarak cihad ayetlerinin Allah'a ait olmadığını iddia eden, bu iddiayla da Kur'an-ı Kerim'in -en azından bir kısmının- Allah Rasulü *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* tarafından uydurulduğunu savunan tarihselci cemaatle alakalı bir ifade yer almamıştır?!

Not: Çalıştaya katılan bir akademisyenin hesabında paylaştığı raporu, bir hocamız mailime gönderince iligili zatın kim olduğuna baktım…

Arkadaş Edinburgh'ta İngiliz Oryantalist Ian Keith Anderson Howard'ın elinde doktora yapmış. Bunun üzerine twitter hesabımdan şu ifadeleri paylaştım:

"Ebussuudları yetiştiren medreseyi hedef gösteren bildiriyi hesabında yayınlayan ilahiyatçının kim olduğuna baktım doktorasını Edinburgh'ta yani Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e söven Oryantalistlerin önünde diz çökerek yapmış. Anlaşılan o ki, moderniste göre kilise dost, medrese hasım! Vah memleketim!"

Bir anda akıllar kilitlendi ve ilgili arkadaşın ve adamlarının muhtevası tahkir, tezyif ve sebbiye olan tezviratına maruz kaldım. Şimdi tahkir işçilerine tekrar soruyorum, nerede yanlış bir ifade kullandım? Edinburgh'ta okuyan arkadaş, İngiliz Oryantalist'in önünde diz kırıp oturmadan, İngiliz hocasını amuda kalkarak mı dinledi? Muradım tahkir değil, mevcut hali yani hoca öğrenci münasebetini olduğu gibi tasvirdir. Neden rahatsız oldunuz? Edinburgh'tan doktoralı arkadaşın hocası İngiliz Oryantalist Ian Keith Anderson Howard, Kilise ideallerinin hizmetkarı, İslam'ın da hasmı değil midir?

Bu durumda muhalled usuldeki eğitimi hedef gösteren lakin Bilad-ı İslam'daki her nev'i yıkıcı ameliyede payı olan Oryantalist faaliyetlerin zararından tek kelimeyle söz etmeyen raporu paylaşan Edinburgh'tan doktoralı İlahiyatçı arkadaşın neye dost, neye de hasım olduğunu anlamaya tek bir mâni vardır, o da taassup, tarafgirlik ve idrak yolları hastalığıdır.

Edinburghlu! Fikir ahlakından nasibin varsa medreseyi nasıl istismar ettiğimle alakalı bir vesika göster?! Elbette, iftiradan başka sermayesi olmayanlarla Mahkeme-i Kübra'da hesaplaşacağız.

Allah'ın selamı üzerinize olsun.

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

HARAM AYLARDAN ZÜLHICCE AYININ FAZÎLETLERİ

Zülhıcce ayının üstünlüğü hakkında **Ebû Sa'îd** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سَيِّدُ الشُّهُورِ شَهْرُ رَمَضَانَ، وَأَعْظَمُهَا حُرْمَةً ذُو الْحِجَّةِ.»

"Ayların efendisi Ramazan ayıdır. (Kendisinde işlenen günahların) **haramlık** (ve yasaklık konusunda en büyük cezâlara sebep oluşu) **bakımından ayların en büyüğü ise Zülhıcce'dir."** *(el-Bezzâr, el-Müsned, rakam:960, 1/457; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3364, 5/242-243; İbnü Ebi'd-dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, rakam:33, sh:56; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:5508, 1/476; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:9000, 9/232; İbnü 'Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, 7/256)*

Yine Zülhıcce ve ilk on gününün fazîleti hakkında **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اِخْتَارَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ الزَّمَانَ فَأَحَبَّ الزَّمَانِ إِلَى اللهِ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ، وَأَحَبَّ الْأَشْهُرِ إِلَى اللهِ ذُو الْحِجَّةِ، وَأَحَبَّ ذِي الْحِجَّةِ إِلَى اللهِ تَعَالَى الْعَشْرُ الْأَوَّلُ مِنْهُ.»

"Allâh-u Azze ve Celle zaman(dan bir kısm)**ı**(nı diğerlerine karşı) **seçmiştir, Allâh-u Te'âlâ'nın zamanlar içerisinden en sevdiği dönem haram aylardır. Allâh-u Te'âlâ'nın** (o haram) **aylar içerisinden en sevdiği** (ay) **Zülhıcce'dir. Allâh-u Te'âlâ'nın Zülhıcce'den en çok sevdiği** (bölüm) **ise o ayın ilk onudur."** *(el-Beyhâkî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3465, 7/330-331)*

ZÜLHICCE'NİN İLK ONUNDA YAPILAN İBÂDETLERİN HER GÜNDE YAPILANDAN DAHA FAZÎLETLİ OLDUĞU

(2 Ağustos Cuma - 11 Ağustos Pazar)

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edildiğine göre; bir keresinde **Rasûlüllâh** ﷺ:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنْ هٰذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ»، يَعْنِي أَيَّامَ الْعَشْرِ، فَقَالُوا: «يَا رَسُولَ اللهِ! وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ؟»، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذٰلِكَ بِشَيْءٍ.»

"Kendisinde amel-i sâlih işlenmesi (Zülhıcce'nin ilk) **on gün**(ün)**de Allâh-u Te'âlâ'ya sevimli** (O'nu hoşnut ve râzı edici) **olduğu kadar, hiçbir günde olmamıştır."** buyurunca (sahâbe-i kirâm:) "**Allâh** yolunda cihat da mı (o günlerdeki amelden üstün olamaz)?" dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** ﷺ: **"Allâh yolunda cihat bile** (bugünlerdeki amellerden fazîlet bakımından daha üstün) **değildir. Ancak bir adam**(ın cihadı bugünlerdeki amelin den üstün olabilir) **ki, malıyla ve canıyla** (cihada) **çıkmış ve bunlardan hiçbiriyle** (cihattan) **geri dön**(e)**memiş,** (malını da canını da Allâh için cihat meydanlarında fedâ etmiş)**tir."** *(et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:52, rakam:757, 3/130; Ebû Dâvûd, es-Sünen, es-Savm:62, rakam:2440, 2/301; İbnü Mâce, es-Sünen, es-Sıyâm:39, rakam:1727, 1/550)*

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurdu:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبُّ إِلَى اللهِ أَنْ يُتَعَبَّدَ لَهُ فِيهَا مِنْ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ، يَعْدِلُ صِيَامُ كُلِّ يَوْمٍ مِنْهَا بِصِيَامِ سَنَةٍ وَقِيَامُ كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْهَا بِقِيَامِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ.»

"Zülhicce'nin ilk onunda Allâh-u Te'âlâ'ya ibâdet edilmesinden, Allâh-u Te'âlâ'ya daha sevgili hiçbir gün yoktur. Onlardan her bir günün orucu, bir senenin orucuna, her bir gecenin kıyâmı (ibâdetle ihyâsı) **da, Kadir Gecesi'nin kıyâmına denktir."** *(et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:52, rakam:758, 3/131)*

Bu hadîs-i şerîflerden kesin bir şekilde anlaşıldığı üzere; daha çok sevap kazanılması cihetinden Zülhıcce'nin ilk on günündeki ameller, sene içerisindeki diğer bütün günlerden üstündür.

Ebu'd-Derdâ *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir:

رُوِيَ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «عَلَيْكُمْ بِصَوْمِ أَيَّامِ الْعَشْرِ، وَإِكْثَارِ الدُّعَاءِ وَالْاِسْتِغْفَارِ وَالصَّدَقَةِ فِيهَا، فَإِنِّي سَمِعْتُ نَبِيَّكُمْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: اَلْوَيْلُ لِمَنْ حُرِمَ خَيْرَ أَيَّامِ الْعَشْرِ.»

"On günlerde oruca devâm edin. Duâyı, istiğfâr ve sadakayı çok yapın, zîrâ ben **Peygamberiniz** ﷺ**i: 'On günlerin hayrından mahrum olanların vay hâline.'** buyururken işittim." *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhü'l-ğâfilîn, rakam:470, sh:327)*

Âişe *(Radıyallâhu Anhâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَحْيَا لَيْلَةً مِنْ لَيَالِي عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ، فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللهَ عِبَادَةَ مَنْ حَجَّ أَوِ اعْتَمَرَ طُولَ سَنَتِهِ، وَمَنْ صَامَ فِيهَا يَوْمًا فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللهَ تَعَالَى سَائِرَ سَنَتِهِ.»

"Her kim Zülhıcce'nin on gecelerinden birini (ibâdetle geçirerek) **ihyâ ederse, bir sene boyunca hac ve umre yapanların ibâdeti kadar ibâdet etmiş gibi olur. O günlerde bir gün dahî oruç tutsa geri kalan senesinin tümünü Allâh-u Te'âlâ'ya ibâdetle geçirmiş gibi olur."** *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40)*

Ebû Osmân el-Nehdî *(Radıyallâhu Anh)* da Zülhıcce'nin ilk on günü hakkında şöyle demiştir: "Âlimler ve sâlihler senedeki üç adet on günü diğer günlere göre çok üstün tutarlar. Bunlar da Zülhıcce'nin ilk on günü, Muharrem'in ilk on günü ve Ramazan'ın son on günüdür.

Ayrıca bize ulaşan rivâyetlere göre Zülhıcce'nin ilk on günü, diğer iki on güne göre daha üstündür. Çünkü onun içerisinde Terviye, Arefe ve Kurban Bayramı günü vardır." *(İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232)*

Ebû Zübeyr *(Rahimehullâh)*: "Dünyânın günlerinin en faziletlisi on günlerdir." demiştir. *(İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/230; el-Fâkihî, Ahbâru Mekke, 3/8-9)*

Sa'îd ibni Cübeyr *(Radıyallâhu Anh)*: "Bu on gecelerde kandillerinizi söndürmeyin." diyerek ibâdete devâm etmenin önemine dikkat çekerdi. *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40)*

Allâh-u Te'âlâ beş peygamberden her birine on şey vermiştir ki bu nebîler; **Âdem, İbrâhîm, Şu'ayb, Mûsâ** ve bizim peygamberimiz **Muhammed Mustafa** ﷺdir. Bizim **Peygamberimiz** ﷺe verilen ise Zülhıcce'nin onudur.

Bu ümmetten bu on güne değer verene (namazlarını, oruçlarını ve zikirlerini îfâ edenlere) de on ikrâmda bulunulur. Bunlar da ömrüne bereket, malında ziyâdelik, âilesine koruma, günahlarına kefâret, sevaplarına katlama, ölüm ânında kolaylık, kabir karanlıklarında nur, mîzanda ağırlık, cehennem derekelerinden kurtuluş ve cennet derecelerine yükseliştir. *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40)*

ZÜLHİCCE'NİN SEKİZİNCİ, DOKUZUNCU VE ONUNCU GECELERİNİN FAZÎLETİ

(8 Ağustos Perşembe'yi 9'u Cuma'ya – 9 Ağustos Cuma'yı 10'u Cumartesi'ye - 10 Ağutos Cumartesi'yi 11'i Pazar'a bağlayan geceler)

Mu'âz ibni Cebel *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَحْيَى اللَّيَالِيَ الْخَمْسَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛ لَيْلَةُ التَّرْوِيَةِ وَلَيْلَةُ عَرَفَةَ وَلَيْلَةُ النَّحْرِ وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ نِصْفِ شَعْبَانَ.»

"Beş geceyi (ibâdetle geçirerek) **ihyâ edene cennet vâcib olur.** (Bunlar da) **Terviye** (Zülhıcce'nin sekizinci) **gecesi, Arefe** (Zülhıcce'nin dokuzuncu) **gecesi, Nahr** (Zülhıcce'nin onuncu) **gecesi, Fıtr** (Ramazan Bayramı) **gecesi, Şa'bân'ın yarısının** (Berâat) **gecesidir."** *(el-İsfahânî, et-Terğîb, rakam:367, 1/182; Ahmed ibnü Hicâzi, Tuhfetü'l-ihvân, sh:51; Necmüddîn el-Ğaytî, Kitâbu leyleti'n-nısfi min Şa'bân, Süleymâniye Kütüphânesi, Reîsülküttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:190; Şihâbüddîn Ahmed el-Kalyûbî, Nebzetün 'azbetü'l-menhel fî zikri leyleti nisfi Şa'bâne'l-mufazzal, Süleymâniye Kütüphânesi, Reîsülküttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:220-221; İsmâ'îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyan, 8/403)*

TERVİYE, AREFE VE NAHR (KURBAN BAYRAMI) GECELERİ OKUNACAK İSTİĞFARLAR

(8 Ağustos Perşembe'yi 9'u Cuma'ya – 9 Ağustos Cuma'yı 10'u Cumartesi'ye - 10 Ağutos Cumartesi'yi 11'i Pazar'a bağlayan geceler)

Kutbuddîn el-Hanefî *(Rahimehullâh)* hac ve umre duâlarıyla ilgili yazmış olduğu ***"Kitâbü ed'iyeti'l-hacci ve'l-'umra"*** isimli eserinde şöyle demiştir:

"(Sâlik/Hak yolcusu) Terviye Gecesi olan, Zülhicce'nin yediyi sekize bağlayan gecesi olduğu zaman **Hasen** *(Radıyallâhu Anh)*a mensûb olan, "İstiğfârât-ı Münkıze"yi (ateşten kurtarıcı istiğfarları) okur.

Allâh-u Te'âlâ'nın seçkin velîlerinden ve sâlih kullarından saâdete muvaffak kıldığı kimseler buna devâm eder.

Babam Şeyh **Alâuddîn** *(Rahimehullâh)* bunları okumayı hiç bırakmazdı. Ben bu istiğfarları ondan rivâyet etmekteyim.

(Kutbuddîn el-Hanefî, Kitâbü ed'iyeti'l-hacci ve'l-umra, sh:12)

Bu beyandan anlaşıldığına göre; Zülhicce ayının sekizinci, dokuzuncu ve onuncu geceleri olan Terviye, Arefe ve Nahr geceleri bu istiğfarların tümü birlikte okunur.

Bu istiğfarları 30. risâlemiz olan ***"İstiğfârât-ı Munkize*** (Kurtarıcı İstiğfarlar)**"** isimli eserimizde bulabilirsiniz.

ZÜLHICCE'NİN İLK ON GECESİNİN NAMAZLARI

İlk On Gecesindeki Cumâ Gecesi (1 Ağustos Perşembe'yi 2 Ağustos Cumâ'ya bağlayan gece ya da 8 Ağustos Perşembe'yi 9 Ağustos Cumâ'ya bağlayan gece) **veyâ Günü** (2 Ağustos Cumâ günü ya da 9 Ağustos Cumâ günü) **üç selâmla altı rekât kılınır, her rekâtta on kere İhlâs Sûresi okunup selâmdan sonra:**

«يَا نُورُ! تَنَوَّرْتَ بِالنُّورِ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ!»

"Ey Nûr! Sen Yüce Zâtın'a has olan nûrunla nurlar içerisindeki nurla dâimâ nur oldun. Yâ Nûr!" diye duâ edilir. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63)*

On Gecenin Her Birinde Kılınabilecek Mühim Bir Namaz (ki 1 Ağustos Perşembe gecesinden başlayarak 10 Ağustos Cumartesi gecesi dâhil olmak üzere aralardaki her gece kılınabilir)**:**

Hüseyn ibni Alî *(Radıyallâhu Anhümâ)*nın, babası **Alî** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyetine göre, **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

"Zülhıcce'nin onu girdiği zaman ibâdette gayretli olun, çünkü o günler Allâh-u Te'âlâ'nın fazîletli kıldığı ve gecesinin hürmetini gündüzünün hürmetine eş yaptığı günlerdir. Her kim on gecelerden birinde, gecenin son üçte biri kaldığında dört rekât kılar, her rekâtta bir Fâtiha, birer Felak, Nâs, üç kere İhlâs Sûresi ve sonra da Âyete'l-Kürsî okur ve bunu her rekâtta tekrâr eder, namazını bitirince ellerini kaldırarak:

«سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبَرُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ اللهِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، سُبْحَانَ اللهِ رَبِّ الْعِبَادِ وَالْبِلَادِ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا عَلٰى كُلِّ حَالٍ، اَللهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، رَبُّنَا جَلَّ جَلَالُهُ وَقُدْرَتُهُ بِكُلِّ مَكَانٍ.»

'İzzet ve ceberût (ululuk ve büyüklük) **sâhibini tesbîh ederim. Kudret ve melekût** (güç ve eşsiz mülk) **sâhibini tesbîh ederim. Hiç ölmeyecek diri olan Allâh'ı tesbîh ederim. Ondan başka ilâh yoktur, O diriltir ve öldürür. Kendisi hiç ölmeyecek tek diridir. Kulların ve yurtların Rabbi olan Allâh'ı tesbîh ederim.**

Her hâlükârda bol, tertemiz ve bereketli tüm hamdler Allâh'a mahsustur. Allâh her şeyden çokça büyüktür. Rabbimiz'in celâli ve kudreti(nin eserleri) **her mekânda** (meydana çıkmakta)**dır.' der, daha sonra dilediği şeyle duâ ederse şüphesiz bu kimseye haram olan Beytullâh'ı haccetmiş, Nebî** ﷺ**in kabrini ziyâret etmiş ve Allâh yolunda cihat etmiş kimseler kadar sevap ihsân edilir. Bu kişi Allâh-u Te'âlâ'dan ne isterse mutlakā kendisine verilir. Bu namazı on gecenin her birinde kılarsa Allâh-u Te'âlâ onu Firdevs-i Âlâ'ya yerleştirir, Kendisinden her günahı siler ve ona** (bir münâdî tarafından)**:** '(Geçmiş günahların silindi) **amel işlemeye yeniden başla.' denilir.**

Arefe günü olduğunda gündüzü oruca niyet eder, gecesinde de (Zülhicce'nin 8'ini 9'una bağlayan gecede, bu sene 9 Ağustos Cumâ'yı 10 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gecede) **bu namazı kılar, bu duâyı yapar ve Allâh-u Te'âlâ'nın huzûrunda çokça yalvarış-yakarışta bulunursa Allâh-u Te'âlâ:**

'Ey meleklerim! Şâhit olun ki gerçekten Ben bu kulumu bağışladım ve onu Beytim'i hac yapanlara ortak ettim.' buyurur. Bunun üzerine melekler namazı ve duâsı sâyesinde Allâh-u Te'âlâ'nın bu kuluna verdiği nîmetlerden dolayı çokça sevinirler." *('Abdülkādir el-Cîylânî, el-Ğunye, 2/40-41)*

Arefe Gecesi (9 Ağustos Cumâ'yı 10 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gece) **Namazı:** Beş selâmla on rekât kılınır, her rekâtta beş kere Kureyş Sûresi okunur. Ayrıca o gece bir önceki sayfada ("On Gecenin Her Birinde Kılınabilecek Mühim Bir Namaz" başlığı altında) zikredilen namazı kılarsa, hadîs-i şerîfte bildirilen tüm müjdelere nâil olur.

ZÜLHICCE'NİN İLK ON GÜNÜNÜN NAMAZLARI

Terviye Günü olarak adlandırılan sekizinci gün (9 Ağustos Cumâ günü) **Namazı:** Dört rekât ve ardından iki rekât olmak üzere altı rekât kılınır. Kılınacak bu dört rekâtın birincisinde bir kere Asr Sûresi, ikincisinde Kureyş Sûresi, üçüncüsünde Nasr Sûresi, dördüncüsünde ise üç kere İhlâs Sûresi okunur. Ardından kılacağı iki rekâtın her bir rekâtında üç kere İhlâs Sûresi okunur. İşte böyle yapan kişi terviye gününün ve o gün Mina'da zikredenlerin sevâbını bulur.

AREFE GÜNÜ NAMAZLARI

(10 Ağustos Cumartesi günü)

1) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: **"Her kim Arefe günü öğlenle ikindi arasında dört rekât kılar ve her rekâtta bir Fâtiha, elli Kul huvellâhu ehad** (İhlâs Sûresi) **okursa, bu kişiye bir milyon hasene** (sevap) **yazılır. Kur'ân-ı Kerîm'deki her harfe mukābil cennette bir derecesi yükseltilir ki, her iki derece arası beş yüz senelik mesafedir.**

Allâh-u Te'âlâ Kur'ân-ı Kerîm'deki her harfe mukābil yetmiş hûriyle evlendirir; her hûriyle birlikte inciden ve yâkuttan yapılma yetmiş bin sofra vardır ki, her sofranın üzerinde yeşil kuş etlerinden yetmiş bin çeşit vardır. Yemeklerin serinliği karın serinliği, tadı balın tadı, kokusu da misk kokusudur. O yemeklere ne ateş ne de demir (tencere) **değmemiştir.** (Yiyen kişi) **son yediği yemeğin tadını ilk yediğinde hissettiği lezzet kadar hissedecektir.**

Sonra onlara (bu namazı kılan kullara cennette) **iki kanadı kırmızı yâkuttan ve gagası altından olup yetmiş bin kanadı bulunan büyü bir kuş gelir de işitenlerin mislini duymadığı derecede zevk veren bir sesle: 'Arefe ehline** (o mübârek günü ibâdetle ve bu namazla geçirerek onun ehli olmayı hak etmiş kişilere) **merhabâ.' diye nidâ eder ve böylece o kuş o** (namazı kıla)**nlardan her bir adamın** (yemek) **çanağının içine düşer de, kanatlarından her bir kanadın altından yetmiş çeşit yemek çıkar. Sonra o kuş silkelenip uçar.**

(Bu namazı dünyadayken kılmış olan kul) **kabrine konulduğu zaman Kur'ân-ı Kerîm'de bulunan her harfe mukābil kendisi için bir nur parlar ki** (o nûrun kuvveti sayesinde) **Ka'be'nin etrâfında tavaf edenleri bile görür.**

Ve netîcede kendisine cennet kapılarından bir kapı açılır. İşte tam o anda, gördüğü sevap ve ikrâm(lara bir an evvel kavuşma arzusun)**dan dolayı: 'Yâ Rabbi! Kıyâmeti çabuk kopar. Ey Rabbim! Kıyâmeti kāim eyle.' demeye başlar."** *('Abdülkādir el-Cîlânî, el-Ğunye, 2/60)*

2) İbnü'l-Cevzî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğu nakledilmiştir: **"Her kim Arefe gününde dört rekât kılar ve her rekâtında 1 Fâtiha, 3'er kere de Kadr *(İnnâ Enzelnâ)*, Zilzâl, Kâfirûn, Felak ve Nâs sûrelerini okursa, selâm verince aynı şekilde bir dört rekât daha kılarsa,** (bu sekiz rekât) **namazın ardından 33 kere istiğfâr edip sonra 100 kere de:**

«سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ.»

'Allâh'ı hamd ile tesbîh ederim.' derse, Allâh-u Te'âlâ cennette o kişi için, yaş inciden bin tâne salkımlı ağaç diker ki salkımlarının adedini Allâh'tan başkası bilemez, o ağaçların meyveleri karpuz-kavun kadar, yaprakları da Rahmân'ın nûruyla cilâlanmış kıymetli kaftanlardır. O yapraklardan her birinin üzerine erkek veya kadın sahibi kimse onun adı yazılıdır." *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâili'l-eyyâmi ve'ş-şühûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:31a-31b)*

ZÜLHİCCE'NİN ON GÜNÜNÜN ORUÇLARI

(2 Ağustos Cumâ - 11 Ağustos Pazar)

İbnü Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «... وَإِنَّ صِيَامَ يَوْمٍ مِنْهَا يَعْدِلُ بِصِيَامِ سَنَةٍ، وَالْعَمَلَ فِيهِنَّ يُضَاعَفُ سَبْعَمِائَةِ ضِعْفٍ.»

"Elbette ki o (Zülhicce'nin ilk onundaki) **günlerden bir günün orucu bir senelik oruca denktir. O günlerdeki** (sâir) **ameller de yedi yüz kat katlanır."** *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3481, 7/343; Fezâilü'l-evkāt, rakam:172, sh:343; et-Taberânî, Kitâbu'd-du'â, rakam:871, 2/1204; el-Kastallânî, Levâmi'u'l-envâr fi'l-ed'iyeti ve'l-ezkâr, sh:266; İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232; Ebu'l-Kāsım Zâhir en-Neysâbûrî, Tuhfetü 'îdi'l-ezhâ, sh:32)*

Bu hadîs-i şerîfte Zülhicce ayındaki ilk on günün oruçlarının fazîletine temâs edilmiştir. Bu günler içerisindeki husûsî bâzı günlerin orucunun fazîleti hakkında birkaç hadîs-i şerîf daha rivâyet edilmiştir.

Nitekim **İbnü Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صَوْمُ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ كَفَّارَةُ سَنَةٍ، وَصَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ كَفَّارَةُ سَنَتَيْنِ.»

"Terviye gününün orucu bir senenin (günahlarının) **keffâretidir. Arefe gününün orucu ise iki senenin keffâretidir."** **(Ebu'ş-Şeyh, 'Alî el-Müttakî,** *Kenzü'l-'ummâl, rakam:12087, 5/67)*

Yine bu hususta **Abdullâh ibni Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen diğer bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللهَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَلْفَ سَنَةٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللهَ أَرْبَعَةً وَعِشْرِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ النَّحْرِ إِلَى أَنْ يُصَلِّيَ صَلَاةُ الْعِيدِ فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللهَ سِتِّينَ أَلْفَ سَنَةٍ.»

"Her kim Terviye gününde oruç tutarsa sanki o kişi Allâh(-u Te'âlâ'y)**a on iki bin sene ibâdet etmiş gibi olur.**

Her kim de Arefe gününde oruç tutarsa sanki o kişi Allâh(-u Te'âlâ'y)**a yirmi dört bin sene ibâdet etmiş gibi olur.**

Her kim de Kurban (Bayramı) **gününde** (bayram) **namaz**(ı) **kılınıncaya kadar oruç tutarsa** (bir şey yiyip içmezse) **sanki o kişi Allâh**(-u Te'âlâ'y)**a altmış bin sene ibâdet etmiş gibi olur."** *(Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi'u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/159)*

Aynı hususta başka rivâyete göre ise:

وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى: «مَنْ صَامَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ وَيَوْمَ عَرَفَةَ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِعَدَدِ نُجُومِ السَّمَاءِ صَوْمًا وَزُوِّجَ مِثْلَهَا مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ النَّحْرِ حَتَّى يُصَلِّيَ وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي.»

"Her kim Terviye gününde ve Arefe gününde oruç tutarsa Allâh-u Te'âlâ ona göklerin yıldızları adedince oruç sevâbı yazar ve o kişi (cennete girince) **bir o kadar hûr-u 'îyn** (iri gözlü hûriler) **ile evlendirilir. Her kim de Kurban** (Bayramı) **gününde** (bayram) **namaz**(ı) **kılınıncaya kadar oruç tutarsa** (bir şey yiyip içmezse) **şefâatim ona vâcib olur."** *(Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi'u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/159)*

ZÜLHİCCE'NİN ON GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUÂLARI

(2 Ağustos Cumâ - 11 Ağustos Pazar)

Ebû Mûsâ el-Eş'arî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet olunduğuna göre: "(Hac Sûresi'nin 28. âyet-i kerîmesinde **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendilerinde zikredilmesi emir buyrulan) eyyâm-ı mâlûmât (bilinen günler) Kurban Bayramı günü hâriç olan Zülhıcce ayının ilk dokuz günüdür ve bugünlerde yapılan duâ aslâ geri çevrilmez." *(İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:472; Hâfız İbnü Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu 'aşri Zilhıcce, sh:24)*

Hâfız Dimeşkî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; bugünlerde duânın reddedilmemesinin en önemli sebebi içlerinde dünyâ günlerinin en fazîletlisi olduğu rivâyet edilen Arefe gününün bulunmasıdır.

Nitekim **İbnü Hibbân** *(Radıyallâhu Anh)* ***"es-Sahîh"***inde **Câbir** *(Radıyallâhu Anh)*dan naklen bu konuda bir hadîs-i şerîf tahrîc etmiştir. *(İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:3853, 9/164; Ebû Ya'lâ, el-Müsned, rakam:2090, 4/69)*

İbnü Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Allâh-u Te'âlâ indinde bu** (Zülhıcce'nin ilk) **on gün**(ün)**den daha üstün bir gün yoktur ve hiçbir günde işlenen amel, şu on gündeki kadar Allâh-u Te'âlâ'ya sevimli** (O'nun rızâsını celbedici) **değildir. O günlerde tehlîl** ('Lâ ilâhe illâllâh' zikrin) **i, tekbîr** ('Allâh-u Ekber' demey)**i ve Allâh-u Te'âlâ'nın zikrini çokça yapın. Çünkü o günler; tehlîl, tekbîr ve zikir günleridir. Elbette ki o günlerden bir günün orucu bir senelik oruca denktir. O günlerdeki** (sâir) **ameller de yedi yüz kat katlanır."** *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3481, 7/343; Fezâilü'l-evkāt, rakam:172, sh:343; et-Taberânî, Kitâbu'd-du'â, rakam:871, 2/1204; el-Kastallânî, Levâmi'u'l-envâr fi'l-ed'iyeti ve'l-ezkâr, sh:266; İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232; Ebu'l-Kāsım Zâhir en-Neysâbûrî, Tuhfetü 'îdi'l-ezhâ, sh:32)*

Aynı kaynaklarda bu hadîs-i şerîfin akabinde **Sa'îd ibni Cübeyr** *(Radıyallâhu Anh)*ın, bu on günler başladığında bütün vakitlerini ibâdete ayırdığı ve kimsenin güç getiremeyeceği kadar fazla amel ettiği zikredilmektedir.

Bu hadîs-i şerîften anlaşıldığı üzere bugünlerde çokça yapmamız emredilen en büyük zikir "Lâ ilâhe illâllâh ve Allâh-u ekber" zikirleridir.

1) Bugünlerde **Îsâ** *(Aleyhisselâm)*a **Cibrîl** *(Aleyhisselâm)* tarafından hediye getirilen beş duâ vardır ki bunların her biri yüzer kere okunur. Bu kelimelerin milyon haseneye tekābul edip milyon günahı sildireceği ve cennette on bin derece kazandıracağı, sâhibini bu zikirleri yaptığı gün dünyâ ehli içerisindeki en ibâdetli kişi olma vasfına nâil kılacağı, yetmiş bin meleği semâdan indirip kendisine duâ ettireceği, en mühimi de **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisine rahmetle nazar etmesine ve artık bir daha bedbahtlık yüzü görmemesine mazhar kılacağı rivâyet olunmuştur.

Yerimiz yeterli gelmediğinden bu beş zikrin her birinin Arapça metinlerini, Türkçe mânâlarını ve ayrı ayrı fazîletlerini okuyup amel etmeniz için sizleri 17. risalemiz olan ***"Kurban Risalesi"***nin 148-152 sayfalarına havâle ediyoruz.

2) Geçmiş ve Gelecek Günahların Bağışlanması İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler

Tâberânî *(Rahimehullâh)*ın ***"el-Mu'cemü'l-kebîr"*** adlı eserinin mefkûd (kayıp) cüzlerinin birinde şu hadîs-i şerîfi tahrîc ettiği rivâyet olunmaktadır.

Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Zülhicce'nin ilk on gününde, her gün 10 kere: '**(Geçmiş) **zamanlar adedince Lâ ilâhe illâllâh** (diyorum)**. Denizlerin dalgaları sayısınca Lâ ilâhe illâllâh** (diyorum)**. Bitkiler ve ağaçlar adedince Lâ ilâhe illâllâh** (diyorum)**. Yağmurlar ve damlalar sayısınca Lâ ilâhe illâllâh** (diyorum)**.**

Gözlerin kırpılması sayısınca Lâ ilâhe illâllâh (diyorum)**. Lâ ilâhe illâllâh onların** (dünyâları için) **topladıklarından daha hayırlıdır. Bugünümüzden Sûr'a üfürülecek güne kadar Lâ ilâhe illâllâh** (diyorum)**.' derse, kendisinin geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:282)*

Duânın Okunuşu:

«لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الدُّهُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ أَمْـوَاجِ الْبُحُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ النَّبَاتِ وَالشَّـجَرِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ لَمْـحِ الْعُيُونِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ مِنْ يَوْمِنَا هٰذَا إِلٰى يَوْمِ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ.»

Bu zikirleri nakleden **Abdülhamîd Kuds** *(Rahimehullâh)*, fazîletli zatların kitaplarında, Zülhicce'nin ilk on günüyle alâkalı geride arzettiğimiz zikirlere ilâveten yine 10'ar kere okunacak diğer bâzı ezkârı gördüğünü nakletmiştir ki, bunlardan beş tânesi gerideki hadîs-i şerîfte mevcut olduğundan onlarla birlikte geri kalan zikirleri de yapmakta çok büyük faydalar vardır.

Zîrâ rivâyetlerin hangisinin daha sahîh olduğu tespit edilemeyeceğinden, gelecek günahların dahî bağışlanması gibi eşsiz bir müjdeye nâil olmak için ihtiyâten zikirlerin birlikte yapılması münâsip olur ki bunların tümü münâsip bir şekilde sıralandığında mânâları şöyledir:

"(Geçmiş) **zamanlar adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum)**. Geceler ve anlar adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum)**. Günler ve aylar sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum)**. Denizlerin dalgaları sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum)**.**

Sahrâlarda esen rüzgârlar ve mevcut olan kayalar adedince 'Lâ ilâhe illâllâh' (diyorum). (Bütün mükelleflere verilmiş ve verilecek) **tüm ecirlerin kat katı adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Bugünümüzden Sûr'a üfürülecek güne kadar 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum).

Gözlerin kırpılması sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh' (diyorum). **Lâ ilâhe illâllâh onların** (dünyâları için) **topladıklarından daha hayırlıdır. Olmuş ve olacak her şey adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Lâ ilâhe illâllâh onların ortak koşmakta oldukları şeylerden dâima pek yüce olmuştur.** (Karanlığıyla) **yöneldiği zaman gece vaktinde 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **İyice nefes al**(ıp ışığı yayıl)**dığı zaman sabah vaktinde 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Bitkiler ve ağaçlar adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Ağaçların yaprakları sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum).

Yağmurlar ve damlalar sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh' (diyorum). **Kıllar ve tüyler adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Kumlar ve taşlar sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Çiçekler ve meyveler adedince 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Beşerin nefesleri sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum). **Cümle mahlûkātın sayısınca 'Lâ ilâhe illâllâh'** (diyorum)." *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:280-281)*

Zülhıcce'nin İlk Onunun Tevhîd Zikirlerinin Tamâmı

«لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الدُّهُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ اللَّيَالِـي وَالدُّهُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الْأَيَّـامِ وَالشُّـهُورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ أَمْـوَاجِ الْبُحُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الرِّيَـاحِ فِـي الْبَرَارِي وَالصُّخُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ أَضْعَافِ الْأُجُـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ مِنْ يَوْمِنَا هٰذَا إِلَى يَوْمِ يُنْفَخُ فِي الصُّـورِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ لَمْـحِ الْعُيُـونِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ خَيْرٌ مِمَّـا يَجْمَعُـونَ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ مَـا كَانَ وَمَـا يَكُـونُ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ تَعَالَـى عَمَّـا يُشْـرِكُونَ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ فِـي اللَّيْـلِ إِذَا عَسْـعَسَ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ فِـي الصُّبْـحِ إِذَا تَنَفَّـسَ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ النَّبَـاتِ وَالشَّـجَرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ أَوْرَاقِ الشَّـجَرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الْقَطْـرِ وَالْمَطَـرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الشَّـعْرِ وَالْوَبَـرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الرَّمْـلِ وَالْحَجَـرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ الزَّهْـرِ وَالثَّمَـرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ أَنْفَاسِ الْبَشَـرِ، لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللهُ عَـدَدَ خَلْقِـهِ أَجْمَعِينَ.» (10 kere)

3) Borçların Kolayca Ödenebilmesi İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler

Şeyh **el-Hattâb el-Mekkî** *(Rahimehullâh)* ***"el-İsâbe fî mahallâti'l-icâbe"*** adlı eserinde şöyle demiştir: "Borcu olan kişi Zülhicce'nin başından başlayarak Kurban Bayramı gününe kadar, her gün şu zikri (3, 7, 11, 33 gibi) muayyen bir adetle okursa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle borcunu ödemeye muvaffak kılınır. Bu zikirler şunlardır:

«اَللّٰهُمَّ فَرَجَكَ الْقَرِيبَ، اَللّٰهُمَّ سِتْرَكَ الْحَصِينَ، اَللّٰهُمَّ مَعْرُوفَكَ الْقَدِيمَ، اَللّٰهُمَّ عَوَائِدَكَ الْحَسَنَةَ، اَللّٰهُمَّ عَطَاكَ الْحَسَنَ الْجَمِيلَ، يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ! إِحْسَانَكَ الْقَدِيمَ، يَا دَائِمَ الْمَعْرُوفِ! مَعْرُوفَكَ الدَّائِمَ.»

'Ey Allâh! (Sıkıntılarıma karşı) **yakın kurtuluşunu** (istiyorum)**. Ey Allâh!** (Düşmanlarıma karşı) **muhâfazalı örtünü** (talep ediyorum)**. Ey Allâh! Kadîm olan iyiliğini** (diliyorum)**. Ey Allâh! Güzel ihsânlarını** (istiyorum)**. Ey Allâh! Güzel ve hoş olan bahşişini** (talep ediyorum)**. Ey ihsânı kadîm** (ezelî) **olan! Kadîm olan ihsânını** (diliyorum)**. Ey iyiliği dâim olan! Dâim olan iyiliğini** (istiyorum)**.'"** *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:280-283)*

4) Mâü'l-Ayneyn *(Rahimehullâh)* şöyle demiştir: "Sene içerisinde, özellikle de Zülhicce'nin ilk on gününde şu zikirleri okumak çok fazîletlidir. Hattâ bâzı eserlerde muttalî olduğuma göre bu zikirleri **Rasûlüllâh** ﷺ sahâbesinden bâzı husûsî zatlara öğretmişti. İşte bu ezkâr şunlardır:

«حَسْبِيَ اللهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللهِ مُنْتَهَى، مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللهِ كَفَا، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِاللهِ نَجَا.»

'Allâh bana yetendir ve (O her işime) **Kâfî'dir. Allâh duâ edeni işitir. Allâh**(ın rızâsın)**dan öte** (aranacak) **hiçbir şey yoktur. Allâh'a tevekkül edene, Allâh Kâfî gelir. Allâh'ın ipine tutunan kurtulur.'"** *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tevsîfü'n-nihâyât, sh:197; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:283-284)*

5) İmâm-ı Nâfi *(Rahimehullâh)*ın nakline göre **İbni Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)* on günlerin tamâmında oturduğu yattığı her yerde tekbîr getirirdi. **Atâ ibni Ebî Rabâh** *(Radıyallâhu Anh)* da bu on günde yollarda ve pazarlarda sürekli tekbîr getirirdi.

Ca'fer ibni Süleymân *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir: "(Tâbi'înin ulularından olan) Sâbit el-Bünânî *(Radıyallâhu Anh)*ın bu on günlerde zikir ve ilim meclislerinde sohbet aralarında sözünü keserek tekbîr getirdiğine ve: 'Bu günler zikir günleridir, geçmiş büyükler böyle yaparlardı.' dediğine şâhit oldum. Ayrıca **Mâlik ibni Dînar** *(Rahimehullâh)*ın da böyle yaptığını gördüm."

Fakih **Ebu'l-Leys** *(Rahimehullâh)* şöyle demiştir: "Bu günlerde kişi tekbirleri sessizce içinden getirse daha efdal olur. Lâkin şerîatı açığa çıkarmak ve insanlara zikri hatırlatmak niyetiyle yüksek sesle tekbîr getirirse bunda bir mahzur yoktur. Nitekim bu konuda da bir rivâyet vârid olmuştur." *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, rakam:471, sh:328)*

TERVİYE, AREFE VE NAHR (KURBAN BAYRAMI) GECELERİ OKUNACAK İSTİĞFARLAR

(8 Ağustos Perşembe'yi 9'u Cuma'ya – 9 Ağustos Cuma'yı 10'u Cumartesi'ye - 10 Ağutos Cumartesi'yi 11'i Pazar'a bağlayan geceler)

Kutbuddîn el-Hanefî *(Rahimehullâh)* hac ve umre duâlarıyla ilgili yazmış olduğu ***"Kitâbü ed'iyeti'l-hacci ve'l-'umra"*** isimli eserinde şöyle demiştir:

"(Sâlik/Hak yolcusu) Terviye Gecesi olan, Zülhicce'nin yediyi sekize bağlayan gecesi olduğu zaman **Hasen** *(Radıyallâhu Anh)*a mensûb olan, "İstiğfârât-ı Münkıze"yi (ateşten kurtarıcı istiğfarları) okur. **Allâh-u Te'âlâ**'nın seçkin velîlerinden ve sâlih kullarından saâdete muvaffak kıldığı kimseler buna devâm eder. Babam Şeyh **Alâuddîn** *(Rahimehullâh)* bunları okumayı hiç bırakmazdı. Ben bu istiğfarları ondan rivâyet etmekteyim. *(Kutbuddîn el-Hanefî, Kitâbü ed'iyeti'l-hacci ve'l-umra, sh:12)*

Bu beyandan anlaşıldığına göre; Zülhicce ayının 8., 9. ve 10. geceleri olan Terviye, Arefe ve Nahr geceleri bu istiğfarların tümü birlikte okunur. Bu istiğfarları 30. risâlemiz olan ***"İstiğfârât-ı Munkize*** (Kurtarıcı İstiğfarlar)**"** isimli eserimizde bulabilirsiniz.

AREFE GECESİNİN DUÂLARI

(9 Ağustos Cumâ'yı 10 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gece)

İbnü Mes'ûd *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Arefe gecesi** (veya günü):

«سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ مَوْطِئُهُ، (سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ حُكْمُهُ)، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْقِيَامَةِ عَدْلُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْهَوَاءِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ، سُبْحَانَ اللهِ الَّذِي لَا مَنْجَا (وَلَا مَلْجَأَ) مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ.»

tesbîhâtını bin kere söylerse içinde bir günah veya akrabayla ilişkiyi kesme mâhiyetinde bir istek bulunmaması şartıyla o kişi Allâh-u Te'âlâ'dan ne isterse, mutlakā onu kendisine verir." *(İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:30442, 15/386; el-Buhârî, et-Târîhu'l-kebîr, 7/300; Ebû Ya'lâ, el-Müsned, rakam:3564, 3576; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:10554, 10/227; el-Kastallânî, Levâmi'u'l-envâr, sh:294; ed-Dîrînî, Tahâratü'l-kulûb ve'l-huzû' li-'Allâmi'l-Ğuyûb, sh:189-190)*

İbnü'r-Ressâm *(Rahimehullâh)* bu hadîs-i şerîf hakkında şu beyanda bulunmuştur: "**İmam Abdülazîz ed-Dîrînî** *(Rahimehullâh)*ın ***'Tahâratü'l-kulûb'*** isimli eserinde naklettiği bir rivâyette, adet zikretmediği için bunun zâhirî ifâdesine göre, bir kere dahî okuyana **Allâh-u Te'âlâ**'nın murâdını vereceği umulur." *(Ahmed ibnü Ressâm, 'Ikdü'd-düreri ve'l-le'âlî, 2/673)*

AREFE GÜNÜNÜN FAZÎLETLİ ZİKİR VE DUÂLARI

(10 Ağustos Cumartesi)

1) Arefe Sabahı (10 Ağustos Cumartesi) Sabah Namazından Sonra Başlayıp Bayramın Son Günü (14 Ağustos Çarşamba) İkindi Namazından Sonra Bitecek Teşrîk Tekbirleri

Teşrîk tekbiri, Kurban Bayramı günlerinde farz namazlardan sonra getirilen tekbirlerdir. Kurban Bayramı'nın ilk gününe "Yevm-i nahr", diğer üç gününe ise "Eyyâmü't-teşrîk (teşrîk günleri)" denir. Bayramdan bir gün önceki güne de "Arefe günü" denir. Arefe günü sabah namazından îtibâren bayramın dördüncü gününün ikindi namazına kadar, yirmi üç farz namazının arkasından birer defa:

«اَللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ.»

"Allâh en büyüktür, Allâh en yücedir. Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden daha büyüktür. (O) **Allâh en büyüktür. Bütün hamdler Allâh'a mahsustur."** diye tekbîr getirilir ki, buna "Teşrîk tekbiri" denir.

İbnü'l-Cevzî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: **"Kurban Bayramı gecesinden îtibâren teşrik** (bayram) **günlerinin sonuna kadar her farz namazın ardından üç kere çokça tekbîr getirin, zîrâ o günahları tamâmen göçük altında bırakır."** *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâili'l-eyyâmi ve'ş-şühûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:32a; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/154)*

2) Arefe günü duâ etmek **Rasûlüllâh** ﷺin sünnetlerindendir. Nitekim **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*: "Ben **Rasûlüllâh** ﷺi yemek dilenen fakirler gibi ellerini göğsüne doğru tutarak Arafat'ta duâ ederken gördüm." demiştir. *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, rakam:2892, 3/189)*

Arefe günü yapılan duâ reddedilmez. Nitekim hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: **"Arefe günü olduğu zaman Allâh-u Te'âlâ rahmetini yayar, bu nedenle o günden çok** (cehennemden) **âzâd hiçbir günde yoktur. Her kim Arefe günü Allâh-u Te'âlâ'dan dünyâ ve âhiret istekleriyle alâkalı bir hâcetini dilerse kendisi için o isteğini yerine getirir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/152)*

Arefe günü yapılacak duâların en fazîletlisi **Tirmizî** *(Rahimehullâh)* ve diğerlerinin **Amr ibni Şu'ayb**'ın, babası vâsıtasıyla dedesinden (Abdullâh ibni Amr ibni'l-Âs'dan) *(Radıyallâhu Anhüm)* rivâyet ettikleri: **"Duâların en hayırlısı Arefe günü yapılan duâdır. (O gün) benim ve benden önceki peygamberlerin söylediklerinin en hayırlısı ise: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd yalnız O'na mahsustur ve O her şeye Kādir'dir.'** (sözüdür)**."** *(et-Tirmizî, es-Sünen, ed-De'avât:123, rakam:3585, 5/572; el-Beyhakî, Ma'rifetü's-süneni ve'l-âsâr, 8/289)* hadîs-i şerîfinde geçen duâdır.

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.» (100 kere)

3) İbnü Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Her kim Arefe gününde Kulhüvellâh'ı** (İhlâs Sûresi'ni) **1000 kere okursa istediği kendisine verilir."** *(el-Müstağfirî, ed-De'avât; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:284)*

4) Nitekim **İmâm-ı Mevsılî** *(Rahimehullâh)*, **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Her kim Arefe günü güneş batmadan önce (bir rivâyet 100 kere)**: 'Allâh'ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir kuvvet yoktur. Allâh ne dilerse o olur. Bütün nîmetler Allâh'tandır. Allâh ne dilerse o olur. Hayrın tamâmı Allâh'ın yed**(-i kudret)**indedir. Allâh ne dilerse o olur. Kötülüğü Allâh'tan başkası çeviremez.' derse Allâh-u Azze ve Celle onu şeytandan korur ve Arşı'nın fevkında** (bulunan bir melek tarafında)**n ona: 'Muhakkak ki sen Beni râzı ettin, seni râzı etmek de Bana düşer. Benden dilediğini iste, sana vereceğim.' diye nidâ eder."** *(el-Mu'âfî ibnü İsmâ'îl el-Mevsılî, Ünsü'l-munkati'în, 2/11; Ebû Tâlib el-Mekkî, Kûtü'l-kulûb, 1/128; İbnü 'Asâkir, Târîhu Dimeşk, 16/427; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/64; İbnü Hacer, el-İsâbe, 1/438-439; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/86)*

Zikrin Okunuşu:

«بِسْمِ اللهِ مَا شَاءَ اللهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، مَا شَاءَ اللهُ كُلُّ نِعْمَةٍ مِنَ اللهِ، مَا شَاءَ اللهُ اَلْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللهِ، مَا شَاءَ اللهُ لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا اللهُ.» (1 kere veyâ 100 kere)

5) Alî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre Arefe günü **Cibrîl, Mikâîl, İsrâfîl** ve **Hızır** *(Aleyhimüsselâm)*ın ikindi vaktindeki duâsı: "Her Arefe günü Arafat'ta **Cibrîl, Mîkâîl, İsrâfîl** ve **Hızır** *(Aleyhimüsselâm)* bir araya gelirler. **Cibril** *(Aleyhisselâm)*: **'Allâh ne dilerse o olur. Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur.'** der. **Mîkâil** *(Aleyhisselâm)* ona cevap vermek üzere: **'Allâh ne dilerse o olur. İzzetin tamâmı Allâh'tandır.'** der.

İsrâfîl *(Aleyhisselâm)* ona karşılık olarak: **'Allâh ne dilerse o olur. Bütün hayırlar Allâh'ın** (kudret) **elindedir.'** der. **Hızır** *(Aleyhisselâm)* ona mukābele etmek üzere: **'Allâh ne dilerse o olur. Kötülüğü Allâh'tan başka kimse savuşturamaz.'** der. Sonra dağılırlar ve bir dahaki sene o güne kadar bir araya gelmezler." *('Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/64; İbnü 'Asâkir, Târîhu Dimeşk, 16/427)*

Her Birinin Söylediği Zikirlerin Birlikte Okunuşu:

«مَا شَاءَ اللهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، مَا شَاءَ اللهُ كُلُّ الْعِزَّةِ مِنَ اللهِ، مَا شَاءَ اللهُ اَلْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللهِ، مَا شَاءَ اللهُ لَا يَدْفَعُ السُّوءَ إِلَّا اللهُ.»

5) Arefe Günü Okuyanın Duâlarını Kabûl Ettirecek ve Bütün Hacılara Dahî Şefâat Etme Salâhiyeti Kazandıracak Zikirler

Câbir ibni Abdillâh *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfe göre **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

"Herhangi bir Müslüman Arefe Günü'nün ikindisinde Mevkıf'te (Arafat vakfesinin yapıldığı yerde vakfeye) **durup yüzünü kıbleye döndürür de, sonra 100 kere:**

'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd yalnız O'na mahsustur ve O her şeye Kādir'dir.' derse, daha sonra 100 kere Kulhüvellâhu Ehad (İhlâs Sûresi**) okursa, daha sonra da 100 kere:**

'Ey Allâh! İbrâhîm'e ve İbrâhîm'in âline salât ettiğin gibi, Muhammed'e ve Muhammed'in âline de (öylece) **salât eyle. Zîrâ Sen hamde** (övgüye) **lâyık olansın ve pek ulusun. Onlarla berâber bize de salât** (rahmet) **eyle.' derse mutlakā Allâh-u Te'âlâ:**

'Ey meleklerim! Bu kulumunun mükâfatı ne olsun? Beni tesbîh etti, Beni tehlîl (tevhîd) **etti, Beni tekbîr etti, Bana tâzimde bulundu, Beni**(m yüce hakkımı) **tanıdı, Bana övgüde bulundu ve peygamberime salât etti. Ey meleklerim! Şâhit olun ki muhakkak ben kendisi için** (günahlarını) **mağfiret ettim ve onu**(n bu zikirlerini) **kendisine şefâatçi yaptım** (da duâlarını kabûl ettim)**. Benim bu kulum Benden** (Arafat'ta bulunan herkesin ibâdetlerini kabûl etmemi) **isteyecek olsa dahî elbette onu mevkıf ehlinin hepsi** (vakfede bulunan herkes) **hakkında şefâatçi kılarım.' buyurur."** *(el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3780, 5/502)*

Zikirlerin Sırasıyla Okunuşu:

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.» (100 kere)

«أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،

﴿قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ ۞ اَللهُ الصَّمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾ (100 kere)

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ.» (100 kere)

AREFE GÜNÜ RASÛLÜLLÂH ﷺ İN VE SAHÂBE-İ KİRÂMIN OKUDUĞU BÂZI DUÂLAR

1) İbnü Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** ﷺin Arafat'ta okuduğu duâlardan biri de şu duâdır:

"Ey Allâh! Sen benim yerimi görmektesin, sözümü işitmektesin, gizlimi açığımı bilmektesin, işlerimden hiçbir şey Sana gizli değildir. Ben, durumu kötü olan, muhtâc durumda kalan, yardım dilenen, sığınak arayan, korkak ve ürkek bir hâlde günahlarını ikrâr ve îtirâf eden biriyim. Dilencilerin isteyişi gibi Sana yalvarıyorum, zelil ve günahkâr birinin yönelişiyle Sana yöneliyorum.

Zarâra uğramış, korku içinde kalmış, boynu Sana karşı bükülmüş, gözleri Senin için dolmuş, bedeni Senin için zayıflamış ve burnu (secdeye vararak) **toprağa bulanmış birinin yalvarışıyla duâ ediyorum. Ey Allâh! Ey istenilenlerin en hayırlısı! Ey verenlerin en hayırlısı! Sen beni Sana yalvarıp da mahrum olan biri yapma, Sen bana karşı çok esirgeyici ve acıyıcı ol."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:11405, 11/174)*

Duanın Okunuşu:

«اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ تَرٰى مَكَانِي وَتَسْمَعُ كَلَامِي وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَتِي وَلَا يَخْفٰى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي، أَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ الْمُسْتَغِيثُ الْمُسْتَجِيرُ الْوَجِلُ الْمُشْفِقُ الْمُقِرُّ الْمُعْتَرِفُ بِذُنُوبِهِ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمَسَاكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الذَّلِيلِ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الْمَضْرُورِ، مَنْ خَضَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ وَفَاضَتْ لَكَ عَيْنَاهُ وَنَحَلَ لَكَ جَسَدُهُ وَرَغِمَ أَنْفُهُ، اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي بِدُعَائِكَ شَقِيًّا وَكُنْ بِي رَؤُوفًا رَحِيمًا يَا خَيْرَ الْمَسْؤُولِينَ وَيَا خَيْرَ الْمُعْطِينَ.»

2) Tirmizî *(Rahimehullâh)*ın ***"es-Sünen"***inin "De'avât (Duâlar)" bölümünde Arafat duâlarından olarak **Alî** *(Radıyallâhu Anh)*dan nakledilen şu duâ da yer alır:

"Ey Allâh! Diyebildiklerimiz kadar ve diyebildiklerimizden çok daha hayırlı olan bütün hamdler yalnız Sana mahsustur. Ey Allâh! Namazım, ibâdetlerim, hayâtım ve ölümüm yalnız Senin içindir. Dönüşüm yalnız Sana'dır, (öldüğümde) bütün bıraktıklarım ancak Sana âittir. Ey Allâh! Kabir azâbından, gönül vesvesesinden ve işlerin dağınıklığından Sana sığınırım. Ey Allâh! Rüzgârın getirdiği şeylerin (mikropların ve bulaşıcı hastalıkların) **şerrinden Sana sığınırım."** *(et-Tirmizî, ed-De'avât:88, rakam:3520, 5/537)*

Duânın Okunuşu:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ: «اَللّٰهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَإِلَيْكَ مَآبِي وَلَكَ رَبِّي تُرَاثِي، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَوَسْوَسَةِ الصَّدْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِيءُ بِهِ الرِّيحُ.»

3) Muhammed ibni Mervân *(Radıyallâhu Anh)*dan nakledildiğine göre **Alî** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir: "Yol imkânı bulduğum sürece, ben bu Arafat vakfesini aslâ terk etmeyeceğim. **Allâh-u Te'âlâ**'nın mutlakā şu dünyâda her gün ateşten âzâd ettiği kimseler vardır ama Arefe gününden daha ziyâde boyunların âzâd edildiği hiçbir gün yoktur. O hâlde sen o gün:

'Ey Allâh! Boynumu cehennemden âzâd eyle, benim için helûl rızkı geniş eyle, cinlerin ve insanların fâsıklarını benden defeyle.' demeyi çok yap. Zîrâ bugün benim yaptığım duâların geneli bundan ibârettir." *(İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/255; Hâfız İbnü Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu 'aşri Zilhıcce, sh:43)*

Duânın Okunuşu:

«اَللّٰهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَأَوْسِعْ لِي مِنَ الرِّزْقِ الْحَلَالِ، وَاصْرِفْ عَنِّي فَسَقَةَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ.»

4) Abdullâh ibni'l-Hâris *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyete göre **İbnü Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)* Arafat'ta yüksek sesle şu duâyı okurdu:

"Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. Onun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na *û*ittir. Hamd O'na mahsustur. O her şeye hakkıyla gücü yetendir. Ey Allâh! Bizi hidâyete ulaştır, bizi takvâ ile süsle, dünyâda da âhirette de bizi bağışla.

Ey Allâh! Ben Senin rızkından ve bahşişinden, tertemiz ve mübârek bir rızık istiyorum. Ey Allâh! Sen duâyı emrettin, kabûl edeceğine dâir Kendi Zâtın'a hükmettin. Sen vaadini bozmazsın ve sözünü yalan çıkarmazsın.

Ey Allâh! Hangi hayırları sevdiysen onları bize de sevdir ve (onlara ulaşmamızı) **kolay eyle, hangi şerleri çirkin gördüysen onları bize de çirkin göster ve bizi onlardan uzaklaştır. Ey acıyanların en merhametlisi! Bize İslâm'ı verdikten sonra İslâm'ı bizden söküp alma."** *(et-Taberânî, Fazlu 'aşri Zilhıcce, rakam:55, sh:58; ed-Du'â, rakam:878, 2/1208)*

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ اهْدِنَا بِالْهُدٰى، وَزَيِّنَّا بِالتَّقْوٰى، وَاغْفِرْ لَنَا فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولٰى، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ رِزْقِكَ وَعَطَائِكَ رِزْقًا طَيِّبًا مُبَارَكًا، اَللّٰهُمَّ أَمَرْتَ بِالدُّعَاءِ وَقَضَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ بِالْإِجَابَةِ، وَأَنْتَ لَا تُخْلِفُ وَعْدَكَ وَلَا تُكْذِبُ عَهْدَكَ، اَللّٰهُمَّ مَا أَحْبَبْتَ مِنْ خَيْرٍ فَحَبِّبْهُ إِلَيْنَا وَيَسِّرْهُ لَنَا، وَمَا كَرِهْتَ مِنْ شَرٍّ فَكَرِّهْهُ إِلَيْنَا وَجَنِّبْنَاهُ، وَلَا تَنْزِعْ مِنَّا الْإِسْلَامَ بَعْدَ إِذْ أَعْطَيْتَهُ لَنَا، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

5) Rivâyet edildiğine göre her kim Arefe gününde 100 kere:

«رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.»

"Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da güzel şeyler ver, âhirette de güzel şeyler ver ve bizi (afv-u mağfiret buyurarak) **o** (cehennem) **ateşin**(in) **azâbından koru."** duâsını okursa, **Allâh-u Te'âlâ** o kişiyi dünyâda güzel amel işlemeyi nasîb eder ve âhirette de **Allâh-u Te'âlâ**'nın cemâlini müşâhede ile müşerref kılınır. *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâili'l-eyyâmi ve'ş-şühûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:31b-32a)*

BAYRAM GECESİ VE GÜNÜNÜN VAZÎFELERİ

BAYRAM GECESİ YAPILACAK VAZÎFELER

(10 Ağustos Cumartesi'yi 11 Ağustos Pazar'a bağlayan gece)

Bayram gecesi ihyâsı müstehab olan gecelerdendir, dolayısıyla o gece bu namazla, tesbîh etmekle, Kur'ân-ı Kerîm okumakla, zikir ve duâ ile ihyâ edilmelidir. **Rasûlüllâh** ﷺ bayram gecelerini ibâdetle ihyâ edenlerin kalplerinin ölmeyeceğini ve îmân nurlarının sönmeyeceğini vaad etmiştir.

Bayram gecelerini, **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretmek, namaz kılmak ve diğer ibâdetlerle ihyâ etmek müstehaptır. *(Ebu'l-Ferac ibnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-Nûr fî fedâili'l-eyyâmi ve'ş-şuhûr, Süleymaniye Kütüphanesi, Nazîf Paşa, rakam:1575, verak:62; Necmüddîn el-Ğaytî, Kitâbu Leyleti'n-nısfi min Şa'bân, Süleymaniye Kütüphanesi, Reîsü'l-küttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:190-191)*

KURBAN BAYRAMI GECESİ NAMAZI

(10 Ağustos Cumartesi'yi 11 Ağustos Pazar'a bağlayan gece)

Nebî ﷺ'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **"Her kim bayram gecesinde iki rekât kılar da, her rekâtta on beş Fâtiha okursa** (peşine istediği sûreyi okuyup)**, bitirdiği zaman on beş Âyete'l-Kürsî, on beş Felak ve on beş de Nâs Sûresi'ni okursa** (peşine de on beş kere istiğfar ederse)**, Allâh-u Te'âlâ o kişinin ismini cennet ashâbı içinde yazar.**

Kendisi için gizli günahları da, âşikâr işlediği günahları da bağışlar, okuduğu her âyete mukābil kendisine bir hac, bir umre (sevâbı) **yazar ve bu kişi sanki İsmâ'îl** *(Aleyhisselâm)***ın zürriyetinden** (Rasûlüllâh ﷺ'in akrabâlarından) **yetmiş köle âzâd etmiş gibi olur, bunu kıldığı gece ile o cumâ arasında ölürse şehîd olarak ölür."** *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-Nûr; Ahmed ibnü Ressâm el-Hanbelî, 'Ikdü'd-düreri ve'l-le'âlî fî fezâili'ş-şühûr ve'l-eyyâm ve'l-leyâlî, 2/686; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/79)*

BAYRAM NAMAZINDAN SONRA KILINACAK ÇOK FAZÎLETLİ NÂFİLE NAMAZLAR (11 Ağustos Pazar günü)

1) *"Kudûrî"* şârihi **İmâm-ı Yûsuf el-Kâdûrî** *(Rahimehullâh)*ın nakline göre; **İmâm-ı Âzam** *(Rahimehullâh)*: "Bayram namazından sonra dilediğiniz gibi (nâfile) kılabilirsiniz, isterseniz de kılmazsınız." demiştir.

İmâm-ı Ebû Yûsuf *(Rahimehullâh)* ise: "Bayram namazından sonra dört rekât kılınır ki bu bana daha sevimlidir." demiştir.

İmâm-ı Âzam'ın talebelerinden olan evliyânın reîsi **Şekîk-i Belhî** *(Rahimehumellâh)* da bu hususta şöyle anlatmıştır: "Ben birtakım sâlihlere ve âbidlere yetiştim ki onlar bayram namazından sonra dört rekât (nâfile) kılıyorlardı. Zâten bu namaz benim katımda **Selmân-ı Fârisî** *(Radıyallâhu Anh)*dan isnâd ile sâbittir ki o rivâyete göre **Rasûlüllâh** ﷺ:

'Her kim ramazan ve kurban bayramlarında, imam bayram namazını kıldırdıktan sonra dört rekât kılar da, ilk rekâtında Fâtiha'dan sonra Sebbihisme Rabbike'l-e'lâ Sûresi'ni okursa, Allâh-u Te'âlâ'nın bütün nebîlerine inzâl buyurduğu tüm kitapları okumuş gibi (ecre nâil) **olur.**

İkinci rekâtında (Fâtiha'dan sonra) **Veşşemsi Sûresi'ni okursa, güneşin doğduğu vakitten battığı zamâna kadar üzerine doğduğu her şeyin mislince sevâba nâil olur.**

Üçüncü rekâtında (Fâtiha'dan sonra) **Vezzuhâ Sûresi'ni okursa, bütün yetimleri yedirmiş, içirmiş, onlara iyice bakım yapmış ve onlara temiz** (güzel) **elbiseler giydirmiş kadar sevâba nâil olur.**

Dördüncü rekâtında da (Fâtiha'dan sonra) **Kul Hüvellâhu ehad Sûresi'ni okursa, Allâh-u Te'âlâ onun geçmiş ve gelecek ellişer senelik günahını bağışlar.'** buyurmuştur." *(Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi'u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/164-165; Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63)*

2) Süfyân-ı Sevrî *(Radıyallâhu Anh)*: "Ramazan Bayramı namazından sonra 12 rekât namaz kılmak, Kurban Bayramı namazından sonra ise 6 rekât namaz kılmak müstehab sayılmıştır ki bu sünnettendir." demiştir. *(el-Ğazâlî, İhyâu 'ulûmi'd-dîn, 1/201; Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, rakam:2822, sh:705-706)*

3) İmâm-ı Hubeyşî *(Rahimehullâh)*ın naklettiğine göre kurban kesen kişinin kesim işleminin akabinde iki rekât namaz kılması sünnettendir ve bu iki rekâtta (ve sonrasında) yapılan duânın kesinlikle kabûl olunacağına dâir eser vârid olmuştur. *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, rakam:2826, sh:707)*

4) Rivâyet edildiği üzere; bayram namazından sonra evine girince iki rekât namaz kılar, her rekâtta Fâtiha'dan sonra üç kere Kevser Sûresi okur, böyle yapan fakir bir kimse ise kurban kesmiş sevâbı kazanır, yok eğer zengin ise o zaman kurban keser ve akabinde:

"Şüphesiz namazım, kurbanım, hayâtım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan **Allâh**'a âittir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum. Ben Müslümanların ilkiyim. Ey **Allâh**! Bu benim (cehennemden kurtuluş) fidyemdir, eti etime, kanı kanıma, kemiği kemiğime karşı gelsin. **İlâhî**! Dostun **İbrâhîm** Aleyhisselâm'dan (kurbanını) kabûl ettiğin gibi benden de kabûl eyle." diye duâ eder. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63-64)*

Duânın Okunuşu:

«إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ، اَللّٰهُمَّ هٰذَا فِدَائِي لَحْمُهَا بِلَحْمِي وَدَمُهَا بِدَمِي وَعَظْمُهَا بِعَظْمِي إِلٰهِي تَقَبَّلْ مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

5) İbnü'l-Cevzî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺin şöyle buyurduğu nakledilmiştir: **"Her kim bayram gününde, her rekâtında 1 kere Fâtiha, 11 kere de İhlâs Sûresi okuyarak dört rekât** (nâfile namaz) **kılar, namazdan sonra 100 kere de istiğfâr edip bunların sevâbını Müslümanların ölülerine bağışlarsa, şüphesiz Allâh-u Tebârake ve Te'âlâ onların her birinin kabrine onları sevindirecek sadakaları** (rahmetleri) **ulaştırır.** (O zaman) **onlar**(ın ruhları) **Allâh-u Te'âlâ'nın**

huzûrunda durup: 'Ey Allâh! Bu vakitte bizi sevindireni Sen de sevindir, onu affet ve cennete girdir.' derler. Bunun üzerine Allâh-u Te'âlâ onlara: 'Bu kişi öldüğü zaman onun üzerine bin rahmet indireceğim ve cennette(ki makāmını) **bin derece yükselteceğim.' buyurur."** *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâili'l-eyyâmi ve'ş-şühûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:32a-32b)*

BAYRAM GÜNÜNÜN ZİKİRLERİ (11 Ağustos Pazar günü)

1) İki Bayramda Rasûlüllâh ﷺ'in Okuduğu Mühim Bir Duâ

Abdullâh ibni Mes'ûd *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır: **"Rasûlüllâh ﷺ'in iki bayramda yaptığı duâsı: 'Ey Allâh! Muhakkak ki ben Senden** (rızan üzere yaşanıp nihâyete erecek) **tertemiz bir hayat, istikāmet üzere bir ölüm, rüsvây etmeyen ve ayıplarımı açmayan bir dönüş**(le âhirete gidiş) **istiyorum.**

Ey Allâh! Bizi (tevbe fırsatı tanımadan) **ansızın helâk etme, âniden azâbınla yakalama ve bizi herhangi bir hak ve vasiyet**(i icrâ edecekken imkânımızı kaybetmekten, aceleye ve telâşa düşmek)**ten** (dolayı) **kifâyetsiz** (yetersiz) **bırakma.**

Ey Allâh! Biz Senden iffet (günahlardan utanma duygusu)**, zenginlik** (insanlara muhtâc olmama)**, takvâ** (haramlardan sakınma vasfı)**, hidâyet** (doğru yola erişme) **ve dünyâ ile âhiretin güzel âkıbetini istiyoruz. Ayrıca Senin dînin hakkında şüphe etmekten,** (haktan) **ayrılıktan, riyâ ve süm'adan** (gösterişten ve işittirmekten) **Sana sığınıyoruz.**

Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren (Allâh)**! Bizi hidâyet buyurduktan sonra kalplerimizi kaydırma ve bize tarafından bir rahmet bahşet. Şüphesiz ki** (karşılık beklemeden bolca bağış yapan) **Vehhâb Sensin, ancak Sen.' şeklinde idi."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, rakam:7572, 7/306)*

Duânın Okunuşu:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِيشَةً نَقِيَّةً وَمِيتَةً سَوِيَّةً وَمَرَدًّا غَيْرَ مُخْزٍ وَلَا فَاضِحٍ، اَللّٰهُمَّ لَا تُهْلِكْنَا فَجْأَةً وَلَا تَأْخُذْنَا بَغْتَةً وَلَا تُعْجِلْنَا عَنْ حَقٍّ وَلَا وَصِيَّةٍ، اَللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْعَفَافَ وَالْغِنٰى وَالتُّقٰى وَالْهُدٰى وَحُسْنَ عَاقِبَةِ الْاٰخِرَةِ وَالدُّنْيَا، وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَالشِّقَاقِ وَالرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ فِي دِينِكَ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ! لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.»

2) Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: **"Her kim iki bayramın her birinde bayram namazından önce 400 kere: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, O'nun hiçbir ortağı yoktur, Mülk O'na âittir, hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür, Kendisi ise hiç ölmeyecek diridir. Tüm hayırlar O'nun** (kudret) **elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir.' derse Allâh-u Te'âlâ onu 400 hûrî ile evlendirir, 400 köle âzâd etmiş gibi olur, Allâh-u Te'âlâ bu kişi için kıyâmet günü şehirler binâ etmek ve ağaçlar dikmek üzere melekler görevlendirir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/162)*

İbnü'l-Cevzî *(Rahimehullâh)* ***"Kitâbu'n-Nûr"*** isimli eserinde bu rivâyete yer verirken, bu zikri bayram gecesi 400 kere okuyana yüz köle âzâdı sevâbı yazılacağını, 1000 kere okuyan için ise bu zikrin cehennemden kurtuluş fidyesi olacağını zikretmiştir. *(İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâili'l-eyyâmi ve'ş-şühûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:32a)*

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

3) Hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: **"Her kim bayram günü 300 kere 'Allâh'ı hamd ile tesbih ederim.' der de sevâbını Müslümanların ölmüşlerine hediye ederse, her kabre bin nur girer, bu kişi öldüğü zaman da Allâh-u Te'âlâ onun kabrine bin nur girdirir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:144; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:269-270)*

Zührî *(Radıyallâhu Anh)*: "Ben bu ameli **Enes** *(Radıyallâhu Anh)*dan işittiğimden beri hiçbir bayram terk etmedim." demiştir. **Enes** *(Radıyallâhu Anh)* da: "Ben bu ameli **Rasûlüllâh** ﷺden işittiğimden beri hiçbir bayram terk etmedim." demiştir. *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:270; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:144)*

Diğer bir rivâyete göre: "100 kere okuyup ölülere hediye edenin günahları bağışlanır." *(Ebu'l-Yüsr 'Âbidîn, Tenbîhü'l-kulûbi'n-nâ'ime, sh:156)*

Zikrin Okunuşu:

(300 kere) «سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ.»

4) **Üchûrî** ve **Venâî** *(Rahimehumellâh)*ın nakline göre eserde şöyle vârid olmuştur:

وَرَدَ فِي أَثَرٍ: «مَنِ اسْتَغْفَرَ يَوْمَ عِيدٍ مِائَةَ مَرَّةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ، لَا يَبْقٰى فِي دِيوَانِهِ شَيْءٌ مِنَ الذُّنُوبِ إِلَّا مُحِيَ عَنْهُ وَيَكُونُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ اٰمِنًا مِنْ عَذَابِ اللهِ.»

"Her kim bayram günü sabah namazından sonra yüz kere istiğfâr ederse, (amel) defterinde günahlardan (geriye) bir şey kalmaz, hepsi silinir ve o kişi kıyâmet gününde **Allâh-u Te'âlâ**'nın azâbından emîn olur." *(el-Üchûrî, Fezâilü şehri Ramazân, sh:226; Muhammed ed-Dimyâtî, Nihâyetü'l-emel, 2/392)*

5) İki Bayram Günlerinde Okunacak Enbiyâ Duâları

Ömer ibni Abdilazîz *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir: "Bayram gününde babanız **Âdem** *(Aleyhisselâm)*ın dediği gibi:

'Ey Rabbimiz! Biz (emrine muhâlefet edip, kendimizi cennetten çıkartacak iş yaparak) **nefislerimize zulmettik. Eğer Sen bizim için** (günahlarımızı) **bağışlamada bulunmazsan ve bize acımazsan andolsun ki elbette biz** (iki cihanda da en büyük zarar ve) **hüsrâna uğrayanlardan oluruz."** *(el-A'râf Sûresi:23)* duâsı ile: **'Ey Rabbimiz! Biz** (Senin dînine) **îmân ettik, öyleyse bizim için** (günahlarımızı) **bağışlamada bulun ve bize acı. Zâten merhametlilerin en hayırlısı ancak Sensin.** (Zîrâ ana-babamız dâhil, kimse bize Senin kadar acıyamaz ve fayda sağlayıp zarardan kurtaramaz.)' *(Müminûn Sûresi:109)* deyin. Ayrıca **İbrâhîm** *(Aleyhisselâm)*ın dediği gibi: **'O Zat ki;** (evlâ olanı terk etme gibi yapabileceğim herhangi bir) **hatâmı, cezâ günü benim için bağışlayacağını ummaktayım.'** *(es-Şu'arâ Sûresi:82)* deyin.

Yine böylece **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*ın dediği gibi: **'Ey Rabbim! Gerçekten ben nefsime zulmettim** (kendime yazık ettim)**, artık benim için** (hatâmı) **bağışla.'** *(el-Kasas Sûresi:16)* deyin.

Bir de **Yûnus** *(Aleyhisselâm)*ın dediği gibi: **'Senden başka hiçbir ilâh yoktur.** (Zulümden) **Seni tenzîh ederim. Gerçekten de ben** (nefsine yazık eden) **zâlimlerden oldum.'** *(el-Enbiyâ Sûresi:87)* deyin." *(Muhammed ibnü 'Alî Hırid et-Terîmî, el-Vesâilü'ş-şâfi'a, sh:216)*

Âyet-i Kerîmelerin Okunuşları ve Adetleri:

﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾،

﴿رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ (40 ya da 70 kere)

﴿وَالَّذِى اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لِى خَطِيٓـَٔتِى يَوْمَ الدِّينِ﴾ (30 kere)

﴿رَبِّ اِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَاغْفِرْ لِى﴾ (20 kere)

﴿لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّى كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ (40 kere)

MUHARREM AYINDA OKUNACAK MÜHİM DUÂLAR

SENE SONU DUÂSI

29 Zülhicce 1440 / 30 Ağustos Cumâ 2019

İmâm-ı Safûrî *(Rahimehullâh)* gibi ulemâdan rivâyet olunduğuna göre: "Her kim Zülhicce'nin sonunda (30 Ağustos Cumâ günü güneş batmadan önce) 3 kere:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلُمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلٰى عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائَتِي عَلٰى مَعْصِيَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَأَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي مِنْكَ يَاكَرِيمُ! وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اٰمِينَ!»

'Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana cezâ vermeye kādirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin. Ey Allâh! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin. Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. Efendimiz Muhammed'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle. Âmîne!' derse, şeytan: 'Biz, bir sene yorulup bu günahları işletmek için bunca zahmet çektik, o ise bir anda hepsini sildirdi.' deyip yüzüne toprak saçarak kaçar." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165-166; ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:71; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:69; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:298-299)*

SENE BAŞI DUÂSI

1 Muharrem 1441 / 31 Ağustos Cumartesi 2019

1) Sıbt ibnü'l-Cevzî *(Rahimehullâh)* gibi bâzı ulemâdan nakledilen rivâyete göre: "Her kim Muharrem ayının evvelinde (30 Ağustos Cumâ'yı 31 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gece veyâ en geç 31 Ağustos Cumartesi günü) 3 kere:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، اَلْحَيُّ الْكَرِيمُ، اَلْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ، اٰمِينَ!»

'Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Bütün hamdler, âlemlerin Rabbi olan Allâh'a âittir. Salât-ü selâm, Efendimiz Muhammed'in ve âl-i ashâbının tamâmının üzerine olsun. Ey Allâh! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur)**. Hayy'sın, Kerîm'sin** (hakîkî hayat sâhibi de, kerem sâhibi de ancak Sensin)**. Hannân'sın, Mennân'sın** (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimiz'sin)**.**

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) **kabûl eyle!**

Allâh-u Te'âlâ, Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed ﷺ'e, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyti'nin tamâmına salât ve selâm eylesin. Âmîne!' derse, şeytan: 'Ömrünün kalan kısmında kendisini güvenceye aldı, artık biz bu kişiden ümidi kestik.' der ve **Allâh** *(Celle Celâlühû)* ona, kendisini şeytan ve etbâından sene boyunca korumak üzere iki melek görevlendirir." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/156; Sıbt ibnü'l-Cevzî, Mir'âtü'z-zemân fî tevârîhi'l-a'yân, 22/180; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165; ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:70-71; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:69)*

2) Abdülhamîd Kuds *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; **Ahmed Zeynî Dehlân** *(Rahimehullâh)* ***"Sefîne"*** adlı risâlesinde **İmâm-ı Ğazâlî** *(Rahimehullâh)*ın şöyle anlattığını nakletmiştir: "Ben hicrî yıllardan yeni bir senenin ilk gününde Mekke-i Mükereme'de Ka'be'yi tavâf ederken **Hızır** *(Aleyhisselâm)*ı görsem diye hatırıma geldi ve bunun için duâ etmeyi **Allâh-u Te'âlâ** bana ilhâm etti. Ben de **Hızır** *(Aleyhisselâm)*la buluşmak için **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvardım. Daha duâ etmeyi bitirmemiştim ki birden **Hızır** *(Aleyhisselâm)*ı metafta (tavaf alanında) gördüm. Hemen onunla berâber tavâf etmeye, onun yaptığını yapmaya ve söylediklerini söylemeye başladım.

Tavaftan sonra Ka'be-i Muazzama'yı görecek şekilde bir yere oturdum. O anda **Hızır** *(Aleyhisselâm)* bana yönelerek: **'Ey Muhammed Ğazâlî! Seninle benim böyle bir günde, bu Harem-i Şerîf'te bir araya gelmemizi Allâh-u Te'âlâ'dan istemene sebep olan şey nedir?'** dedi.

Ben de: 'Efendim! Bu yeni bir senedir. Ben de bu seneyi sizin duâ ve ibâdetlerinizi yaparak karşılamak istedim.' deyince 'Peki öyleyse (Allâh rızâsı için) namaz kıl, ardından şu duâyı yap.' buyurdu." *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:70-73)*

Hızır *(Aleyhisselâm)*ın Yeni Yıl Duâsı

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَ أَنْ تُصَلِّيَ وَتُسَلِّمَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَعَلٰى اٰلِهِمْ وَصَحْبِهِمْ أَجْمَعِينَ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي مَا مَضٰى وَتَحْفَظَنِي فِيمَا بَقِيَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ مُقْبِلَةٌ لَمْ أَعْمَلْ فِي ابْتِدَائِهَا عَمَلًا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ زُلْفٰى غَيْرَ تَضَرُّعِي إِلَيْكَ، فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُوَفِّقَنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي مِنَ الْقِيَامِ لِمَا لَكَ عَلَيَّ مِنْ طَاعَتِكَ، وَأَلْزِمْنِي الْإِخْلَاصَ فِيهِ لِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ فِي عِبَادَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ إِتْمَامَ ذٰلِكَ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هٰذِهِ السَّنَةِ الْمُقْبِلَةِ، يُمْنَهَا وَيُسْرَهَا وَأَمْنَهَا وَسَلَامَتَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهَا وَصُدُودِهَا وَعُسْرِهَا وَخَوْفِهَا وهَلَكَتِهَا، وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ أَنْ تَحْفَظَ عَلَيَّ فِيهَا دِينِيَ الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي وَدُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَتُوَفِّقَنِي فِيهَا إِلٰى مَا يُرْضِيكَ عَنِّي فِي مَعَادِي، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللهُ عَلٰى سَيِّدِنَا وَحَبِيبِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، ﴿دَعْوٰيهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾، اٰمِينَ!»

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! Ben Senin Zâtın hürmetine yine Senden isterim ki Efendimiz Muhammed'e, diğer nebîlere ve rasullere, her birerlerinin Ehl-i Beyti'nin ve sahâbesinin cümlesine salât-ü selâm edesin, benim için geçmişte olanları bağışlayasın, gelecekte de beni koruyasın. Ey acıyanların en merhametlisi (bu duâmı kabûl edesin)**!**

Ey Allâh! Bu bana yönelen yeni bir senedir ki; ben bunun bidâyetinde Sana yalvarmamdan başka beni Sana mânen tam mânâsıyla yaklaştıracak hiçbir amel işlemedim. O hâlde Senden dilerim ki üzerimde bulunan Sana ibâdet ve tâatte bulunma hakkını ödeyebilmem için Seni benden râzı kılacak amellere beni muvaffak edesin. Sen bana keremli Zâtın'a karşı ibâdet ederken ihlâslı olma sıfatını dâimâ nasîb eyle. Yine Senden lütfunla ve rahmetinle bu ihlâs nîmetini bana tamamlamanı niyâz ederim. Ey Allâh! Şüphesiz ben Senden bu gelen senenin hayırlarını, uğurlarını, kolaylıklarını, emniyetlerini ve selâmetlerini dilerim. Bu gelecek yılın şerlerinden, engellemelerinden, zorluklarından, korkularından ve tehlikelerinden Sana sığınırım. Ben Senden rağbetle niyâz ederim ki işlerimin temeli olan dînimi (Ehl-i Sünnet îtikādımı) **bu sene de benim üzerimde dâim kılasın.**

Geçimim kendisinde olan dünyâmı da bu sene bana muhâfaza buyurasın. Bu senede beni, âhiretimde Seni benden râzı edecek amellere muvaffak kılasın. Ey keremlilerin en kerîmi! Ey acıyanların en rahîmi (bu duâlarımı kabûl eyle)**! Allâh-u Te'âlâ Efendimiz ve sevgilimiz Muhammed'e, Ehl-i Beyti'ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin. 'Onların** (cennet ehlinin) **oradaki duâları: 'Ey Allâh!** (Bütün kusurlardan) **tenzih Sana.'** (diyerek, **Allâh-u Te'âlâ**'ya takdis ve övgü ifâde eden tesbîh kelimeleri olacak)**dır. Oradaki** (karşılaşmalar esnâsında birbirlerine 'Güzel yaşam dileme' anlamında söyleyecekleri) **tahiyyeleri ise** ('İstenmedik tüm şeylerden kurtuluş sizin üzerinize olsun.' mânâsını ifâde eden) **'Selâm'** (lafzı)**dır. Duâlarının sonu ise şudur: 'Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur.' duâsıdır. Âmîne!"** *('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr, sh:70-73)*

3) Ebu'l-Leys es-Semerkandî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; Muharrem ayının evvelinde (30 Ağustos Cumâ'yı 31 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gece veyâ en geç 31 Ağustos Cumartesi günü) şu duânın 1000 kere okunması çok fazîletlidir:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، وَأَنْتَ الْمَلِكُ الْقَدِيمُ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَأَسْتَكْفِيكَ مَؤُونَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اٰمِينَ!»

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! İşte bu yeni bir senedir. Sen Kadîm (evveli olmayan) **bir pâdişahsın. Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ben Senden, bu senenin hayrını ve bu sene içinde olacakların hayırlı olmasını dilerim. Bu senenin şerrinden ve içinde olacakların şerlerinden Sana sığınırım. Bu senenin sıkıntılarından ve** (ibâdetlerden alıkoyacak) **meşgûliyetlerinden** (kurtulmam için) **Senin bana kâfî gelmeni talep ederim. Âmîne!"** *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:334)*

1000 kere okuma fırsatı bulamayanlar 100 kere okuyabilirler. Ona da imkân bulamazlarsa 11, 7 veyâ 3 kere okumayı ihmâl etmesinler.

SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI

29 Zülhicce 1440 / 30 Ağustos Cumâ 2019
1 Muharrem 1441 / 31 Ağustos Cumartesi 2019

Hasen el-Adevî *(Rahimehullâh)*ın ***"en-Nefahâtü'n-Nebeviyye"*** isimli eserindeki nakline göre **İbni Hacer** *(Rahimehullâh)*ın, senediyle **Hafsa** *(Radıyallâhu Anhâ)* vâlidemizden ve **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte:

"Zülhicce'nin son günü (30 Ağustos Cumâ) **ile Muharrem'in ilk gününü** (31 Ağustos Cumartesi'yi) **oruçlu geçiren kişi geçen seneyi oruçla bitirip, gelecek seneye oruçla başlamış olur, bu nedenle Allâh-u Te'âlâ o kimse için elli senelik** (günahları da olsa) **kefâret yazar."** buyrulmuştur. *(Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:68; İbnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-nûr, Süleymâniye Ktp. Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:45a; Yûsuf ibnü Hasen el-Hanbelî, et-Tahrîcü's-sağîr, rakam:929, sh:165; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/90; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/106; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167)*

İbnü'l-Bennâ *(Rahimehullâh)*: "Hadîs-i şerîfin isnadları zayıfsa da birçok tarikten geldiği için birbirine eklendiğinde kuvvet ifâde eder." demiştir.

Ebu'l-Fazl el-Irâkî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; bu hadîse bâzı ulemâ zayıf dediyse de bâzı ulemâ hasen hattâ bâzı muhaddisler sahih demişlerdir. *(Yûsuf ibnü Hasen el-Hanbelî, et-Tahrîcü's-sağîr, rakam:929, sh:165)*

MUHARREM HİLÂLİ GÖRÜLDÜĞÜNDE (30 Ağustos Cumâ Akşamı) OKUNACAK DUÂ

Hilâl gören kişi tekbir getirerek 30 kere Fâtiha-i Şerîfe okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu, o ay boyunca hıfzında ve emânında saklar. Hilâl görme duâları ***"Ramazan-ı Şerîf Risâlesi"***nin baş taraflarında (sh:18-24) zikredilmiştir ki bunların tatbîkinde çok büyük faydalar vardır.

Rasûlüllâh ﷺ: "Muharrem'in hilâlini gördüğünüz zaman şöyle deyin." buyurmuştur: **"Yeni seneye, yeni aya, yeni güne ve yeni saate merhabâ. Yanımda hazır bulunanlara, özellikle iki yazıcı meleğe merhabâ.**

(Ey melekler!) **Benim amel defterime: 'Rahman ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! Ben şuna dâir şâhitlikte bulunuyorum ki; gerçekten Allâh'tan başka hiçbir ilah yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur.**

Şuna da şâhitlik ederim ki hiç şüphesiz Muhammed O'nun kulu ve Rasûlü'dür. Muhakkak ki cennet de haktır, cehennem de gerçektir. Kıyâmet gelecektir, onda hiç şüphe yoktur ve gerçekten Allâh kabirlerde bulunanları diriltecektir.' diye yazın."
(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48)

Duânın Okunuşu:

«مَرْحَبًا بِالسَّنَةِ الْجَدِيدَةِ وَالشَّهْرِ الْجَدِيدِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ وَالسَّاعَةِ الْجَدِيدَةِ، وَمَرْحَبًا بِالْكَاتِبِ وَالشَّاهِدِ وَالشَّهِيدِ، اُكْتُبَا فِي صَحِيفَتِي بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ.»

MUHARREM AYININ NÂFİLE NAMAZLARI

MUHARREM AYI NAMAZLARI

İlk Gece (30 Ağustos Cumâ'yı 31 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gece) Namazları:

1) Muharrem'in ilk gecesinde her rekâtta bir Fâtiha, on Âyete'l-Kürsî ve on İhlâs okuyarak on rekât kılınır. Sonra eller kaldırılarak kendisi, anne babası ve tüm inanan erkeklerle kadınlar için istiğfarda bulunulduktan sonra:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلُمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلٰى عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائَتِي عَلٰى مَعْصِيَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ

الثَّوَابَ، فَأَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي مِنْكَ يَاكَرِيمُ! وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اٰمِينَ!»

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana cezâ vermeye kādirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin.

Ey Allâh! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sahibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin.

Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. Efendimiz Muhammed'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle. Âmîne!" duâsı okunur.

Her kim bu duâyı namazın akabinde bir kere dahî okursa, **Allâh-u Te'âlâ** o kuluyla Kendi arasında bulunan bütün günahları bağışlar, o kişinin amellerini kabûl eder ve şeytan: "Vay başımıza gelenlere! Bir senelik yorgunluğumuzun tümü şu anda boşa gitti." der. *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:36)*

İlk Gün (31 Ağustos Cumartesi Günü) Namazları

Muhammed Hakkı *(Rahimehullâh)*ın nakline göre; Muharrem'in ilk gününde dilediği sûrelerle iki rekât kılan, daha sonra ellerini kaldırarak:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ رَبِّي قَدِيمٌ وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَأَسْتَكْفِيكَ مَؤُونَتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اٰمِينَ!»

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! Sen Kadîm (evveli olmayan) bir Rabsin. İşte bu yeni bir senedir. Ben Senden, bu senenin hayrından istiyorum, şerrinden de Sana sığınıyorum. Ey celâl ve ikrâm sâhibi!

Ey Allâh! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur)**. İşte bu yeni bir senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni şeytandan koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Âmîne!"** duâsını okuyan kişi için **Allâh-u Te'âlâ** bir melek görevlendirir ki, o melek şeytanı o kişiden uzaklaştırır, **Allâh-u Te'âlâ** nefsine karşı hareket etme hususunda ona yardım eder, râzı olduğu işlere onu muvaffak kılar ve bütün işlerinde o kişiye kolaylıklar ihsân eder." *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:36; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-'âşûriyye, sh:68)*

OKUYANDAN, BULUNDUĞU KİŞİDEN VE MAHALDEN CİNLERİ, ŞERLERİ VE HASTALIKLARI UZAKLAŞTIRAN DUÂ

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،(اَلْحَمْدُ للهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ) هٰذَا كِتَابٌ (مِنَ اللهِ وَ)مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ (اللهِ) رَبِّ الْعَالَمِينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِلٰى مَنْ طَرَقَ الدَّارَ مِنَ الْعُمَّارِ وَالزُّوَّارِ وَالصَّالِحِينَ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمٰنُ! أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْحَقِّ سَعَةً، فَإِنْ تَكُ عَاشِقًا مُولَعًا أَوْ فَاجِرًا مُقْتَحِمًا أَوْ رَاغِبًا حَقًّا أَوْ مُبْطِلاً، هٰذَا كِتَابُ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى يَنْطِقُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ، ﴿إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾، وَ﴿رُسُلُنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ﴾، اُتْرُكُوا صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا وَانْطَلِقُوا إِلٰى عَبَدَةِ الْأَصْنَامِ وَإِلٰى مَنْ يَزْعُمُ أَنَّ مَعَ اللهِ إِلٰهًا اٰخَرَ ﴿لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾، يُغْلَبُونَ، ﴿حٰمٓ﴾، لَا يُنْصَرُونَ، ﴿حٰمٓ ۞ عٓسٓقٓ﴾، (حٰمٓ ۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ) تَفَرَّقَ أَعْدَاءُ اللهِ وَبَلَغَتْ حُجَّةُ اللهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾.» («بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَمِنَ اللهِ وَإِلَى اللهِ وَلَا غَالِبَ إِلَّا اللهُ وَلَا أَحَدَ سِوَى اللهِ وَلَا أَحَدَ مِثْلَ اللهِ، بِسْمِ اللهِ، أَسْتَفْتِحُ بِاللهِ وَأَتَوَكَّلُ عَلَى اللهِ، أُعِيذُ صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا فِي حِرْزِ اللهِ حَيْثُ كَانَ وَحَيْثُمَا تَوَجَّهَ لَا تَقْرَبُوهُ وَلَا تُفْزِعُوهُ وَلَا تُضَارُّوهُ قَاعِدًا كَانَ أَوْ قَائِمًا وَلَا فِي الْأَكْلِ وَلَا فِي الشُّرْبِ وَلَا فِي الْاِغْتِسَالِ وَلَا فِي كُلِّ حَالٍ مِنَ الْأَحْوَالِ وَلَا بِاللَّيْلِ وَلَا بِالنَّهَارِ وَكُلَّمَا سَمِعْتُمْ ذِكْرَ كِتَابِي فَأَدْبِرُوا عَنْهُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ غَالِبُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأُعِيذُهُ بِاللهِ وَبِعِزَّةِ اللهِ وَقُدْرَتِهِ وَبِمَا اسْتَنَارَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَأَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَهُوَ مَكْتُوبٌ تَحْتَ الْعَرْشِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ.»)

«يَا كَبِيرَ كُلِّ كَبِيرٍ! (يَا خَبِيرُ!) يَا سَمِيعُ! يَا بَصِيرُ! يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ! يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ! يَا عِصْمَةَ الْبَائِسِ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ! يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ! يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ! يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ! أَسْأَلُكَ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ! وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْمُضْطَرِّ الضَّرِيرِ، أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَبِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِأَسْمَائِكَ الثَّمَانِيَةِ التَّامَّةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلٰى قَرْنِ الشَّمْسِ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي هٰذِهِ.»

OKUYANDAN, BULUNDUĞU KİŞİDEN VE MAHALDEN CİNLERİ, ŞERLERİ VE HASTALIKLARI UZAKLAŞTIRAN DUÂ

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، (اَلْحَمْدُ للهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ) هٰذَا كِتَابٌ (مِنَ اللهِ وَ)مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ (اللهِ) رَبِّ الْعَالَمِينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِلٰى مَنْ طَرَقَ الدَّارَ مِنَ الْعُمَّارِ وَالزُّوَّارِ وَالصَّالِحِينَ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمٰنُ! أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْحَقِّ سَعَةً، فَإِنْ تَكُ عَاشِقًا مُولَعًا أَوْ فَاجِرًا مُقْتَحِمًا أَوْ رَاغِبًا حَقًّا أَوْ مُبْطِلاً، هٰذَا كِتَابُ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى يَنْطِقُ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ، ﴿إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾، وَ﴿رُسُلُنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ﴾، اُتْرُكُوا صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا وَانْطَلِقُوا إِلٰى عَبَدَةِ الْأَصْنَامِ وَإِلٰى مَنْ يَزْعُمُ أَنَّ مَعَ اللهِ إِلٰهًا اٰخَرَ ﴿لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾، يُغْلَبُونَ، ﴿حٰمٓ﴾، لَا يُنْصَرُونَ، ﴿حٰمٓ ۞ عٓسٓقٓ﴾، (حٰمٓ ۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ) تَفَرَّقَ أَعْدَاءُ اللهِ وَبَلَغَتْ حُجَّةُ اللهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾.» («بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَمِنَ اللهِ وَإِلَى اللهِ وَلَا غَالِبَ إِلَّا اللهُ وَلَا أَحَدَ سِوَى اللهِ وَلَا أَحَدَ مِثْلَ اللهِ، بِسْمِ اللهِ، أَسْتَفْتِحُ بِاللهِ وَأَتَوَكَّلُ عَلَى اللهِ، أُعِيذُ صَاحِبَ كِتَابِي هٰذَا فِي حِرْزِ اللهِ حَيْثُ كَانَ وَحَيْثُمَا تَوَجَّهَ لَا تَقْرَبُوهُ وَلَا تُفْزِعُوهُ وَلَا تُضَارُّوهُ قَاعِدًا كَانَ أَوْ قَائِمًا وَلَا فِي الْأَكْلِ وَلَا فِي الشُّرْبِ وَلَا فِي الْاِغْتِسَالِ وَلَا فِي كُلِّ حَالٍ مِنَ الْأَحْوَالِ وَلَا بِاللَّيْلِ وَلَا بِالنَّهَارِ وَكُلَّمَا سَمِعْتُمْ ذِكْرَ كِتَابِي فَأَدْبِرُوا عَنْهُ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ غَالِبُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأُعِيذُهُ بِاللهِ وَبِعِزَّةِ اللهِ وَقُدْرَتِهِ وَبِمَا اسْتَنَارَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَأَضَاءَ بِهِ الْقَمَرُ وَهُوَ مَكْتُوبٌ تَحْتَ الْعَرْشِ، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ.»)

«يَا كَبِيرَ كُلِّ كَبِيرٍ! (يَا خَبِيرُ!) يَا سَمِيعُ! يَا بَصِيرُ! يَا مَنْ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا وَزِيرَ! يَا خَالِقَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ الْمُنِيرِ! يَا عِصْمَةَ الْبَائِسِ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ! يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ! يَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ! يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ! أَسْأَلُكَ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ! وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْمُضْطَرِّ الضَّرِيرِ، أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَبِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِأَسْمَائِكَ الثَّمَانِيَةِ التَّامَّةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلٰى قَرْنِ الشَّمْسِ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي هٰذِهِ.»